

2016

Διδακτικές Διαδρομές στο
Σημερινό Σχολείο

Βιβλίο Περιλήψεων

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος

Σφαέλος Ιωάννης (Διευθυντής του Σχολείου)

Αντιπρόεδρος

Κυριακούlopoulos Ευάγγελος

Μέλη

Ευσταθίου Αγγελική

Καννά Ελένη

Καρράς Νικόλαος

Φύττας Γεώργιος

Χιωτέλης Ιωάννης

Περιεχόμενα

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	1
ΘΕΟΛΟΓΙΑ	12
Η Σχέση του Θεού με τον Κόσμο στη Σκέψη των Αρχαίων Ελλήνων και των Απολογητών του Β΄ Αιώνα μ.Χ.	12
Κυριακουλόπουλος Ευάγγελος	12
Συγκριτική Εξέταση της Διδασκαλίας Βίβλου και Κορανίου Σχετικά με την Πτώση του Ανθρώπου και τις Συνέπειές της.	12
Κυριακουλόπουλος Ευάγγελος	12
Η συνάντηση δυο μεγάλων πνευματικών μεγεθών	12
Μιχαλοπούλου Μαρία	12
ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ	13
Η έννοια της εθνικής ταυτότητας: Μια διδακτική προσέγγιση	13
Ακριβή Γεωργούση, Βασιλική Καραλή	13
Μετανάστευση – «Μη με φωνάζεις Ξένο!» Μια διδακτική προσέγγιση»	13
Καράγιωργα Βασιλική, Καραντζά Νικολέττα	13
Η Τέχνη στην εκπαιδευτική διαδικασία. Μελέτη Περίπτωσης: Αλληγορία του Σπηλαίου	14
Βασκαντήρα Ευγενία, Γκιώνη Κωνσταντίνα, Πομώνη Ελένη-Ιωάννα	14
Καποδίστριας: Τύραννος ή Φιλελεύθερος; Μια απόπειρα πολυπρισματικής προσέγγισης στην ιστορία της Γ΄ Γυμνασίου με διερευνητικό χαρακτήρα	14
Θεοδωροπούλου Μαρία	14
Ασκητική ανάγνωσης και κατανόησης ποιητικών κειμένων: Ταξιδεύοντας με την ποιητική συλλογή, <i>ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ</i> , συνταξιδιώτες του Οδυσσέα Ελύτη.....	15
Νεραντζής Ιωάννης	15
Σχέδιο διδασκαλίας στο μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών από το πρωτότυπο της Γ΄ Γυμνασίου με τίτλο: «Πρὸς Δημόνικον»	15
Καλλιμάνη Ελευθερία, Κρικώνη Μαρία	15
Υπάρχει μόνο μία Αντιγόνη; Η Κλασική Πρόσληψη στο Σύγχρονο Σχολείο.	16
Αναστασία Λέκκα, Διονύσιος Σαραντόπουλος.....	16
Ανάπτυξη Γλωσσικών Δεξιοτήτων μέσα από την Αγωγή Σταδιοδρομίας.....	16
Αλεξανδροπούλου Αργυρούλα, Αγγελακόπουλος Παναγιώτης, Φωτειάδου Ελένη.....	16
Εφαρμογή της μεθόδου «Μετασχηματίζουσα Μάθηση μέσα από την Τέχνη» στη διδασκαλία της Ελένης του Ευριπίδη (Γ΄ Γυμνασίου).....	17
Ευφροσύνη Κωσταρά,	17
Επειδή οι λέξεις σημαίνουν	17
Καραντώνη Χριστίνα	17
Πολυγραμματισμός και Πολυτροπικότητα στη Διδασκαλία των Φιλολογικών Μαθημάτων	18

Φραγκόπουλος Νίκος, Τσαρούχα Βασιλική	18
Όπου υπάρχουν μαθητές...»: Κριτική παρουσίαση της σχεδίασης και της υλοποίησης του 2 ^{ου} Πανελλήνιου Λογοτεχνικού Διαγωνισμού του Πειραματικού Γυμνασίου Πανεπιστημίου Πατρών (Π.Γ.Π.Π.).....	18
Μαίρη Μ. Σιδηρά, Αθανασία Μπαλωμένου	18
Μια πρόταση περιγραφικής αξιολόγησης της Έκθεσης στο Λύκειο με βάση τις κειμενικές λειτουργίες σε δοσμένη ρουμπρίκα	19
Βασιλική Σπυροπούλου.....	19
Ανακαλύπτοντας την Ιλιάδα μέσα από θεατρικές τεχνικές.....	19
Μαρκοπούλου Νικολέττα, Χατζηγεωργίου Ελένη	19
Το παιχνίδι της ιστορικής γραμμής ως δημιουργική και συνεργατική δράση μαθητών και εκπαιδευτικών.....	20
Μητρούλια Σοφία, Γκότσης Ιωάννης	20
Εναλλακτική Λέσχη ανάγνωσης-Λογοτεχνικό εργαστήριο εφήβων: Ζωντανεύοντας τα λογοτεχνικά κείμενα	20
Βαρδή Ελένη.....	20
Η συμβολή της Ιστορίας της Τέχνης στη διδακτική της Ιστορίας στο Λύκειο: αξιοποίηση της μεθόδου «Μετασχηματίζουσα Μάθηση μέσα από την Αισθητική Εμπειρία»	21
Αθανασέκου Μαρία, Παυλάκης Μάνος.....	21
Η αξιοποίηση της πολιτικής γελοιογραφίας στη διδασκαλία του Ελληνικού Εθνικού Ζητήματος του 19 ^{ου} αιώνα	21
Γεώργια Ευαγγελία.....	21
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ	22
Πολυώνυμα και πολυωνυμικές συναρτήσεις	22
Τσιγγέλης Μιχάλης.....	22
Επίλυση προβλημάτων πολλαπλασιασμού και διαίρεσης: Ο ρόλος προσχηματισμένων νοητικών μοντέλων και επιρροές	22
Τουλτσινάκη Μαρία	22
Πολλαπλή Επίλυση Προβλημάτων Γεωμετρίας από μαθητές της Α΄ Λυκείου	23
Μεγάλου Φωτεινή	23
Συμμετοχή & υλοποίηση του Προγράμματος Mascil στο Πειραματικό Γυμνάσιο Πανεπιστημίου Πατρών - Ένα παράδειγμα καλής πρακτικής	23
Αθανασία Μπαλωμένου, Βασιλική Ρήγα.....	23
Η παράμετρος σε δυναμικό περιβάλλον.	24
Λουμπαρδιά Αγγελική, Κωστοπούλου Καλλιόπη	24
Μια Διαθεματική Προσέγγιση στην Διδασκαλία της Ευκλείδειας Γεωμετρίας	24
Κρίθη Μαρία, Λύρη Αναστασία	24

Η διδασκαλία των συναρτήσεων στο περιβάλλον διερευνητικής μάθησης του Ευρωπαϊκού προγράμματος Golab	25
Αργύρη Παναγιώτα	25
Διδακτική παρέμβαση στα όρια συναρτήσεων, με χρήση Νέων Τεχνολογιών μέσα από το Sierpinski Carpet.....	25
Βλάχου Μαρία, Βλάχος Ζώης.....	25
Διδακτική πρόταση βάσει της θεωρίας των ουσιαδών ερωτημάτων με χρήση διαδικτυακών εργαλείων.....	26
Βλάχος Ζώης, Θεοχάρη Χριστίνα, Τσέκου Αφροδίτη-Ειρήνη	26
Μια διδακτική προσέγγιση του θέματος "Δύναμη σημείου ως προς κύκλο."	26
Ευσταθίου Αγγελική.....	26
Γεωμετρικές Αρχαιολογικές ανασκαφές.....	26
Καβεζός Κυριάκος	26
Θεσμική Καινοτομία και Δημιουργικότητα στην εκπαιδευτική πράξη Ο ρόλος του Σχολικού/Μαθητικού Συνεταιρισμού ως προπλάσματος θεσμών συλλογικής δραστηριοποίησης των μαθητευομένων	27
Βάθη Παναγιώτα, Καπογιάννης Δημήτρης.....	27
Ο Ρόλος του Προβλήματος στη Σύγχρονη Κοινωνία της Γνώσης και Διδακτικές Προσεγγίσεις	27
Βόσκογλου Μιχάλης.....	27
ΦΥΣΙΚΗ	28
Μελέτη της οριζόντιας βολής – Πυροβολώντας τον πίθηκο	28
Μανδηλιώτης Σωτήριος, Ελληνούδης Γεώργιος, Ζαφειριάδης Φώτιος.....	28
Πειραματική Επιβεβαίωση του Νόμου Boyle με την χρήση Συστήματος Συγχρονικής Λήψης και Απεικόνισης.....	28
Γαλάνης Μιχαήλ.....	28
Χρήση Εικονικών και Πραγματικών Πειραματικών Διαδικασιών για τον Έλεγχο των Νόμων του Απλού Εκκρεμούς	29
Γαλάνης Μιχαήλ.....	29
Διερεύνηση της χρονικής εξέλιξης των εναλλακτικών ιδεών των μαθητών για τη θερμότητα, τη θερμοκρασία και τις αλλαγές φάσης.	29
Γιανναρέλη Σταματία	29
Όμιλοι αριστείας: μία μελέτη περίπτωσης Ομίλου Φυσικών επιστημών.....	30
Κωνσταντινίδης Αντώνης, Σκορδή Βασιλική-Σόνια, Κοντού Ναταλία-Δέσποινα, Τσαβδαρίδου Ελεάννα	30
Το πείραμα Millikan και η κβάντωση του ηλεκτρικού φορτίου. Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών δράσεων στη Β/θμια Εκπαίδευση.....	30
Μπεντενίτης Γεώργιος	30

Μαθηματικές έννοιες για τη μελέτη θερμοδυναμικών μεταβολών	31
Σφαέλος Ιωάννης, Ευσταθίου Αγγελική.....	31
Φαινόμενο Doppler – Εφαρμογές.....	31
Σφαέλος Ιωάννης.....	31
Γνωστικές συγκρούσεις με συγκρουόμενες σφαίρες. Εφαρμογές – επεκτάσεις σε φαινόμενα μέσω πραγματικών πειραμάτων.....	32
Ταυλόπουλος Αριστείδης, Καλδή Γεωργία	32
Ένα προτεινόμενο σενάριο για τη πειραματική προσέγγιση του 2 ^{ου} Νόμου του Newton σε περιβάλλον αμελητέας τριβής	32
Φύττας Γεώργιος	32
Προσδιορισμός του Σημείου Δρόσου με τη βοήθεια Arduino.	33
Χιωτέλης Ιωάννης, Μπακόπουλος Νικόλαος, Παπαδημάτος Κωνσταντίνος	33
Μελέτη του φαινομένου της σκέδασης του φωτός με τη χρήση Laser και την αξιοποίηση του συστήματος συγχρονικής διάταξης (MBL), με αισθητήρα φωτός.....	33
Ξανθόπουλος Νικόλαος, Ζησιμόπουλος Γεώργιος, Σταύρος Τελιτζίδης, Ευγενία Πιερρή .	33
ΧΗΜΕΙΑ	34
Χημική Διάκριση χωρίς Εργαστηριακό Πρωτόκολλο	34
Παύλος Ιωάννης Σινιγάλιας.....	34
Υπαίθρια Εκπαίδευση “Outdoor Education”: Από τη θεωρία στην πράξη.....	34
Βασίλης Αμαριωτάκης.....	34
Ένα παράδειγμα ενσωμάτωσης της Ωκεανογραφίας στο μάθημα της Γεωγραφίας	35
Γιαννακόπουλος Νικόλαος.....	35
Το Ιστορικό και Κοινωνικό πλαίσιο της Χημείας της Γ΄ Γυμνασίου ως λειτουργικός παράγοντας της μαθησιακής διαδικασίας	35
Παντελής Β. Αθανασίου	35
Μια εργαστηριακή προσέγγιση στους παράγοντες «συγκέντρωση» και «θερμοκρασία» και το πώς αυτοί, επηρεάζουν τη θέση της Χημικής Ισορροπίας.....	36
Ηλίας Παπαχριστόπουλος.....	36
Διδασκαλία από ομότιμους: Μια διαχρονική καινοτομία! Πρακτική εφαρμογή και αποτελέσματα	36
Σμυρνή Σοφία, Παπαδοπούλου Μαρία	36
ΒΙΟΛΟΓΙΑ	37
«Διερευνώντας την κληρονομικότητα» Διδακτική προσέγγιση με μοντελοποίηση διαδικασιών	37
Καλόςακα Κατερίνα	37
Διδάσκοντας φωτοσύνθεση και κυτταρική αναπνοή με παιχνίδι ρόλων στο Γυμνάσιο	37
Γεώργιος Αρλαπάνος.....	37

Διδάσκοντας τις αρχές της επιδημιολογίας: οι βοηθοί του John Snow	38
Γλυκοφρύδη Αλεξάνδρα.....	38
Διδακτική προσέγγιση της υποενότητας «Μια περιήγηση στο εσωτερικό του κυττάρου»	
Βιολογία Β΄ Γενικού Λυκείου	38
Κούρδογλου Νίκος	38
Διδάσκοντας τη Φύση της Επιστημονικής Γνώσης μέσα από εργαστηριακές ασκήσεις	
Βιολογίας: μια εναλλακτική προσέγγιση της άσκησης για τη μελέτη της μίτωσης	38
Φερτάκης Βασίλης	38
ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ	39
Η Διαφοροποιημένη Διδασκαλία στη διδασκαλία της Αγγλικής γλώσσας: αρχές, εφαρμογή	
.....	39
Μαριάνθη Κοταδάκη.....	39
Art French. Μια διαθεματική προσέγγιση.....	39
Στεφανίδη Χρυσούλα, Διπλάρη Χριστίνα	39
Διερεύνηση επιμορφωτικών αναγκών εκπαιδευτικών Γαλλικής Γλώσσας της Περιφερειακής	
Ενότητας Αχαΐας: Μια μελέτη περίπτωσης	40
Ελένη Χάντζου-Σανιέ	40
ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	41
Γυμναστική και Μαθηματικά: Καινοτόμες προσεγγίσεις των μαθηματικών εννοιών μέσα	
από παιχνίδια στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής.....	41
Κατσικαδέλης Μιχαήλ, Κουφού Σοφία, Φλίγκου Ιωάννα.....	41
Βάζω «τρίποντο» σε ένα σχολείο που αλλάζει.....	41
Καφούρου Άννα, Καλαντζής Παναγιώτης.....	41
Φυσική Αγωγή χωρίς αποκλεισμούς: τα κορίτσια και το ποδόσφαιρο.....	42
Κοτρέτσου Πολυξένη, Κυριακόπουλος Δημήτρης	42
Ανακαλύπτω τον Παραδοσιακό Χορό μέσα από το Θεατρικό Παιχνίδι: η περίπτωση του	
τσακωνικού χορού	42
Κοτρέτσου Πολυξένη, Γκολός Αντώνης, Στεφανάτου Ιωάννα	42
Η διδασκαλία της σφαιροβολία χωρίς σφαίρα: μύθος ή αλήθεια.....	43
Μητρέλη Γεωργία.....	43
«Ο “αθέατος” μαθητής και η ενεργοποίησή του» μελέτη περίπτωσης.....	43
Μπαλάσκα Ουρανία.....	43
Αγώνες ΑθλοΠΑΙΔΕΙΑΣ: μια διαφορετική προσέγγιση	44
Μπουρδανιώτης Π., Μητρογιάννη Γ., Αντωνόπουλος Π.	44
Τολμώντας παρεμβάσεις στα διδακτικά αντικείμενα της Φυσικής Αγωγής: η ανακάλυψη του	
"τένις πονγκ"	44
Παλαιολόγος Γιώργος, Κοτρέτσου Πολυξένη	44

ΤΠΕ	45
Οι καθηγητές συμμετέχουν στη διαμόρφωση των αλλαγών στη διδασκαλία της αλγοριθμικής στο Λύκειο.	45
Μπίρμπας Θεόδωρος , Βογιατζάκη Ελένη	45
Η επιλογή θεμάτων για την εξέταση του μαθήματος Ανάπτυξης Εφαρμογών σε Προγραμματιστικό Περιβάλλον: Ποιοι ευνοούνται	45
Καρράς Νίκος, Βογιατζάκη Ελένη , Μπίρμπας Θεόδωρος	45
Εισαγωγή σε Arduino και αισθητήρες για μαθητές Α' και Β' Λυκείου στο πλαίσιο προγράμματος αγωγής σταδιοδρομίας.	46
Κάτσης Ιωάννης	46
Ανάπτυξη διδακτικών σεναρίων με κόμικς για το μάθημα Αρχαίων Ελληνικών με χρήση εργαλείων δημιουργίας comic strip.....	46
Μαζαράκη Αγγελική, Λαζαρίνης Φώτιος, Δαβράζος Γρηγόριος, Γρίβα Ελένη	46
Ανάπτυξη εφαρμογών σε περιβάλλον Scratch με συνδυασμό της παιχνιδομηχανής Kinect.	47
Μπακόπουλος Νικόλαος, Χιωτέλης Ιωάννης, Συμεωνίδης Ανδρέας	47
ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΨΗΦΙΑΚΟ ΚΟΣΜΟ: Η περίπτωση των μαθητών του Πειραματικού Γυμνασίου Πάτρας.	47
Τέγας Χρήστος, Καμπύλης Νίκος	47
Αξιολόγηση Κομβικών Δεξιοτήτων με χρήση ηλεκτρονικών χαρτοφυλακίων (ATS2020 project)	48
Χριστακούδης Χρήστος, Φουντάνα Μαρία, Χριστοδούλου Σπύρος , Νούσια Δώρα	48
Ψηφιακές Δυνατότητες στην Εκπαίδευση: Διείσδυση της Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας στα Σχολεία της Ανατολικής Ευρώπης.....	48
Χιωτέλης Ιωάννης, Δημακόπουλος Γεώργιος, Θεοδωροπούλου Μαρία , Νικολάου Άννα	48
ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ	49
Η ανάγκη επιμόρφωσης εκπαιδευτικών σε ζητήματα Βιωματικής Εκπαίδευσης: ένα σχέδιο δράσης.....	49
Ασπρογέρακα- Αργύρη Σοφία.....	49
Παρουσίαση προγραμμάτων περιβαλλοντικής αγωγής από μαθητές γυμνασίου σε μαθητές δημοτικού με τη χρήση βιωματικών-παραστατικών τεχνικών και της αλληλοδιδασκτικής μεθόδου.	49
Δέσποινα Χριστάκου	49
«Μεΐλιχος ποταμός: χθες και σήμερα». Μία διαθεματική προσέγγιση ενός περιβαλλοντικού μονοπατιού.	50
Μακρίδου Θεοδώρα, Αργύρη Ελένη.....	50
Προσαρμογή του φινλανδικού προγράμματος κατά της ενδοσχολικής βίας KiVa στην Ελλάδα – Προσαρμόζοντας τη διεθνή εμπειρία στις εθνικές ανάγκες	50
Γερούκη Μαργαρίτα, Χυτήρη Έλενα-Φοίβη	50

Επικαιροποίηση των Γνώσεων Εκπαιδευτικών ΔΕ μέσω των Open Courses και «Κάλλιπου»: Μια Πρόταση Επιμόρφωσης μέσω διασύνδεσης Δευτεροβάθμιας-Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.....	51
Σπυρίδων Κάππας	51
«Όταν η θάλασσα στέλνει μήνυμα μέσα σε μπουκάλι...» Ένα πρόγραμμα στα πλαίσια της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης του Γυμνασίου	51
Αντωνία Ντρίνια, Παναγιώτα Τσολακίδου.....	51
Κοινωνικές Δεξιότητες και Ευρωπαϊκά Εκπαιδευτικά Προγράμματα: η περίπτωση της Περιφέρειας Πελοποννήσου.....	52
Πετρόπουλος Παναγιώτης, Παπαδόγιαννης Ηλίας, Πλιώτα Μαρία	52
Στάσεις – Αντιλήψεις εκπαιδευτικών σχετικά με τις εναλλακτικές τεχνικές αξιολόγησης της επίδοσης των μαθητών	52
Κόττης Ιωάννης, Ρέζου Παρασκευή, Πιερρή Ευγενία	52
KULTURKIOSK – Erasmus+KA2: Νέοι από επτά ευρωπαϊκά κράτη παρουσιάζουν πέντε Μουσεία της πόλης τους με τη χρήση Νέων Τεχνολογιών.....	53
Χαρδαλούπα Ιωάννα.....	53
Το Τείχος του Βερολίνου: Μαθητές της Β΄ Λυκείου το ανακαλύπτουν μέσα από την Ιστορία, τη Λογοτεχνία και την Μουσική (μάθημα project 2015-16).....	53
Χαρδαλούπα Ιωάννα.....	53
Πάμε μια βόλτα στο φεγγάρι.....	54
Αδαμοπούλου Ελένη, Δρίβας Ανάργυρος, Τσιάρα Γεωργία, Πρασίδου Ευαγγελία.....	54
Ο εκπαιδευτικός όμιλος «Επιχειρηματολογία & Αντιλογία» του Πειραματικού Λυκείου Πανεπιστημίου Πατρών: λειτουργία & διάχυση στην εκπαιδευτική κοινότητα.....	54
Μητρούλια Σοφία, Κωτσελένη Σοφία, Ψυχογιού Παναγιώτα	54
Μάθε, παιδί μου, ...δεξιότητες... ..	55
Παπαδοπούλου Μαρία, Σμυρνή Σοφία	55
Πλατφόρμες μάθησης από τα Πανεπιστήμια διεθνώς.....	55
Καπραβέλου Αλεξία	55
Εκπαίδευση για τον παγκόσμιο πολίτη. Η περίπτωση του Πειραματικού Γυμνασίου και Λυκείου του Πανεπιστημίου Πατρών	56
Καννά Ελένη, Αργυρίου Αγγελική	56
Συναισθηματική μάθηση μέσω της τέχνης: Παράδειγμα εφαρμογής στη Β/θμια εκπαίδευση	56
Καμπύλης Νίκος, Χαλκιοπούλου Αντιγόνη	56
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	57
Multi-Intelligent Maths: Καινοτόμος προσέγγιση των Μαθηματικών μέσα από πολλαπλές νοημοσύνες.	57
Φλίγκου Ιωάννα, Παρούση Μαρία, Κατσικαδέλης Μιχαήλ	57

Erasmus+ project: "Discovering 10 countries' Traditional Songs through innovative learning methods.....	57
Παρούση Μαρία, Ρέντι Μαρία, Κουτσομητρόπουλος Δημήτριος, Αλεξόπουλος Χαράλαμπος	57
Η Φωνολογική Επίγνωση στο Νηπιαγωγείο: Ερευνητική και Διδακτική προσέγγιση.....	58
Ιωάννα Μανωλοπούλου, Παναγιώτα Κοκιοπούλου.....	58
Φιλαναγνωστικές διαδρομές και διδακτικές εμπυχωσεις σε πέντε παραμύθια του Χανς Κρίστιαν Άντερσεν.....	58
Μανικάρου Μεταξούλα	58
"Σε ρόλο επιστήμονα" Μια διδακτική πρόταση στα πλαίσια της προσέγγισης Φιλοσοφία για Παιδιά.....	59
Σισσαμπέρη Νίκη, Μπαλασοπούλου Ρούσα	59
Μελέτη των Αλλαγών Κατάστασης του Νερού στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση με την χρήση Συστήματος Συγχρονικής Λήψης και Απεικόνισης	59
Μαρία Λιάπη και Μιχαήλ Δ. Γαλάνης	59
«Μεταβάσεις στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία: Ανίχνευση των δικτυώσεων μέσω της εκπαιδευτικής μηχανικής».....	60
Σταματοπούλου Γεωργία – Αναστασία (Νάγια), Καλαβάσης Φραγκίσκος	60
Εικαστικές τέχνες: Διδακτική προσέγγιση της Γλυπτικής τέχνης.....	60
Μητσούλα Ιωάννα, Αραπάκη Ξένια.....	60
Δημιουργία λαογραφικής έκθεσης στο Μέγαρο Λόγου και Τέχνης, εκπόνηση εκπαιδευτικού προγράμματος και ξενάγηση μαθητών	61
Κοκκινάκη Αριάδνη, Μπούρα Σοφία.....	61
Τρόποι προσέγγισης και παιδαγωγική αξιοποίηση έργων τέχνης στο Νηπιαγωγείο	61
Βέρρα Μαριλίνα.....	61
POSTERS	62
Η Εικονογραφική Αποτύπωση της Πεντηκοστής: Ιστορική και Θεολογική Προσέγγιση.....	62
Κυριακούλόπουλος Ευάγγελος.....	62
«Τα παραμύθια της Τετάρτης»: Πρόγραμμα φιλαναγνωσίας.....	62
Βασιλική Ρεσβάνη Ανδριανή Σταθοπούλου Σοφία Νικολετάτου Κωνσταντίνος Λέκκας... ..	62
Μια πρόταση διαθεματικής - διεπιστημονικής προσέγγισης Χημείας, Πληροφορικής & Οικονομίας	63
Γιαννακόπουλος Νικόλαος, Σταυρουλοπούλου Όλγα, Ταβλά Χριστίνα.....	63
«Κατασκευή διπλής έλικας DNA»	63
Κούρδογλου Νίκος, Καλογεροπούλου Χριστίνα	63
Διαμόρφωση κλειστού χώρου άθλησης	64
Τσιακμάκης Χαράλαμπος.....	64

Ένας κρυμμένος Θησαυρός... μέσα στο Μαύρο Χρυσό της Αχαΐας: Ανακαλύπτουμε τη χρυσή εποχή της σταφίδας στο Μουσείο Σταφίδας του Αιγίου.....	64
Αβραμίδου Καλλιφρόνη, Αργυρίου Αγγελική, Πλακούδα Αικατερίνη, Σιδηρά Μαρία	64
Η Πάτρα με τα μάτια των παιδιών	65
Αργυρίου Αγγελική, Καννά Ελένη	65
Εφαρμογή του μοντέλου της «Αντεστραμένης Τάξης» (flipped classroom) στο μάθημα της Βιολογίας με τη χρήση των LAMS, σε δύο διαδοχικά σχολικά έτη.	65
Γαριού Αγγελική,	65
Ομιλούντα θέατρα: μία διαφορετική γνωριμία με το αρχαίο θέατρο του Άργους	65
Κορομπόκη Δήμητρα, Μακρή Αναστασία, Παπαγεωργίου Ιω.	65
ΒΙΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ	66
Εκπαιδευτικοί και εφαρμογές Android, ιδέες για την διδακτική πράξη στο σύγχρονο σχολείο με όχημα το app inventor.	66
Μπακόπουλος Νικόλαος, Χιωτέλης Ιωάννης ,Μπακόπουλος Εμμανουήλ.....	66
Ρομποτική και Arduino στην διδακτική πράξη του σύγχρονου σχολείου, καλές πρακτικές..	66
Νικόλαος Μπακόπουλος, Ιωάννης Χιωτέλης , Αικατερίνη Μαρία Μπακοπούλου	66
Διδακτικές δραστηριότητες με τη γλώσσα προγραμματισμού Scratch	67
Νικολός Δημήτρης, Καρράς Νίκος	67
Εργαλεία διαχείρισης ηλεκτρονικών χαρτοφυλακίων (eportfolios).....	67
Χριστακούδης Χρήστος, Χριστοδούλου Σπύρος, Κοζιώρη Βαρβάρα, Παλαιολόγος Γεώργιος	67
Παρατηρώ, φαντάζομαι και γράφω. Διαθεματική προσέγγιση της Αστρονομίας μέσα από την παρατήρηση, το πείραμα και τη δημιουργική γραφή.	68
Δημακόπουλος Γεώργιος, Χιωτέλης Ιωάννης	68
Μετρήσεις παραμέτρων για καλύτερη ακουστική ποιότητα σε μια σχολική αίθουσα	68
Χατζηαντωνίου Παναγιώτης, Φύττας Γεώργιος, Κοντομίχος Φώτης	68
Ευρωπαϊκό Έργο Inspiring Science Education: Καινοτομία στη Διδακτική των θετικών επιστημών	69
Αργύρη Παναγιώτα, Χιωτέλης Ιωάννης	69
Κόκκινη κλωστή δεμένη ...γράφω, δρω, δημιουργώ με την πένα στην ανέμη	69
Ισμήνη Καβαλλάρη, Παναγιώτα Ψυχογιουπούλου	69
Ελένη του Ευριπίδη: Μεταμορφώσεις σε ένα μύθο.....	70
Μαρία Ανδρ. Σπυροπούλου	70
Ανατομία καρδιάς προβάτου	70
Δρ. Πούλου Παρασκευή, Δρ. Καλόσακα Κατερίνα	70
Διδάσκοντας ανθρωπολογία και καθημερινή ζωή με παιχνίδια ρόλων.....	71
Αρλαπάνος Γεώργιος.....	71

Ομιλούντα θέατρα: μία διαφορετική γνωριμία με το αρχαίο θέατρο του Άργους	71
Βοναπάρτη Ελένη, Κορομπόκη Δήμητρα, Γεωργακοπούλου Παναγιώτα- Δήμητρα Παπαγεωργίου Ιωάννης.....	71

ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Η Σχέση του Θεού με τον Κόσμο στη Σκέψη των Αρχαίων Ελλήνων και των Απολογητών του Β' Αιώνα μ.Χ.

Κυριακούlopoulos Ευάγγελος

Καθηγητής Θεολόγος, Πειραματικό Λύκειο Παν/μίου Πατρών
vaggeliskyriak@yahoo.gr

Η σχέση του θεού με τον κόσμο. Ένα ζήτημα διαχρονικό τόσο φιλοσοφικό όσο και θεολογικό. Στην ουσία του όμως καθοριστικό στην ανάπτυξη της θρησκευτικότητας και της ορθής στάσης ή σχέσης του ανθρώπου με το Θεό. Στην παρούσα εργασία παρουσιάζεται η σχέση του θεού με τον κόσμο. Ειδικότερα αναλύονται η αρχαιοελληνική πολυθεϊστική αντίληψη και η ελληνική φιλοσοφική σκέψη καθώς επίσης και οι διατυπώσεις των Απολογητών του Β' αιώνα μ.Χ. Σκοπός αυτής της εργασίας είναι να περιγραφεί η μετάβαση από τον ειδωλολατρικό πολυθεϊσμό στο φιλοσοφικό μονοθεϊσμό και από εκεί στο χριστιανικό μονοθεϊσμό. Η μετάβαση από το ενδοκοσμικό, στο υπερβατικό, από τον άγνωστο, απρόσιτο και αφηρημένο, στον προσιτό και συγκεκριμένο Θεό του χριστιανισμού. Τέλος να διαφανεί η μετάβαση από τον ελληνικό λόγο στο χριστιανικό Λόγο και η ταύτιση του με τον Ιησού Χριστό στο πρόσωπο του οποίου συγκεφαλαιώνονται η αρχή και το τέλος του κόσμου.

Συγκριτική Εξέταση της Διδασκαλίας Βίβλου και Κορανίου Σχετικά με την Πτώση του Ανθρώπου και τις Συνέπειές της.

Κυριακούlopoulos Ευάγγελος

Καθηγητής θεολόγος, Πειραματικό Λύκειο Παν/μίου Πατρών
vaggeliskyriak@yahoo.gr

Ορθοδοξία και Ισλάμ. Αν και η θεολογική υποδομή των δύο μεγεθών είναι παντελώς διαφορετική, φαίνεται ότι η ορθόδοξη ανατολική παράδοση επηρέασε τις βασικές διδασκαλίες της νεοσύστατης ισλαμικής θεολογίας. Στην παρούσα εργασία καταγράφεται η χριστιανική και ισλαμική εκδοχή για την πτώση του ανθρώπου. Παρουσιάζονται οι ομοιότητες των δύο διηγήσεων και αποδεικνύεται ότι κάθε τι νέο δεν αναπτύσσεται μόνο του στο κενό, αλλά είναι οργανικά ενταγμένο μέσα σε ένα ιστορικο-κοινωνικό πλαίσιο. Οπωσδήποτε δεν μπορούν να μη διαφανούν οι αντιθέσεις των δύο μεγεθών αλλά και η διαφορετικότητα τόσο στη χρήση εικόνων όσο και στη μετάδοση μηνυμάτων και τους στόχους που το καθένα υπηρετεί. Πέρα από αυτά όμως μέσα από την αλληλογνωριμία των δύο κόσμων θα μπορούσε να προκύψει πολιτισμική και πνευματική προσέγγιση η οποία θα συνέβαλε στην ειρηνική συνύπαρξή τους.

«Η συνάντηση δυο μεγάλων πνευματικών μεγεθών»

Μιχαλοπούλου Μαρία¹

¹ Θεολόγος, Πειραματικό Λύκειο Πατρών
mamixalo@gmail.gr

Η εργασία αυτή προτείνεται σαν ένα διδακτικό σενάριο στη μελέτη του Χριστιανισμού και τη σύνδεσή του με τον Ελληνισμό, στα πλαίσια του μαθήματος της Β' Λυκείου (Μάθημα 25). Στόχος του σεναρίου η εξέταση των σταδίων της πορείας σύνδεσης του Ελληνισμού και του Χριστιανισμού και ο προσδιορισμός της νεοελληνικής μας ταυτότητας. Το σενάριο πραγματοποιήθηκε στο εργαστήριο Πληροφορικής του σχολείου με σκοπό τη χρήση διαδικτύου και διήρκεσε δύο διδακτικές ώρες. Οι μαθητές/τριες εργάστηκαν σε ομάδες των τριών και υπήρξε ανατροφοδότηση ανά ομάδα στη διάρκεια της διαδικασίας. Τέλος δόθηκε ατομική εργασία στους μαθητές για το σπίτι.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ**Η έννοια της εθνικής ταυτότητας: Μια διδακτική προσέγγιση****Ακριβή Γεωργούση¹, Βασιλική Καραλή²**¹Σχολική Σύμβουλος ΠΕ13 (έδρα: Πάτρα)ageorgousi@sch.gr²Σχολική Σύμβουλος ΠΕ02 (έδρα: Πάτρα)vaskarali@sch.gr

Η πρότασή μας εντάσσεται στην λογική της ανανέωσης του λόγου για τη διδακτική του μαθήματος της Ιστορίας, δηλαδή το τι θα πρέπει να μαθαίνει ο μαθητής του 21^{ου} αιώνα. Επειδή η απλή γνώση των γεγονότων του παρελθόντος δεν αρκεί από μόνη της για να μπορέσει ο μαθητής/τρια να νοηματοδοτήσει το παρόν, το ζητούμενο είναι να εξοικειωθεί με την ιστορική αναζήτηση, τα ερευνητικά ερωτήματα, την ιστορική σκέψη, τις μεθόδους της επιστήμης της Ιστορίας. Στόχος είναι να μπορεί να διερευνά κριτικά με τα εργαλεία της επιστήμης τις πολλές, διαφορετικές και αντίθετες πολλές φορές ιστορίες που παράγονται και κυκλοφορούν και στο δημόσιο λόγο, να απαντά τεκμηριωμένα σε ερωτήματα που προκύπτουν σχετικά με το ιστορικό παρελθόν, αλλά και το παρόν και να συμμετέχει σε διαδικασίες κοινωνικής αλλαγής. Ένα από αυτά τα ερευνητικά ερωτήματα, και μάλιστα συγκρουσιακό, είναι πώς συγκροτείται η έννοια της εθνικής ταυτότητας και μέσα σε ποια κάθε φορά ιστορικά και πολιτισμικά πλαίσια. Για την απάντηση στο παραπάνω ερώτημα απαιτείται η ενεργός συμμετοχή του/της σε διαδικασίες διερεύνησης, ανακάλυψης και οικοδόμησης της γνώσης, μέσα σε ένα μαθησιακό περιβάλλον διαλόγου και συνομιλίας.

Μετανάστευση – «Μη με φωνάζεις "Ξένο!"» Μια διδακτική προσέγγιση»**Καράγιωργα Βασιλική¹, Καραντζά Νικολέττα²**¹Φιλολόγος, 4^ο Γενικό Λύκειο Πύργουkaragiorgavaso@gmail.com²Οικονομολόγος, 4^ο Γενικό Λύκειο Πύργουnikikarantza@yahoo.gr

Στην παρούσα εργασία έγινε προσπάθεια να κατανοήσουν οι μαθητές την έννοια της μετανάστευσης. Επιδιώκοντας τα βέλτιστα μαθησιακά αποτελέσματα και την κινητοποίηση/ διατήρηση του μαθησιακού ενδιαφέροντος, προσπαθήσαμε να αξιοποιήσουμε την «μελέτη περίπτωσης» ως διδακτική τεχνική θέλοντας να δοθεί η δυνατότητα στους μαθητές να σκεφτούν, να συζητήσουν, να γράψουν, να κρίνουν και να ασκηθούν είτε ατομικά είτε ομαδικά. Συγκεκριμένα προσπαθήσαμε να παρουσιάσουμε περιπτώσεις μετανάστευσης που διακρίναμε στον Ν. Ηλείας, αφού πρώτα παρουσιάσαμε την έννοια (ορισμό) και τις διακρίσεις της. Η περίπτωση του Ν. Ηλείας ανταποκρίνεται σ'ένα ευρύ φάσμα των ορισμών της μετανάστευσης. Ταυτόχρονα προσφέρεται η δυνατότητα να γίνει κατανοητό στο μαθητή ότι από τη –για διάφορους λόγους- μετακίνηση των πληθυσμών που έχει ήδη συντελεστεί στον οικείο του χώρο, καμιά καταστροφή δε συντελέστηκε αντίθετα ενισχύθηκε δημογραφικά, κοινωνικά και οικονομικά η γη της Ηλείας. Στη Γαστούνη και στη Γλύφα καταγράφεται από τη μια πληθυσμιακή ενίσχυση του εγχώριου πληθυσμού που παρουσίαζε φθίνουσα πορεία και από την άλλη μέσα από την πάλη των δύο κόσμων(ντόπιων και ξεριζωμένων), αναπτύχθηκε και ενισχύθηκε μια πολυπολιτισμική δραστηριότητα. Εδραιώθηκε η αστική συνείδηση και ο κοινωνικοπολιτικός διάλογος που έφεραν οικονομική άνοδο, κοινωνική αλλαγή και πολιτική επανάσταση. Τέλος το αποτέλεσμα του διδακτικού εγχειρήματος ήταν η κατανόηση και η αποδοχή της διαφορετικότητας από τους μαθητές και η συμβολή της στην κοινωνική συνοχή και συμπόρευση.

Η Τέχνη στην εκπαιδευτική διαδικασία. Μελέτη Περίπτωσης: Αλληγορία του Σπηλαίου

**Βασκαντήρα Ευγενία¹, Γκιώνη Κωνσταντίνα², Πομώνη Ελένη-
Ιωάννα³**

¹ Φοιτήτρια Τμήματος Φιλολογίας Πανεπιστημίου Πατρών
lit3568@upnet.gr

² Φοιτήτρια Τμήματος Φιλολογίας Πανεπιστημίου Πατρών
lit3372@upnet.gr

³ Φοιτήτρια Τμήματος Φιλολογίας Πανεπιστημίου Πατρών
lit3245@upnet.gr

Η παρούσα εισήγηση πραγματεύεται την αξιοποίηση της Τέχνης ως εποικοδομητικής μεθόδου διδασκαλίας του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών σε μια προσπάθεια παραγκωνισμού της στείας μάθησης και με στόχο την ανάπτυξη του μαθητή σε κάθε πτυχή του χαρακτήρα του. Συγκεκριμένα, ως εργαλείο τέθηκε μια εικόνα για την καλύτερη κατανόηση της πλατωνικής «Θεωρίας των Ιδεών». Ύστερα από την παρουσίαση της «Αλληγορίας του Σπηλαίου», επιχειρείται ο αποσυμβολισμός της. Τέλος, για την αφύπνιση και την δραστηριοποίηση των μαθητών στην ίδια τους τη ζωή έγινε σύνδεση της Αλληγορίας του Σπηλαίου με την σύγχρονη πραγματικότητα.

Καποδίστριας: Τύραννος ή Φιλελεύθερος; Μια απόπειρα πολυπρισματικής προσέγγισης στην ιστορία της Γ΄ Γυμνασίου με διερευνητικό χαρακτήρα

Θεοδωροπούλου Μαρία

Φιλόλογος Β/βάθμιας εκπαίδευσης, M.ed. Εκπαιδευτικός Σχεδιασμός και Διδασκαλία
mariatheo@ppp.uoa.gr

Η παρούσα εργασία στοχεύει στην ανάδειξη-μέσω της αξιοποίησης συγκεκριμένης διδακτικής εφαρμογής με διερευνητικό χαρακτήρα-της πολυπρισματικής προσέγγισης στο μάθημα της ιστορίας ως έναν εναλλακτικό τρόπο προσπέλασής της. Πιο αναλυτικά, η διδακτική πρόταση υλοποιήθηκε στο γνωστικό αντικείμενο της νεότερης και σύγχρονης ιστορίας της 'γ γυμνασίου και πιο συγκεκριμένα στην ενότητα που σχετίζεται με την αντιπολίτευση που ασκήθηκε στο πρόσωπο του Καποδίστρια (ενότητα 17). Για την προσέγγισή της αξιοποιήθηκε η διατύπωση ενός ιστορικού ερωτήματος/διλήμματος και η διερεύνησή του μέσα από αντιπαρατιθέμενες πηγές. Έγινε δηλαδή μια απόπειρα πολυπρισματικής προσέγγισης όπου οι μαθητές/τριες κλήθηκαν εργαζόμενοι ομαδοσυνεργατικά να διατυπώσουν τεκμηριωμένη άποψη γι' αυτό το ερώτημα και συγχρόνως να κατανοήσουν ότι ποικίλα αίτια και αποτελέσματα συντελούν στη διαμόρφωση των ιστορικών γεγονότων, ώστε να καλλιεργήσουν την ιστορική τους σκέψη και τη γενετική ιστορική τους συνείδηση, ξεφεύγοντας από το καθιερωμένο πλαίσιο της γεγονοτολογικής διδασκαλίας της ιστορίας. Ενώ παράλληλα διερευνήθηκε με το πέρας της διδασκαλίας και η επίτευξη των στόχων της με την συλλογή και επεξεργασία ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων τα οποία λειτούργησαν ενισχυτικά ως προς την αποτελεσματικότητά της πολυπρισματικής θεώρησης της ιστορίας.

**Ασκητική ανάγνωσης και κατανόησης ποιητικών κειμένων:
Ταξιδεύοντας με την ποιητική συλλογή, ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ,
συνταξιδιώτες του Οδυσσέα Ελύτη**

Νεραντζής Ιωάννης

Διδάκτωρ Παν/μίου Κρήτης–Σχολ. Σύμβουλος Φιλολόγων
iner38@otenet.gr

Προτείνονται τα ακόλουθα μοντέλα σπουδής της ποίησης, συμβατά βεβαίως και με την ασκητική ανάγνωσης και κατανόησης ποιητικών κειμένων: (i) Η κειμενική και αισθητική ερμηνεία. (ii) Η “Διδακτική μέθοδος με άξονα την ετερονομία του κειμένου”. (iii) Μπορούμε να αξιοποιήσουμε και την “διεπιστημονική μελέτη”. (iv) Μπορούμε να εξετάσουμε το ποίημα και από την “αποδομητική σκοπιά”. (v) Ανάγνωση της λογοτεχνίας βασισμένη στην “θεωρία της διακειμενικότητας”. (vi) “Επικοινωνιακή ή κειμενογλωσσική προσέγγιση” που συνδυάζει γνώσεις θεωρίας της λογοτεχνίας και της γλωσσολογίας. Με πυξίδα αυτά τα μοντέλα σπουδής της ποίησης, βρίσκουμε τον διδακτικό προσανατολισμό μας προς την ποιητική συλλογή, ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ, συνταξιδιώτες του Οδυσσέα Ελύτη.

**Σχέδιο διδασκαλίας στο μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών από το
πρωτότυπο της Γ΄ Γυμνασίου με τίτλο: «Πρὸς Δημόνικον»**

Καλλιμάνη Ελευθερία¹, Κρικώνη Μαρία²

¹ Μεταπτυχιακή φοιτήτρια, Θε.Π.Α.Ε.Ε.
elle.kall20@gmail.com

² Μεταπτυχιακή φοιτήτρια, Θε.Π.Α.Ε.Ε.
mariakrikoni.phil@hotmail.com

Η ιδιαιτερότητα του παρόντος σχεδίου διδασκαλίας έγκειται στην πρωτοτυπία υλικού, καθώς ύστερα από αναζήτηση, σύνθεση και αξιοποίηση πρωτογενούς υλικού συνθέθηκε εξ αρχής μια νέα διδακτική ενότητα. Το παρόν σχέδιο διδασκαλίας υλοποιήθηκε σε τμήμα της Γ΄ Γυμνασίου τον μήνα Μάρτιο σε σχολείο της Αθήνας. Ο σχεδιασμός βασίστηκε αφενός στην προσπάθεια αντιμετώπισης του κειμένου ως όλον, μέσω της παράλληλης αισθητικής, γλωσσικής και γραμματικοσυντακτικής προσέγγισής του και αφετέρου στην προσπάθεια ανάδειξης της σύνδεσης της Αρχαίας με τη Νέα Ελληνική γλώσσα. Για τον λόγο αυτό, επιλεχθέν γραμματικοσυντακτικό φαινόμενο αποτελεί η παράλληλη μελέτη σε Νέα και Αρχαία Ελληνική γλώσσα των προθέσεων έν+δοτική και πρὸς+αιτιατική μέσω μιας ενδιαφέρουσας για τους μαθητές θεματικής, της φιλίας και της διαχρονικής της αξίας.

Υπάρχει μόνο μία Αντιγόνη; Η Κλασική Πρόσληψη στο Σύγχρονο Σχολείο.

Αναστασία Λέκκα¹, Διονύσιος Σαραντόπουλος²

¹ Απόφοιτη Πανεπιστημίου Πατρών, Τμήμα Φιλολογίας
anlekka94@gmail.com

² Τελειόφοιτος Πανεπιστημίου Πατρών, Τμήμα Φιλολογίας.
dsarantop@gmail.com

Η παρακάτω εργασία προτείνει την εισαγωγή της Κλασικής Πρόσληψης στην διδασκαλία της Αντιγόνης του Σοφοκλή ως μάθημα της Β' Λυκείου. Τα έργα που θα χρησιμοποιηθούν σε παραλληλισμό με την Αντιγόνη είναι ο «Ο Γιος του Σαούλ» του László Nemes, η «Antigona Furiosa» της Griselda Gambaro και η «Tegonni: An African Antigone» του Femi Osofisan. Τα παραπάνω έργα αποτελούν πρόσληψη της Αντιγόνης, ενώ η επαφή των μαθητών με αυτά θα έχει ποικίλα οφέλη. Θα αντικατασταθούν λάθος αναλύσεις τις Αντιγόνης, το μάθημα θα καταστεί ενδιαφέρον για τους μαθητές, οι οποίοι θα συναισθανθούν την πραγματική αξία των κλασικών κειμένων. Επιπλέον, η τακτική που θα ακολουθηθεί ενδείκνυται για το πολυπολιτισμικό σχολείο. Εισάγεται επίσης η τέχνη στο σχολείο, όχι ως ξεχωριστό μάθημα καλλιτεχνικών, αλλά στα πλαίσια του μαθήματος της Αντιγόνης. Τέλος, με αυτόν τον τρόπο διδασκαλίας λύνεται το αιώνιο πρόβλημα της υποτίμησης των φιλολογικών μαθημάτων. Συνεπώς, πρόκειται για ένα μεγάλο εγχείρημα.

Ανάπτυξη Γλωσσικών Δεξιοτήτων μέσα από την Αγωγή Σταδιοδρομίας

**Αλεξανδροπούλου Αργυρούλα¹, Αγγελακόπουλος Παναγιώτης²,
Φωτειάδου Ελένη³**

¹ Δρ. Φιλολόγος, Γυμνάσιο Ρίου
alexroula66@gmail.com

² Φιλολόγος, Γυμνάσιο Ρίου
pangelakopoulos@hotmail.com

³ Φιλολόγος, Γυμνάσιο Ρίου
elfoteiadou@gmail.com

Η παρούσα εργασία αποσκοπεί στην παρουσίαση της διαδικασίας υλοποίησης ενός καινοτόμου προγράμματος Αγωγής Σταδιοδρομίας, σε περιιαστικό Γυμνάσιο της Πάτρας με τίτλο «Λέξεων Περιπέτειες» κατά το διδακτικό έτος 2015-2016, σε συνεργασία με το τοπικό ΚΕΣΥΠ και φιλοδοξεί να λειτουργήσει υποστηρικτικά για εκπαιδευτικούς που ασχολούνται με καινοτόμες δράσεις. Εφαρμόστηκε σε μια 25μελή μεικτή ομάδα μαθητών της Γ' Γυμνασίου με ανομοιογενείς σχολικές επιδόσεις. Με αρωγούς τα μαθήματα της Γλώσσας και της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, η τριμελής ομάδα των εμψυχωτών – εκπαιδευτικών προσπάθησε να επιτύχει την ενίσχυση των γλωσσικών δεξιοτήτων και της επικοινωνιακής ικανότητας των συμμετεχόντων μαθητών, έχοντας ως δεδομένο ότι τα παραπάνω αποτελούν απαραίτητα εφόδια για μια μελλοντική επιτυχή επαγγελματική πορεία. Η εφαρμογή ήταν ποικιλόμορφη και μεταξύ άλλων βασίστηκε στον σχεδιασμό και υλοποίηση ασκήσεων δημιουργικής γραφής με αφορμή κυρίως το εφηβικό μυθιστόρημα «Νινέτ», στη σύνθεση ασκήσεων λογοτεχνικού και γλωσσικού περιεχομένου και στην προσέγγιση του συγγραφικού έργου χαρακτηριστικών εκπροσώπων της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, καθώς και στη σύνδεσή τους με άλλες μορφές τέχνης. Τέλος, η τεθείσα στοχοθεσία ολοκληρώθηκε μέσω δραστηριοτήτων που έλαβαν χώρα εκτός του σχολικού χώρου (συμμετοχή σε τοπικό διαγωνισμό Γλώσσας και Λογοτεχνίας, Εκπαιδευτικές επισκέψεις κλπ) οι οποίες ενίσχυσαν την κοινωνικοποίηση, την αυτοπεποίθηση και τη δημιουργικότητα των συμμετεχόντων μαθητών.

Εφαρμογή της μεθόδου «Μετασχηματίζουσα Μάθηση μέσα από την Τέχνη» στη διδασκαλία της Ελένης του Ευριπίδη (Γ΄ Γυμνασίου).

Ευφροσύνη Κωσταρά,

Φιλολόγος, Διδάκτωρ Νεοελληνικής Φιλολογίας – Θεατρολογίας
& MA στο Αρχαίο Θέατρο
frinikostara@gmail.com

Αντικείμενο της παρούσας εισήγησης αποτελεί η πρακτική εφαρμογή στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση της μεθόδου «Μετασχηματίζουσα Μάθηση μέσα από την Τέχνη» του J. Mezirow. Η συγκεκριμένη θεωρία στηρίζεται στην παραδοχή ότι η τέχνη μπορεί να λειτουργήσει ως μέσο για να τεθεί σε λειτουργία η διεργασία του μετασχηματισμού παγιωμένων αντιλήψεων, η οποία δύναται να οδηγήσει στην αναθεώρηση σκέψεων και στάσεων μέσα από τη διενέργεια του κριτικού στοχασμού. Η συγκεκριμένη πρόταση αφορά στη διδασκαλία της «Ελένης» του Ευριπίδη στη Γ΄ Γυμνασίου, έχει ως θέμα: «Οι συνέπειες του πολέμου στη ζωή ηττημένων και νικητών» και στηρίζεται στη μεθοδολογία της κριτικής προσέγγισης έργων τέχνης με την εφαρμογή της τεχνικής των τεσσάρων φάσεων παρατήρησής τους που προτείνει ο Perkins. Η διαδικασία εξελίσσεται σε έξι στάδια, κατά τα οποία οι μαθητές μέσα από την επεξεργασία επιλεγμένων έργων τέχνης βάσει συγκεκριμένων κριτικών ερωτημάτων, που συνδιαμορφώνουν με τον εκπαιδευτικό, οδηγούνται σταδιακά στην κριτική θεώρηση και σύγκριση των αρχικών τους παραδοχών για το θέμα –στην προκειμένη περίπτωση της στερεότυπης αντίληψης ότι «ο νικητής ενός πολέμου χαίρει τιμών και απολαμβάνει μια όμορφη κι ευτυχισμένη ζωή»- με αυτές που προκύπτουν μετά την αξιοποίηση της αισθητικής εμπειρίας.

Επειδή οι λέξεις σημαίνουν

Καραντώνη Χριστίνα

Καθηγήτρια Φιλολόγος, Πειραματικό Λύκειο Πανεπιστημίου Πατρών
karantoni@yahoo.gr

Στην παρούσα εισήγηση επιχειρείται να αναδειχθεί η σημασία της ένταξης της ετυμολογίας —τουλάχιστον για τις κομβικές λέξεις-έννοιες, τους επιστημονικούς δηλαδή όρους— στην διδασκαλία όλων των γνωστικών αντικειμένων και όχι μόνον στα πλαίσια των γλωσσικών μαθημάτων. Μέσα από ενδεικτικά παραδείγματα, από όλο το φάσμα των διδασκομένων γνωστικών πεδίων, καθίσταται σαφής η στενή σχέση σημαίνοντος-σημαινομένου ενώ καταδεικνύεται το πώς η μορφή καθεαυτή μιας λέξης σε συνδυασμό με την αναγνώριση των συστατικών και της προέλευσής της μπορεί να συμβάλλει αποτελεσματικά όχι μόνον στην κατανόηση και εμβάθυνση των θεμελιωδών για κάθε επιστημονικό πεδίο εννοιών, αλλά και στην ανάπτυξη της αφηρημένης σκέψης των μαθητών, στον κριτικό γραμματισμό, στην σε βάθος κατανόηση των διαφόρων εκφάνσεων της πραγματικότητας, στην εμβάθυνση στις λειτουργίες της γλώσσας στην αποτελεσματικότερη εν τέλει επικοινωνία και δράση. Σε μια εποχή που γίνεται διαρκώς λόγος για νέες μεθόδους διδασκαλίας και την διευρυμένη χρήση της τεχνολογίας στην εκπαίδευση, προτείνεται η δημιουργική αξιοποίηση μιας παλιάς πρακτικής, της ετυμολόγησης, σε όλα τα επιστημονικά πεδία, μια διαθεματική-διεπιστημονική δηλαδή προσέγγιση.

Πολυγραμματισμός και Πολυτροπικότητα στη Διδασκαλία των Φιλολογικών Μαθημάτων

Φραγκόπουλος Νίκος¹, Τσαρούχα Βασιλική²

¹ Τελειόφοιτος τμήματος Φιλολογίας Πανεπιστημίου Πατρών
nikos_frag_16@hotmail.com

² Τελειόφοιτη τμήματος Φιλολογίας Πανεπιστημίου Πατρών
vsl.tsaroucha@gmail.com

Το σημερινό σχολείο, ξεκινώντας από την προσχολική ηλικία και φτάνοντας μέχρι και το Λύκειο, επιδιώκει όχι μόνο την παροχή και τη μετάδοση γνώσεων στους μαθητές αλλά και την ταυτόχρονη κοινωνικοποίησή τους. Έτσι, επιτυγχάνει τη διαμόρφωση των πολιτών του μέλλοντος εφοδιάζοντάς τους με τα απαραίτητα εφόδια μέσω των οποίων καθίστανται ικανοί να ανελιχθούν στην κοινωνία. Ωστόσο, οι ραγδαίες εξελίξεις στην τεχνολογία και η συνακόλουθη ύπαρξη πολλαπλών μέσων επικοινωνίας καθιστούν αδύνατη την διατήρηση της παραδοσιακής διδασκαλίας χωρίς την ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών στο σχολείο. Το βίντεο, η εικόνα, ο ήχος και η γλώσσα του σώματος συνιστούν μερικά από τα στοιχεία, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητάς μας με τα οποία τα παιδιά είναι εξοικειωμένα. Μέσω των νέων διδακτικών μεθόδων, οι νέοι θα μάθουν να προβληματίζονται, να σκέφτονται κριτικά και δημιουργικά, να αναπτύσσουν τον διάλογο, να συνεργάζονται κ.ά. Η παρούσα ανακοίνωση, λοιπόν, έχει ως στόχο την παρουσίαση των όρων γραμματισμός, πολυγραμματισμός και πολυτροπικότητα καθώς και τα θετικά της προσθήκης τους στο σημερινό σχολείο. Τέλος, θα δοθούν πρακτικά παραδείγματα αναβάθμισης της διδασκαλίας των φιλολογικών μαθημάτων μέσω των πολυγραμματισμών.

Όπου υπάρχουν μαθητές...»: Κριτική παρουσίαση της σχεδίασης και της υλοποίησης του 2^{ου} Πανελλήνιου Λογοτεχνικού Διαγωνισμού του Πειραματικού Γυμνασίου Πανεπιστημίου Πατρών (Π.Γ.Π.Π.)

Μαίρη Μ. Σιδηρά¹, Αθανασία Μπαλωμένου²

¹ Καθηγήτρια Φιλολόγος, Πειραματικό Γυμνάσιο Παν/μίου Πατρών
marysidira@yahoo.gr

² Καθηγήτρια Μαθηματικός, Πειραματικό Γυμνάσιο Παν/μίου Πατρών
smpalom@upatras.gr

Η εισήγηση αυτή αφορά στην κατάδειξη του 2^{ου} Πανελλήνιου Λογοτεχνικού Διαγωνισμού που διοργάνωσε το Πειραματικό Γυμνάσιο Πανεπιστημίου Πατρών κατά το σχολικό έτος 2015-2016 ως μία σύνθετη και πολυπρισματική δράση, η οποία αντιπροσωπεύει παιδαγωγικά και καλλιτεχνικά τη σχέση μεταξύ Σχολείου και Τέχνης και που, διαθέτοντας και την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, κατέκτησε μεγάλη εμβέλεια και εκτίμηση ανάμεσα στις σχολικές κοινότητες της χώρας. Εισαγωγικά, παραθέτουμε το όραμα, τη στοχοθεσία και τα βήματα – στάδια υλοποίησης του Διαγωνισμού, ενισχύοντας προθέσεις και πρακτικά μοντέλα με την ανάλογη βιβλιογραφία. Ακολουθούν τα μέρη της κυρίως εισήγησης, το πρώτο σχετικά με τις θεματικές και, κατά δεύτερο λόγο, υφολογικές συγκλίσεις των συμμετοχών, με υποδειγματικό πεδίο την κατηγορία «Ποίηση Λυκείου», και το δεύτερο, στο πλαίσιο του οποίου παραθέτουμε απεικονιστικά και σχολιάζουμε ακροθιγώς τα βασικά στατιστικά στοιχεία του εν λόγω Διαγωνισμού. Τέλος, συγκεντρώνουμε τη βασική βιβλιογραφία που τροφοδότησε τη σύλληψη και την εκτέλεση της ιδέας μας.

Μια πρόταση περιγραφικής αξιολόγησης της Έκθεσης στο Λύκειο με βάση τις κειμενικές λειτουργίες σε δοσμένη ρομπρίκα

Βασιλική Σπυροπούλου

Καθηγήτρια Φιλόλογος στην Ιδιωτική Μέση Εκπαίδευση/ Θεατρολόγος/ MsA Διαχείρισης Πολιτισμού

keli_spiropoulou@yahoo.gr

Ανταποκρινόμενη στην καθημερινή εκπαιδευτική πράξη και πρακτική, η εισήγηση αυτή είναι μία πρόταση περιγραφικής αξιολόγησης του εκθεσιακού κειμένου στο λύκειο με την αξιοποίηση ρομπρίκας. Προϋποθέτει την αφομοίωση των κειμενικών λειτουργιών από τις μαθήτριες και τους μαθητές, τη γνώση της λειτουργίας κάθε μέρους της έκθεσης, την εξοικείωσή τους με τα κειμενικά είδη και τις υφολογικές τεχνικές, αλλά και την ικανότητα «κατασκευής» ενός συλλογισμού. Αξιοποιείται η ομαδοσυνεργατική μέθοδος διδασκαλίας και η μελέτη περίπτωσης, ενώ η ολομέλεια βαθμολογεί το κείμενο που μελετά με τα κριτήρια της ρομπρίκας. Η διαδικασία ολοκληρώνεται με την επαναγραφή του κειμένου βάσει των επισημάνσεων των ομάδων. Η εφαρμογή στην τάξη απέδειξε τη λειτουργικότητα αυτής της καλής πρακτικής που αξιοποιεί την Κειμενολογία και την περιγραφική (διαμορφωτική) αξιολόγηση, δια των οποίων οι μαθητές (αυτο/αλληλο/ετερο) αξιολογούνται με συγκεκριμένα ενδοκειμενικά κριτήρια, συνειδητοποιούν τις αδυναμίες τους και τις αντιμετωπίζουν εστιασμένα και μεθοδικά, ενώ η διδάσκουσα βοηθείται στην αντικειμενική βαθμολόγηση των μαθητών της και την αποτίμηση του έργου της.

Ανακαλύπτοντας την Ιλιάδα μέσα από θεατρικές τεχνικές

Μαρκοπούλου Νικολέττα¹, Χατζηγεωργίου Ελένη²

Φιλόλογος-Θεατρολόγος

nikoletta.markopoulou@gmail.com

²Θεατρολόγος-Ηθοποιός

elenialma@gmail.com

Το εν εξελίξει πρόγραμμα «Ανακαλύπτοντας την Ιλιάδα μέσα από θεατρικές τεχνικές» αποτελεί μια πρόταση διαθεματικού συγκερασμού με στόχο τη μελέτη της ανθρώπινης ύπαρξης και την κατανόηση του συνεχώς μεταβαλλόμενου κόσμου. Στην παρούσα εισήγηση γίνεται αναφορά στην Ιλιάδα του Ομήρου και στις θεατρικές τεχνικές, οι οποίες χρησιμοποιούνται ως νέα μορφή διδασκαλίας και μάθησης ενισχύοντας τη βιωματική εμπλοκή του μαθητή με το διδακτικό αντικείμενο. Καταλήγει στις τεχνικές του προγράμματος και στους στόχους που επιτυγχάνονται μέσω αυτών. Τέλος, το πρόγραμμα θα απευθύνεται σε όλες τις βαθμίδες της σχολικής κοινότητας.

Το παιχνίδι της ιστορικής γραμμής ως δημιουργική και συνεργατική δράση μαθητών και εκπαιδευτικών**Μητρούλια Σοφία¹, Γκότσης Ιωάννης²**¹ Φιλολόγος Med, Πειραματικό Λύκειο Παν/μίου Πατρών
smitroulia@gmail.com² Φιλολόγος MA, Γενικό Λύκειο Καστριτσίου
iogets@sch.gr

Η χρήση ενεργητικών-συμμετοχικών εκπαιδευτικών τεχνικών στη σύγχρονη εκπαίδευση αποτελεί κατά τους μελετητές κομβικό στοιχείο για την αποτελεσματική μάθηση. Η ενεργητική συμμετοχή προωθείται μέσα από εκπαιδευτικές τεχνικές που αναπτύσσουν την αλληλεπίδραση διδασκόντων-διδασκομένων καθώς και μεταξύ των ίδιων των διδασκομένων και τους δίνουν την ευκαιρία να αναπτύξουν την κριτική ικανότητα, να επεξεργάζονται λύσεις και να μαθαίνουν πράττοντας. Στα πλαίσια αυτά κινείται η παρούσα σύντομη ανακοίνωση, η οποία μέσα από την παρουσίαση του παιχνιδιού της ιστορικής γραμμής αναδεικνύει τη σημασία της χρήσης των ενεργητικών-συμμετοχικών τεχνικών στη σύγχρονη εκπαίδευση. Παράλληλα αρχές συμμετοχής, συνεργασίας και διαλόγου αναδεικνύονται ως κυρίαρχες πρακτικές στο σύγχρονο σχολείο.

**Εναλλακτική Λέσχη ανάγνωσης-Λογοτεχνικό εργαστήρι εφήβων:
Ζωντανεύοντας τα λογοτεχνικά κείμενα****Βαρδή Ελένη**Φιλολόγος, MSc Θεατρολόγος, 1^ο Γυμνάσιο Πάτρας
nauplio19@gmail.com

Στην παρούσα εισήγηση επιχειρείται μια προσπάθεια ανασύστασης-παρουσίασης ενός πολιτιστικού, εκπαιδευτικού προγράμματος, όπου ο λόγος είχε τον κυρίαρχο λόγο. Στόχος τού εν λόγω προγράμματος αποτέλεσε εξ αρχής η προσέγγιση των λογοτεχνικών κειμένων με ένα διαφορετικό, πιο οικείο και επικοινωνιακό για τους μαθητές, τρόπο. Κατ' αρχάς θα ξεδιπλώσουμε όλους τους στόχους, τα μέσα και τη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκαν από την εκπαιδευτικό-συντονίστρια του εκπαιδευτικού προγράμματος και στη συνέχεια θα αναπτύξουμε τα στάδια υλοποίησης του παρουσιαζόμενου πρότζεκτ, με έμφαση στους εξής άξονες: τη συνεργασία, την κριτική στάση απέναντι στο κείμενο, την ανάπλαση του κειμένου, την εκφραστική ανάγνωση, την κατάθεση δημιουργικών ιδεών, τη βίωση και ανάπλαση συναισθημάτων, τη δημιουργική ματιά στη σκηνή και την καλλιέργεια της γλωσσικής και εκφραστικής ικανότητας μέσω του λεκτικού ή μη, αυτοσχεδιασμού και της εκφραστικής επικοινωνίας.

Η συμβολή της Ιστορίας της Τέχνης στη διδακτική της Ιστορίας στο Λύκειο: αξιοποίηση της μεθόδου «Μετασχηματίζουσα Μάθηση μέσα από την Αισθητική Εμπειρία»

Αθανασέκου Μαρία¹, Παυλάκης Μάνος²

¹ PhD Ιστορία Τέχνης, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
m_k_athanasekou@yahoo.com

² PhD(c) Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Εκπαιδευτής Ενηλίκων
manospavlakis@gmail.com

Η Ιστορία αποτελεί έναν τομέα επιστημονικού ενδιαφέροντος με μη άμεσα ή απτά αποτελέσματα και αυτό αποθαρρύνει τους μαθητές για τη μελέτη της, γιατί είναι συντονισμένοι με την περιρρέουσα ατμόσφαιρα της γρήγορης εφαρμογής και των άμεσων αποτελεσμάτων. Επίσης, οι έννοιες που πραγματεύεται είναι πολλές φορές υψηλού επιπέδου αφάιρσης και παρουσιάζουν δυσκολίες ως προς την κατανόηση τους, ενώ σπάνια δίνονται αφορμές για την ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας. Η Ιστορία της Τέχνης είναι αδερφή επιστήμη της Ιστορίας και αποτελεί ένα χρήσιμο και βοηθητικό εργαλείο κατά την εκπαιδευτική διαδικασία. Η αξιοποίησή της και η εξοικείωση των μαθητών με αυτήν, μπορεί να συνεισφέρει στην επίτευξη στόχων που αναγράφονται στο διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών και να βοηθήσει στην οπτικοποίηση της Ιστορίας, στο να γίνει ορατή και πιο ελκυστική στα παιδιά, ενώ, παράλληλα, η χρήση εικόνων έργων τέχνης μπορεί να συμβάλει στην αισθητική τους καλλιέργεια και την ανάπτυξη κριτικού στοχασμού. Στο πλαίσιο του μαθήματος για τη Βιομηχανική Επανάσταση μπορεί να αξιοποιηθεί δημιουργικά η μέθοδος 'Μετασχηματίζουσα Μάθηση μέσα από την Αισθητική Εμπειρία', ως μια συμπληρωματική – εναλλακτική διδακτική προσέγγιση επιτυγχάνοντας αφενός την εμβάθυνση πάνω στο γνωστικό αντικείμενο και αφετέρου την ενίσχυση της κριτικής σκέψης των μαθητών μέσω της γόνιμης και δημιουργικής επαφής τους με την τέχνη.

Η αξιοποίηση της πολιτικής γελοιογραφίας στη διδασκαλία του Ελληνικού Εθνικού Ζητήματος του 19^{ου} αιώνα

Γεώργια Ευαγγελία

Καθηγήτρια Φιλολογίας, MSc Νεότερ. Ιστορίας, Πρότυπο Γυμνάσιο Ιωνιδείου Σχολής Πειραιά

georgvag@yahoo.gr

Στο πλαίσιο του μαθήματος της Ιστορίας Γ' Γυμνασίου αξιοποιήθηκαν γελοιογραφικά σχεδιάσματα του σατιρικού τύπου ως πρωτογενείς πηγές για τη μελέτη των εθνικών κρίσεων των ετών 1854-1897 και των αντιδράσεων της κοινής γνώμης στην προσπάθεια επηρεασμού των πολιτικών εξελίξεων, ώστε να επιτευχθεί το πάγιο αίτημα για επέκταση του Βασιλείου. Στο μέτρο που αποτελούν τη μοναδική πηγή «εικονικής» πληροφόρησης στον Τύπο αυτής της ιστορικής αυτής περιόδου διαμορφώνονται σταδιακά σε ένα σημαντικό φορέα πολιτικής κουλτούρας, που επιτρέπει στους μαθητές να παρακολουθήσουν πολιτικές απόψεις, εθνικά αισθήματα κ.ά. αλλά και την αμφισβήτηση ή καταγγελία τους.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ**Πολυώνυμα και πολυωνυμικές συναρτήσεις****Τσιγγέλης Μιχάλης**

Μαθηματικός, Πειραματικό Λύκειο Πανεπιστημίου Πατρών

Σ.Ε.Π. ΦΥ.Ε. 20, Ε.Α.Π.

mtsingelis@hol.gr

Στην παρούσα εργασία εξετάζουμε τη σχέση που υπάρχει μεταξύ των πολυωνύμων επί ενός δακτυλίου και των πολυωνυμικών συναρτήσεων επί του ίδιου δακτυλίου. Έστω R ένας αντιμεταθετικός δακτύλιος με μονάδα, $R[x]$ ο δακτύλιος πολυωνύμων επί του R , $F(R)$ ο δακτύλιος απεικονίσεων επί του R και $f_{\Pi(x)}$ η πολυωνυμική συνάρτηση που αντιστοιχεί στο πολυώνυμο $\pi(x)$. Τότε η απεικόνιση $G(x): R[x] \rightarrow F(R)/\pi(x) \rightarrow f_{\Pi(x)}$ είναι ομομορφισμός δακτυλίων. Όμως η απεικόνιση G δεν είναι πάντα 1-1 (δηλ. δεν είναι πάντα μονομορφισμός δακτυλίων και επομένως δεν μπορούμε πάντα να "ταυτίζουμε" ένα πολυώνυμο με την αντίστοιχη πολυωνυμική του συνάρτηση). Αποδεικνύουμε ότι αν ένας δακτύλιος R είναι πεπερασμένος με $|R| \geq 2$, τότε η απεικόνιση G δεν είναι 1-1 (και άρα, σε αυτήν την περίπτωση, ένα πολυώνυμο επί του R δεν "ταυτίζεται" με την πολυωνυμική του συνάρτηση). Αν ο δακτύλιος R είναι ένα άπειρο σώμα τότε η απεικόνιση G είναι 1-1 (και άρα στο σύνολο των πραγματικών αριθμών όπως και στο σύνολο των μιγαδικών αριθμών ισχύει η "αλγεβρική ταύτιση" των πολυωνύμων με τις αντίστοιχες πολυωνυμικές τους συναρτήσεις). Δίνουμε παράδειγμα ενός άπειρου αντιμεταθετικού δακτυλίου με μονάδα για τον οποίο η απεικόνιση G δεν είναι 1-1. Τέλος παρουσιάζουμε μία ικανή και αναγκαία συνθήκη που πρέπει να ικανοποιεί ένας αντιμεταθετικός δακτύλιος με μονάδα ώστε η απεικόνιση G να είναι 1-1 (και επομένως έχουμε μία ικανή και αναγκαία συνθήκη για το πότε μπορούμε να "ταυτίζουμε" ένα πολυώνυμο με την αντίστοιχη πολυωνυμική του συνάρτηση).

Επίλυση προβλημάτων πολλαπλασιασμού και διαίρεσης: Ο ρόλος προσχηματισμένων νοητικών μοντέλων και επιρροές**Τουλτσινάκη Μαρία**

Μαθηματικός, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια της Διδακτικής των Μαθηματικών, ΕΚΠΑ

maria_toul@yahoo.gr

Στην εργασία αυτή θα μελετηθεί η συμπεριφορά των μαθητών διαφορετικών τάξεων και ηλικιών κατά την διάρκεια επίλυσης δεδομένων προβλημάτων πολλαπλασιασμού και διαίρεσης. Η παρούσα μελέτη βασίζεται στο αντίστοιχο άρθρο των Fischbein, Deri, Nello και Marino (1985), με τίτλο «The role of implicit models in solving verbal problems in multiplication and division» και σχετίζεται με τις δυσκολίες που έχουν οι μαθητές όταν έρχονται αντιμέτωποι με προβλήματα που επιλύονται με τη χρήση αυτών των πράξεων. Πρόκειται για μια έρευνα που έχει ως εφελκυστικό την παραπάνω, αλλά είναι εφαρμοσμένη υπό διαφορετικές συνθήκες και σε μικρότερο δείγμα, μόλις σε πέντε μαθητές διαφορετικών ηλικιών ελληνικών σχολείων. Με αυτό τον τρόπο και με συνεντεύξεις των συμμετεχόντων, επιδιώκουμε να εμβαθύνουμε στα συμπεράσματα του άρθρου των Fischbein et al. Θα αναλυθεί ο τρόπος προσέγγισης στο πρόβλημα, από τον κάθε μαθητή, από τη στιγμή που διαβάσει την εκφώνηση, την διάρκεια επίλυσης αλλά και τελικά κατά την εξαγωγή του αποτελέσματος. Θα αναδειχθούν σιωπηρά διαισθητικά μοντέλα που επηρεάζουν τον τρόπο σκέψης τους και κατ' επέκταση τις απαντήσεις τους. Τελικά παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές μεταξύ των δύο ερευνών σε ότι αφορά τα προβλήματα πολλαπλασιασμού σε αντίθεση με τα προβλήματα διαίρεσης που οι μαθητές φαίνεται να έχουν παρόμοιες παρανοήσεις.

Πολλαπλή Επίλυση Προβλημάτων Γεωμετρίας από μαθητές της Α΄ Λυκείου

Μεγάλου Φωτεινή¹

¹Υποψήφια Διδάκτορας, Μαθηματικό Τμήμα Παν/μίου Πατρών
meagalouf@yahoo.gr

Η επίλυση ενός μαθηματικού προβλήματος βρίσκεται για πολλές δεκαετίες στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος των ερευνητών. Η παρούσα έρευνα εστιάζεται σε προβλήματα Γεωμετρίας των οποίων η επίλυση τους βασίζεται στην πολυτροπική προσέγγιση τους, δηλ. της επίλυσης τους με περισσότερους από έναν τρόπους. Σκοπός της έρευνας, είναι να εξετάσει με βάση ποια κριτήρια επιλέγουν οι μαθητές ποιον τρόπο θα χρησιμοποιήσουν κάθε φορά για να οδηγηθούν στην επίλυση ενός γεωμετρικού προβλήματος. Πιστεύεται ότι ένα τέτοιο πλαίσιο διδασκαλίας, που αναδεικνύει την εφαρμογή πολλαπλών τρόπων προσέγγισης ενός μαθηματικού προβλήματος γενικότερα, ενισχύει θετικά τη μάθηση των μαθητών.

Συμμετοχή & υλοποίηση του Προγράμματος Mascil στο Πειραματικό Γυμνάσιο Πανεπιστημίου Πατρών - Ένα παράδειγμα καλής πρακτικής

Αθανασία Μπαλωμένου¹, Βασιλική Ρήγα²

¹Μαθηματικός, MSc., Πειραματικό Γυμνάσιο Πανεπιστημίου Πατρών (ΠΓΠΠ)
smpalom@upatras.gr

²Μαθηματικός, MSc., Πειραματικό Γυμνάσιο Πανεπιστημίου Πατρών (ΠΓΠΠ)
rigav@sch.gr

Στην εργασία αυτή παρουσιάζεται η συνεργασία των Μαθηματικών του σχολείου μας (ΠΓΠΠ) στο πλαίσιο συμμετοχής μας στο πρόγραμμα Mascil. Η συνεργασία αφορούσε στον σχεδιασμό και την υλοποίηση δραστηριοτήτων Μαθηματικών που εμπλέκουν τους μαθητές σε διερευνήσεις, αναλαμβάνοντας ρόλο παρόμοιο με αυτό του επιστήμονα, ώστε οι μαθητές να αποκτήσουν: 1)ερεθίσματα και γνώσεις σχετικά με διάφορα επαγγέλματα, 2) ικανότητες χρήσιμες για την μελλοντική τους επαγγελματική πορεία αλλά και την καθημερινότητα, 3)Επιπλέον, να δουν τη χρησιμότητα και τις εφαρμογές των Μαθηματικών μέσα από ένα διαφορετικό πρίσμα πρακτικής προσέγγισης της Μαθηματικής γνώσης. Τα ευρήματα κατά την εμπλοκή μας στο πρόγραμμα Mascil και τον σχεδιασμό και υλοποίηση δραστηριοτήτων συνηγορούν για την αξία της ενεργητικής συμμετοχής των μαθητών σε διερευνητικές δραστηριότητες που συνδέουν το περιεχόμενο της διδασκαλίας με περιβάλλοντα της καθημερινής ζωής και χώρους εργασίας, για την ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών καθώς και για την αξία της συνεργασίας εκπαιδευτικών.

Η παράμετρος σε δυναμικό περιβάλλον.**Λουμπαρδιά Αγγελική¹, Κωστοπούλου Καλλιόπη²**¹ Μαθηματικός, 2^ο ΓΕΛ Τρίποληςloumpardia@sch.gr² Μαθηματικός, 2^ο Γυμνάσιο Τρίποληςkalkostop@sch.gr

Στην εργασία αυτή, γίνεται παρουσίαση της επίλυσης γραφικά τριών ασκήσεων στα Μαθηματικά κατεύθυνσης Β' Λυκείου, που περιέχουν παράμετρο, με την βοήθεια του λογισμικού Δυναμικής Γεωμετρίας Geogebra. Στο ψηφιακό σχολείο γίνεται ανάπτυξη τόσο θεμάτων θεωρίας όσο και ασκήσεων, Άλγεβρας και Γεωμετρίας σε δυναμικό περιβάλλον για όλες τις τάξεις, εκτός από τα Μαθηματικά κατεύθυνσης Β' και Γ' Λυκείου. Επιλέξαμε το πρόγραμμα Geogebra γιατί είναι ιδιαίτερα προσιτό στους μαθητές, εύκολο στην εκμάθηση και χρήση του, ενώ επιπλέον καλύπτει όλες τις εκπαιδευτικές μας ανάγκες για το συγκεκριμένο θέμα. Η διδακτική πείρα έχει αποδείξει ότι οι μαθητές διαπραγματεύονται ασκήσεις που περιέχουν παράμετρο επιφανειακά, αφού για την αλγεβρική τους επίλυση ακολουθείται κάποια συγκεκριμένη μεθοδολογία και δεν έχουν κατανοήσει ουσιαστικά τον ρόλο της παραμέτρου για οποιαδήποτε πραγματική τιμή πάρει αυτή. Η γρήγορη οπτικοποίηση που δίνει το λογισμικό μέσω των πολλαπλών αναπαραστάσεων των σχημάτων, οι ακριβείς μετρήσεις και η συνεργατικότητα που αναπτύσσεται μπροστά σε έναν υπολογιστή δίνει την ευκαιρία στον μαθητή να πειραματιστεί, να εικάσει, να ελέγξει, και να αναπτύξει πολλαπλά μαθηματικά νοήματα. (Κυνηγός, κ.α, 2010). Επιπλέον καθιστά ικανό τον μαθητή να αποκτήσει ευρύτερη μαθηματική σκέψη, να μπορεί δηλαδή να ασχοληθεί και να διεκπεραιώσει και άλλες δραστηριότητες διαφορετικού περιεχομένου και ίσως μεγαλύτερης δυσκολίας.

Μια Διαθεματική Προσέγγιση στην Διδασκαλία της Ευκλείδειας Γεωμετρίας**Κρίθη Μαρία¹, Λύρη Αναστασία²**¹ Καθηγήτρια Αγγλικής Γλώσσας, Πειραματικό Λύκειο Παν/μίου Πατρώνm_krithi@hotmail.com² Μαθηματικός, Πειραματικό Λύκειο Παν/μίου Πατρώνnatasaliri@yahoo.gr

Στην παρούσα εργασία περιγράφεται ένα σχέδιο συνδιδασκαλίας των Μαθηματικών και των Αγγλικών με στόχο την παρουσίαση της πρότασης λβ'[32] από το Στοιχείο Α' του Ευκλείδη, σε μαθητές της Α' Λυκείου. Ο στόχος ήταν να διερευνηθεί το κατά πόσο η παρουσίαση ενός μαθηματικού ζητήματος με την χρήση της Αγγλικής γλώσσας αλλά και των ΤΠΕ θα οδηγούσε στις απαιτούμενες μαθησιακές διεργασίες οι οποίες θα επέφεραν την ανακάλυψη νέας γνώσης με αυτενέργεια των μαθητών, την ουσιαστική κατανόηση αυτής της γνώσης μέσα από την διαδικασία της ανάλυσης και της σύγκρισης και την παρουσίαση της μέσα από ένα πολυτροπικό κείμενο. Η μαθησιακή διαδρομή που ακολουθήθηκε είναι: ανάκληση υπάρχουσας γνώσης, ανάλυση της απόδειξης, εντοπισμός διαφορών στις υπάρχουσες αποδεικτικές διαδικασίες (Ευκλείδης, Πρόκλος, Σχολικό βιβλίο), απόδοση της απόδειξης του Πρόκλου στα Αγγλικά ακολουθώντας τον σύγχρονο μαθηματικό συλλογισμό και δημιουργία βίντεο-παρουσίασης της. Το συγκεκριμένο διδακτικό σενάριο αντλεί στοιχεία τόσο από την Διαθεματική προσέγγιση όσο και από την Συνδυασμένη Εκμάθηση Επιστημονικού Αντικειμένου και Ξένης Γλώσσας (Content and Language Integrated Learning, CLIL). Τα ευρήματα (παραγόμενα μαθητών, αποτελέσματα ερωτηματολογίων μαθητών, παρατήρηση από τους εκπαιδευτικούς) καταδεικνύουν ότι διδακτικές συμπράξεις αυτού του είδους έχουν θετικά αποτελέσματα τόσο για τους μαθητές όσο και για τους εκπαιδευτικούς.

Η διδασκαλία των συναρτήσεων στο περιβάλλον διευρευνητικής μάθησης του Ευρωπαϊκού προγράμματος Golab

Αργύρη Παναγιώτα¹

¹ Καθηγήτρια Μαθηματικών, Πρότυπο ΓΕΛ Ευαγγελικής Σχολής Σμύρνης
argiry@gmail.com

Για την αναζήτηση των διδακτικών διαδρομών του σύγχρονου σχολείου, που δεν αποτελεί απλά τον χώρο μετάδοσης γνώσεων, αλλά οι μαθητές είναι στο επίκεντρο και επιδιώκουμε την καλλιέργεια πολλών και διαφορετικών δεξιοτήτων τους μπορούμε να αναζητήσουμε υποστήριξη από ευρωπαϊκά έργα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το Ευρωπαϊκό έργο Golab (www.golabz.eu/), το οποίο είναι μία ανοιχτή διαδικτυακή πύλη με πολλές δυνατότητες για καινοτόμες διδακτικές προσεγγίσεις στη διδακτική των θετικών επιστημών. Στη παρούσα εργασία παρουσιάζεται συνοπτικά το συγκεκριμένο έργο και επιλέγεται το διεπιστημονικό σενάριο διερευνητικής μάθησης «Κρατήρες ουράνιων σωμάτων στην επιφάνεια της Γης», ώστε μέσα από την εφαρμογή να παρουσιαστούν και να γίνουν αντιληπτά τα πλεονεκτήματα του. Το έργο Golab μπορεί να αποτελέσει ένα πολύ ενεργό πεδίο αξιοποίησης στο σύγχρονο σχολείο της τάξης των θετικών επιστημών και από άλλους εκπαιδευτικούς με στόχο την ποιοτική ανάβαθμιση της μάθησης και της διδασκαλίας.

Διδακτική παρέμβαση στα όρια συναρτήσεων, με χρήση Νέων Τεχνολογιών μέσα από το Sierpinski Carpet

Βλάχου Μαρία¹, Βλάχος Ζώης²

¹ Καθηγήτρια Μαθηματικών & Πληροφορικής, 4ο ΓΕΛ Κορυδαλλού Πειραιά
maria.s.vlachou@gmail.com

² Μαθηματικός, Γυμνάσιο Κορώνης Μεσσηνίας
zitavita21@gmail.com

Το χαλί του Sierpinski είναι ένα από τα πιο διαδεδομένα αυτοόμοια σχήματα (fractals). Μέσα από την εργασία αυτή, θα αναδείξουμε μερικές από τις ιδιότητες που περιέχει το συγκεκριμένο fractal και αφορούν τα όρια συναρτήσεων και πως αυτά μπορούν να αξιοποιηθούν ως διδακτικό σενάριο στην Γ Λυκείου. Η σύνδεση των ορίων συνάρτησης με τα fractals μέσα από τις νέες τεχνολογίες γίνεται εντυπωσιακή, χαρίζουν ομορφιά και αναδεικνύουν τα Μαθηματικά εκτός από εργαλείο κατανόησης του κόσμου και σε ένα είδος τέχνης (Βλάχος, 2015). Ο συνδυασμός λογισμικών των νέων τεχνολογιών (Excel και Geogebra) με εργαλεία διασυνδεδεμένης μάθησης WEB 2.0 συμβάλλει τόσο στη διδασκαλία, όσο και στην ενεργοποίηση όλων των μαθητών στην μαθησιακή διαδικασία.

Διδακτική πρόταση βάσει της θεωρίας των ουσιωδών ερωτημάτων με χρήση διαδικτυακών εργαλείων

Βλάχος Ζώης¹, Θεοχάρη Χριστίνα², Τσέκου Αφροδίτη-Ειρήνη³

¹ Καθηγητής Μαθηματικών, Γυμνάσιο Κορώνης Μεσσηνίας
zitavita21@gmail.com

² Δασκάλα δημοτικής εκπαίδευσης
the_chris@hotmail.com

³ Καθηγήτρια Φιλόλογος, Γενικό Λύκειο Κορώνης Μεσσηνίας
irinakitse@gmail.com

Στην παρούσα μελέτη παρουσιάζεται μία διδακτική πρόταση σύμφωνα με τη θεωρία των ουσιωδών ερωτημάτων των McTighe και Wiggins (2013). Ειδικότερα διατυπώνεται ένα ουσιώδες ερώτημα και προτείνονται δύο διδακτικές δραστηριότητες με χρήση διαδικτυακών εργαλείων, οι οποίες αποσκοπούν στην υποστήριξη του ερωτήματος και την επίτευξη των διδακτικών στόχων. Παράλληλα, αναδεικνύεται η καινοτομία και η προστιθέμενη αξία της διδακτικής πρότασης. Ακολουθεί η καταγραφή του αναστοχασμού της σχεδιαστικής ομάδας ως προς τα προβλήματα που προέκυψαν κατά τον σχεδιασμό, τα προβλήματα που πιθανόν να ανακύψουν κατά την εφαρμογή και τις πιθανές προεκτάσεις της διδακτικής πρότασης

Μια διδακτική προσέγγιση του θέματος "Δύναμη σημείου ως προς κύκλο."

Ευσταθίου Αγγελική

Μαθηματικός, Πειραματικό Λύκειο Παν/μίου Πατρών
aefstath@sch.gr

Στην παρούσα εργασία περιγράφεται η διδακτική πορεία, που υλοποιήθηκε στη Β' τάξη του σχολείου μας, για τον υπολογισμό της δύναμης ενός σημείου ως προς έναν κύκλο, στο μάθημα της Ευκλείδειας Γεωμετρίας. Η έννοια της συνάρτησης αποτελεί το εργαλείο για τη δημιουργία υποθέσεων οι οποίες σε συνδυασμό με το θεώρημα των τεμνουσών οδήγησε στον υπολογισμό της δύναμης ενός σημείου ως προς έναν κύκλο. Η υλοποίηση της πρότασης διευκολύνθηκε σημαντικά από τη χρήση του εκπαιδευτικού λογισμικού Geogebra.

Γεωμετρικές Αρχαιολογικές ανασκαφές

Καβεζός Κυριάκος¹

¹ Μαθηματικός, φοιτητής ΠΜΣ "Διδακτική και Μεθοδολογία των Μαθηματικών", ΕΚΠΑ
kavezoskyr@gmail.com

Η Γεωμετρία αποτελεί κόκκινο πανί για τους μαθητές του Ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, παρά το γεγονός πως παρέχει αναλυτικό τρόπο μαθηματικής σκέψης και αποτελεί ισχυρό εργαλείο για την κατανόηση της αποδεικτικής σκέψης. Με την παρούσα εισήγηση-διδακτική πρόταση, επιχειρείται μία διαφορετική εισαγωγή τμήματος της διδακτέας ύλης της Γεωμετρίας της Γ' τάξης του Γυμνασίου, μέσω ρεαλιστικού πλαισίου και με σκοπό την απόκτηση γνώσεων από πλευράς μαθητών, μέσω ενός ευχάριστου και διδακτικού παιχνιδιού. Παράλληλα, επιχειρείται μία ενδυνάμωση των πολιτισμικών ερεθισμάτων των μαθητών, με ταυτόχρονη σύνδεση της με το μάθημα των Μαθηματικών.

Θεσμική Καινοτομία και Δημιουργικότητα στην εκπαιδευτική πράξη Ο ρόλος του Σχολικού/Μαθητικού Συνεταιρισμού ως προπλάσματος θεσμών συλλογικής δραστηριοποίησης των μαθητευομένων

Βάθη Παναγιώτα¹, Καπογιάννης Δημήτρης²

¹Διδάκτορας ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Πατρών, Επιστημονικός Συνεργάτης ΤΕΙ Δ. Ελλάδας,
Ερευνήτρια Κοινωνικών Επιστημών και Επιστημών της Αγωγής
pvathi8@gmail.com

² τ. Αναπληρωτής Καθηγητής ΤΕΙ Δ. Ελλάδας
kapdim46@gmail.com

Η εργασία αυτή εκκινεί από την υπόθεση ότι η δημιουργικότητα των μαθητών «καλλιεργείται» και ενθαρρύνεται από μαθησιακές δραστηριότητες προσανατολισμένες στην πράξη. Το «μανθάνειν δια του πράττειν» κατά τη γνωστή προτροπή του John Dewey βρίσκει μάλιστα γόνιμο έδαφος σε ποικίλα προπλάσματα θεσμών συλλογικής δραστηριοποίησης των μαθητών που αναδύονται στο πλαίσιο της σύγχρονης εκπαιδευτικής πράξης. Η συνεργατική αυτή δημιουργικότητα είναι συναρτημένη με δεξιότητες-κλειδιά, οι οποίες, πέραν της δημιουργικότητας, σχετίζονται με την προώθηση της κριτικής σκέψης (μέσω κυρίως προκλήσεων που δημιουργούν εμπειρίες οι οποίες αποκτώνται εντός της εκπαιδευτικής αλλά και της ευρύτερης κοινότητας), όπως και με τη διεύρυνση επικοινωνιακών δυνατοτήτων μέσω των οποίων διευκολύνεται η αποτελεσματικότητα της πολιτικής και κοινωνικής συμμετοχής. Την υπόθεση επιβεβαιώνουν τα συμπεράσματα έρευνας που διεξήχθη σε φοιτητές/τριες του Πανεπιστημίου Πατρών, στην οποία διερευνήθηκαν οι παράγοντες/χαρακτηριστικά που επηρεάζουν τη δημιουργικότητά τους και μελετήθηκαν οι απόψεις τους για τους τρόπους καλλιέργειας και κατάκτησης της δημιουργικότητάς τους μέσα από τη διαδικασία διδασκαλίας-μάθησης-αξιολόγησης. Συγκεκριμένα, αναδείχθηκε, μεταξύ άλλων, η θετική επίδραση της συμμετοχής των σημερινών φοιτητών/τριων σε προγράμματα (περιβαλλοντικά, αγωγής υγείας κ.λπ) στο σχολείο τους κατά τα μαθητικά τους χρόνια και στην καλλιέργεια της δημιουργικότητάς τους και των απόψεών τους για την προώθησή της.

Ο Ρόλος του Προβλήματος στη Σύγχρονη Κοινωνία της Γνώσης και Διδακτικές Προσεγγίσεις

Βόσκογλου Μιχάλης¹

¹ Ομότιμος Καθηγητής Μαθηματικών, Α. Τ. Ε. Ι. Δ. Ελλάδας, Πάτρα
mvosk@hol.gr; voskoglou@teiwest.gr

Στην εργασία αυτή μελετάται ο ρόλος του προβλήματος στη σύγχρονη Κοινωνία της Γνώσης και της Παγκοσμιοποίησης όχι μόνο για τα Μαθηματικά και τη διδασκαλία τους, αλλά και για την καθημερινή μας ζωή γενικότερα. Παρουσιάζεται ένα μοντέλο των Voskoglou & Buckley, που περιγράφει τη λύση των πολύπλοκων πρακτικών, μαθηματικών και τεχνολογικών προβλημάτων της σύγχρονης εποχής μας με συνδυασμό της γνώσης, της κριτικής σκέψης και της υπολογιστικής (ή αλγοριθμικής) σκέψης. Η υπολογιστική σκέψη είναι ένας όρος, που θεμελιώθηκε πρόσφατα μέσα από την ανάπτυξη της επιστήμης της Πληροφορικής. Ακόμη, ύστερα από μια σύντομη ανασκόπηση των μεθόδων και προτύπων για τη λύση προβλημάτων στα πλαίσια της σχολικής μαθηματικής εκπαίδευσης, παρουσιάζονται οι πιο πρόσφατες απόψεις πάνω στο θέμα αυτό. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται τόσο στη μέθοδο της χρήσης του ανάλογου προβλήματος, όσο και στη μαθηματική μοντελοποίηση, που σήμερα είναι οι πιο επίκαιροι κλάδοι της επίλυσης προβλημάτων με πολλές εφαρμογές σε άλλους σχεδόν τους τομείς των δραστηριοτήτων του ανθρώπου.. Τέλος παρουσιάζονται τα τελικά συμπεράσματα και οι μελλοντικές προοπτικές για τη διαδικασία επίλυσης προβλημάτων.

ΦΥΣΙΚΗ

Μελέτη της οριζόντιας βολής – Πυροβολώντας τον πίθηκο

Μανδηλιώτης Σωτήριος¹, Ελληνούδης Γεώργιος², Ζαφειριάδης
Φώτιος³

¹Γεωλόγος, Υπευθυνός ΕΚΦΕ Σερρών
sotmandili@gmail.com

²Φυσικός, ΓΕ.Λ. Ν. Σκοπού Σερρών
geoellin@yahoo.gr

³Φυσικός, ΓΕ.Λ. Σκουτάρεως Σερρών
fzafiriadis@sch.gr

Η εργαστηριακή μελέτη της οριζόντιας βολής είναι αρκετά δύσκολη. Απαιτεί μια σειρά από πολύπλοκα και δυσεύρετα όργανα σε πολλές σχολικές μονάδες (όπως φωτοπύλες). Το πείραμα που προτείνουμε απαιτεί απλά όργανα που συναρμολογούνται εύκολα. Στόχος είναι να κατανοήσουν οι μαθητές ότι ένα σώμα που εκτοξεύεται οριζόντια από ένα συγκεκριμένο ύψος και που διαγράφει μια σχετικά μεγάλη καμπυλόγραμμη τροχιά (οριζόντια βολή), φτάνει ταυτόχρονα στην ίδια θέση με ένα άλλο σώμα που αφήνεται να πέσει από το ίδιο ύψος ελεύθερα, εκτελώντας μια σχετικά μικρή τροχιά (ελεύθερη πτώση). Με τον τρόπο αυτό οι μαθητές αντιλαμβάνονται ότι η οριζόντια βολή είναι μια σύνθετη κίνηση, η οποία αποτελείται από τις παρακάτω κινήσεις:

- Την ευθύγραμμη ομαλή κίνηση, λόγω της αρχικής ταχύτητας v_0 .
- Την ελεύθερη πτώση λόγω της βαρύτητας.

Τέλος προτείνεται ένα φύλλο εργασίας για τη μελέτη της οριζόντιας βολής, η επεξεργασία του οποίου βασίζεται στις νέες τεχνολογίες (εικονικό εργαστήριο με εφαρμογή Geogebra) αξιοποιώντας τις δεξιότητες των μαθητών σε αυτές.

Πειραματική Επιβεβαίωση του Νόμου Boyle με την χρήση Συστήματος Συγχρονικής Λήψης και Απεικόνισης

Γαλάνης Μιχαήλ¹

¹Φυσικός, Μουσικό Σχολείο Πατρών
michalis.galanis@gmail.com

Στην εργασία αυτή παρουσιάζεται μια πειραματική διαδικασία για την επιβεβαίωση του νόμου του Boyle με την χρήση ενός εξελεγμένου συστήματος συγχρονικής λήψης και απεικόνισης, του LabPro της Vernier. Με την χρήση αισθητήρα πίεσης είναι δυνατόν γρήγορα και ιδιαίτερα αποτελεσματικά να αποδειχθεί η ζητούμενη σχέση πίεσης και όγκου από μια ομάδα μαθητών με ελάχιστη καθοδήγηση από τον καθηγητή. Επίσης, δείχνεται τρόπος για την αξιοποίηση των δεδομένων του συστήματος LabPro με ΤΠΕ, όπως υπολογιστικά φύλλα, με σκοπό την επίτευξη καλύτερων μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Χρήση Εικονικών και Πραγματικών Πειραματικών Διαδικασιών για τον Έλεγχο των Νόμων του Απλού Εκκρεμούς

Γαλάνης Μιχαήλ¹

¹Φυσικός, Μουσικό Σχολείο Πατρών
michalis.galanis@gmail.com

Στην εργασία αυτή παρουσιάζονται διαδικασίες που βασίζονται σε εικονικά εργαστήρια (προσομοιώσεις) και σε πραγματικά εργαστήρια με σκοπό την μελέτη των νόμων που διέπουν το απλό εκκρεμές. Εύχρηστα λογισμικά προσομοίωσης, όπως το PhET και το Interactive Physics, αξιοποιούνται, συμπληρωματικά με το πραγματικό πείραμα, για την γρήγορη κατανόηση των παραγόντων που επηρεάζουν την ταλάντωση του εκκρεμούς. Οι μαθητές μπορούν να εργάζονται σε ομάδες, για την χρήση των εικονικών εργαστηρίων, σε αίθουσα πληροφορικής αξιοποιώντας με τον τρόπο αυτό τις ΤΠΕ στην διαδικασία μάθησης. Οι πραγματικές δραστηριότητες αξιοποιούν συστήματα συγχρονικής λήψης και απεικόνισης προσφέροντας έναν εναλλακτικό τρόπο υπολογισμού της περιόδου του εκκρεμούς σε σχέση με την άσκηση του εργαστηριακού οδηγού της Γ' Γυμνασίου. Τόσο τα εικονικά όσο και τα πραγματικά εργαστήρια έχουν παρουσιαστεί στη τάξη και στο εργαστήριο με ιδιαίτερα ικανοποιητικά αποτελέσματα.

Διερεύνηση της χρονικής εξέλιξης των εναλλακτικών ιδεών των μαθητών για τη θερμότητα, τη θερμοκρασία και τις αλλαγές φάσης.

Γιανναρέλη Σταματία¹

¹Φυσικός, 1^ο ΓΕ.Λ. Αιγίου, Συνεργάτης Ε.Κ.Φ.Ε. Αιγίου
matoulagia@gmail.com

Τόσο οι προϋδεάσεις των ίδιων των εκπαιδευτικών για το περιεχόμενο των φυσικών εννοιών και φαινομένων, όσο και οι απόψεις τους για το ρόλο των πρότερων αντιλήψεων των μαθητών, αποτελούν συχνά διδακτικό εμπόδιο (Σπύρτου, 1995). Η παρούσα εργασία διερευνά τη χρονική εξέλιξη των ιδεών ανήλικων μαθητών για τη θερμότητα και τη θερμοκρασία, σε συνάρτηση με την ηλικία τους. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε την άνοιξη του 2016. Έλαβαν μέρος 1098 μαθητές και μαθήτριες κεντρικών και περιφερειακών Δημοτικών Σχολείων, Γυμνασίων και Λυκείων της Αιγιάλειας. Το ερωτηματολόγιο περιείχε πέντε ερωτήματα κλειστού τύπου, προσανατολισμένα σε συνήθεις βιωματικές εμπειρίες. Από την έρευνα προκύπτει ότι κάποιες κατηγορίες παρανοήσεων εμφανίζουν ποσοστά ανεξάρτητα από την ηλικία, είτε αυτή αντανakλά την ευρύτερη διανοητική και κοινωνιογνωστική ωρίμανση, είτε το ρυθμό εμπλουτισμού της τελευταίας βάσει του χρονισμού της διδακτέας ύλης. Σε κάποιες άλλες κατηγορίες η συσχέτιση με την ηλικία είναι έντονη, χωρίς προφανή εξάρτηση από το χρόνο διδασκαλίας. Τέλος, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, η διακύμανση δείχνει να παρουσιάζει «τοπικά ακρότατα», σε χρονικές φάσεις όπου η εστίαση στη διδακτέα ύλη συγκλίνει με ευνοϊκούς ηλικιακούς παράγοντες.

Όμιλοι αριστείας: μία μελέτη περίπτωσης Ομίλου Φυσικών επιστημών

**Κωνσταντινίδης Αντώνης¹, Σκορδή Βασιλική-Σόνια², Κοντού
Ναταλία-Δέσποινα³, Τσαβδαρίδου Ελεάννα⁴**

Μεταπτυχιακοί φοιτητές- Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
amkonsta@lit.auth.gr, skordi_sonia@hotmail.com, taloula@windowslive.com,
eleanna12@hotmail.com

Στόχος της παρούσας ανακοίνωσης είναι η ανάλυση και η κριτική επισκόπηση των στοιχείων που συγκροτούν το διδακτικό λόγο κατά Bernstein (1989) μιας διδακτικής πράξης, στα πλαίσια ενός απογευματινού ομίλου Φυσικών Επιστημών ενός Πειραματικού σχολείου. Οι όμιλοι ως θεσμός παρατηρείται ότι αντιμετωπίζονται ως μια καινοτόμα και προοδευτική εκπαιδευτική κίνηση, χωρίς ωστόσο να υπάρχει το κατάλληλο επιστημονικό πλαίσιο που να στηρίζει αυτή την άποψη, καθώς η έρευνα σε ό,τι αφορά τους ομίλους αριστείας και δημιουργικότητας ως πρακτική ημιτυπικής διδασκαλίας είναι περιορισμένη (Μαντικού κ.ά. 2014). Τα στοιχεία που συλλέχθηκαν προέκυψαν αφενός από τη δική μας παρατήρηση και αφετέρου από τη συνεργασία με τους υπεύθυνους διδάσκοντες, ενώ παράλληλα η ανάλυσή τους βασίζεται σε θεωρίες κοινωνικής σημειωτικής αλλά και στο μεθοδολογικό εργαλείο του ρόμβου της γλωσσικής εκπαίδευσης, ώστε να καταλήξουμε στο αν η καινοτομία αυτή του θεσμού είναι ουσιαστική και πραγματώνεται στην διδακτική πράξη.

Το πείραμα Millikan και η κβάντωση του ηλεκτρικού φορτίου. Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών δράσεων στη Β/θμια Εκπαίδευση

Μπεντενίτης Γεώργιος¹

¹ Φυσικός, Δ/ντής Νυκτερινού Γυμνασίου Πύργου
lanthigm@yahoo.gr

Κάθε επιστήμονας γνωρίζει ότι χωρίς πειραματική επαλήθευση ακόμη και οι πιο κομψές θεωρητικές κατασκευές παραμένουν λίγο περισσότερο από υποθέσεις. Με την εργασία του ο Robert A. Millikan, επινόησε ένα έξυπνο πείραμα μέσω του οποίου μέτρησε τη θεμελιώδη μονάδα του φορτίου με πρωτοφανή ακρίβεια. Η κατασκευή με απλά υλικά πειραματικής συσκευής βασισμένη στη κεντρική ιδέα του πειράματος του Millikan (πτώση σταγόνων λαδιού με οριακή ταχύτητα με ή χωρίς ηλεκτρικό πεδίο), ως διδακτικό χειροπιαστό υλικό, χωρίς την χρησιμοποίηση γραφικών απεικονίσεων ή προσομοιώσεων υπολογιστών ή πανεπιστημιακών συσκευών – οι οποίες δε διατίθενται στα σχολικά εργαστήρια- και πολλές φορές δημιουργούν δέος ως προς την ιδέα της κατασκευής τους και αμφισβητούνται από τους μαθητές. Επίσης το εφικτό της κατασκευής είναι μια πρόκληση πειραματισμού για τους μαθητές. Οι απαιτούμενες μετρήσεις γίνονται για το χρόνο πτώσης της σταγόνας, με χρονόμετρο και της αντίστοιχης απόστασης με παρατήρηση από μικροσκόπιο με σταυρόνημα, ή με χρήση του Tracker ή άλλου αντίστοιχου προγράμματος.

Μαθηματικές έννοιες για τη μελέτη θερμοδυναμικών μεταβολών**Σφαέλος Ιωάννης¹, Ευσταθίου Αγγελική²**¹ Φυσικός, Πειραματικό Λύκειο Παν/μίου Πατρών
ioasfaelos@sch.gr² Μαθηματικός, Πειραματικό Λύκειο Παν/μίου Πατρών
aefstath@sch.gr

Η παρούσα εργασία αποτελεί μια ενδεικτική διδακτική πορεία για τη διδασκαλία των αντιστρεπτών μεταβολών των ιδανικών αερίων στο μάθημα της Φυσικής Θετικού Προσανατολισμού της Β' Λυκείου. Η μελέτη των μεταβολών της Θερμοδυναμικής αποτελεί μία από τις ενότητες, που φέρνει στην επιφάνεια το ερώτημα, που προβληματίζει τη μαθηματική κοινότητα, για το πώς και ποιες μαθηματικές έννοιες θα διδάξουμε, ωθώντας τα πράγματα προς νέες διδακτικές κατευθύνσεις. Οι προτάσεις μας έχουν υλοποιηθεί στο σχολείο μας και η διεξαγωγή τους διευκολύνθηκε σημαντικά από την αξιοποίηση των λογισμικών Interactive Physics και Geogebra.

Φαινόμενο Doppler – Εφαρμογές**Σφαέλος Ιωάννης¹**¹ Φυσικός, Πειραματικό Λύκειο Παν/μίου Πατρών
ioasfaelos@sch.gr

Η παρούσα εργασία φιλοδοξεί να παρουσιάσει εκπαιδευτικές εφαρμογές προηγμένων τεχνολογικών εργαλείων στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Διαφορετικές θεματικές περιοχές έχουν επιλεγεί για την πραγματοποίηση στοχευμένων διδακτικών παρεμβάσεων που αναδεικνύουν την προστιθέμενη αξία της τεχνολογίας στη διδασκαλία αλλά και κύρια στην κατανόηση πολύπλοκων φυσικών φαινομένων και εννοιών. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον στο σχεδιασμό των δραστηριοτήτων αυτών δόθηκε στο να βοηθήσουν να διατηρηθεί το ενδιαφέρον των μαθητών που συμμετείχαν. Η διαθεματική αυτή εργασία έχει ως κύριο γνωστικό αντικείμενο τη Φυσική και συγκεκριμένα τη γνωστική περιοχή της Κυματικής Ακουστικής και Κυματικής Οπτικής. Επιμέρους γνωστικά αντικείμενα που θα εμπλακούν είναι η Αστρονομία, η Φασματοσκοπία και η Κοσμολογία. Βασικό θέμα μας είναι το φαινόμενο Doppler στα ηχητικά και τα ηλεκτρομαγνητικά κύματα και ένα πλήθος εφαρμογών του κυρίως από το χώρο της Αστροφυσικής και της Κοσμολογίας. Με στόχο τον εμπλουτισμό των διαδικασιών μάθησης και την προώθηση της βιωματικής προσέγγισης της γνώσης, επιδιώκεται μέσα από ένα καινοτόμο σχολικό πρόγραμμα που εφαρμόστηκε, οι μαθητές να έλθουν σε επαφή με σύγχρονες ιδέες και θέματα για το Σύμπαν.

Γνωστικές συγκρούσεις με συγκρουόμενες σφαίρες. Εφαρμογές – επεκτάσεις σε φαινόμενα μέσω πραγματικών πειραμάτων

Ταυλόπουλος Αριστείδης¹, Καλδή Γεωργία²

¹ Φυσικός, 4^ο Λύκειο Πύργου
aristavlo@gmail.com

² Φυσικός, 3^ο Γυμνάσιο Πύργου
georgkaldi@gmail.com

Αν μία μπάλα αφεθεί από συγκεκριμένο ύψος δεν μπορεί να αναπηδήσει σε ύψος μεγαλύτερο από το αρχικό, ενώ αν δύο μπάλες διαφορετικού μεγέθους τοποθετηθούν η μικρή πάνω στη μεγάλη και αφεθούν ταυτόχρονα, τότε είναι δυνατόν η επάνω μπάλα να αναπηδήσει σε ύψος μεγαλύτερο από το ύψος όπου αφέθηκε. Αυτό συμβαίνει διότι μεταφέρεται ορμή και ενέργεια από την κάτω μπάλα στην επάνω. Υπό συγκεκριμένες συνθήκες και με κατάλληλη επιλογή μαζών, η επάνω σφαίρα σε ένα σύστημα τεσσάρων σφαιρών, στοιχισμένων κατά ελαττωμένη μάζα με την πιο ελαφριά στην κορυφή, μπορεί να φθάσει σε ύψος μέχρι και 225 φορές μεγαλύτερο από το αρχικό ύψος πτώσης. Η ανάλυση των κρούσεων μεταξύ των σφαιρών του συστήματος αποτελεί κατάλληλο διδακτικό πλαίσιο για τη διατήρηση της ορμής και της ενέργειας. Η θεωρητική μελέτη απαιτεί υπολογισμούς με εφαρμογή μαθηματικών τύπων ενώ τα φαινόμενα μπορούν να παρουσιασθούν ποιοτικά και σε μαθητές γυμνασίου. Οι ίδιες αρχές ισχύουν στην έκρηξη ενός υπερκαινοφανούς (supernova) κατά την οποία τα εξωτερικά στρώματα του άστρου εκτοξεύονται με μεγάλη ταχύτητα. Επίσης στις αρχές αυτές στηρίζεται η μέθοδος των «βαρυτικά υποβοηθούμενων τροχιών» για την επιτάχυνση διαστημικών οχημάτων.

Ένα προτεινόμενο σενάριο για τη πειραματική προσέγγιση του 2^{ου} Νόμου του Newton σε περιβάλλον αμελητέας τριβής

Φύττας Γεώργιος¹

¹ Φυσικός, Πειραματικό Λύκειο Παν/μίου Πατρών
gfyttas@upatras.gr

Στη εργασία αυτή περιγράφεται ένα σενάριο πειραματικής διδασκαλίας του 2ου Νόμου του Newton (η επιτάχυνση είναι αντιστρόφως ανάλογη της μάζας) σε περιβάλλον χωρίς τριβές και με χρήση τεχνολογίας αιχμής. Χρησιμοποιήθηκε σύστημα αεροδιαδρόμου (airtrack) της Multirama για την ευθύγραμμη κίνηση χωρίς τριβές και το σύστημα Σύγχρονης Λήψης και Απεικόνισης LAB PRO (Vernier) με το λογισμικό Logger Pro 3.8.2 σε συνδυασμό με αισθητήρα κίνησης Motion Detector, για τη λήψη και ανάλυση των πειραματικών δεδομένων.

Το σενάριο υλοποιήθηκε από ομάδες μαθητών της Α' Λυκείου κατά το Σχολ. Έτος 2014-15 ενώ ακολουθήθηκε μια καθοδηγούμενη διερευνητική προσέγγιση με ομαδικό φύλλο εργασίας. Η πειραματική αυτή προσέγγιση στοχεύει στην αλληλεπίδραση και συνεργασία των μονάδων της ομάδας, τη κινητοποίηση και συμμετοχή σε μια διαδικασία έρευνας, τη ενεργοποίηση της δημιουργικής σκέψης και κριτικής ικανότητας, ενώ το κεντρικό στοιχείο της διαδικασίας ήταν συνεχής ανατροφοδότηση.

Προσδιορισμός του Σημείου Δρόσου με τη βοήθεια Arduino.**Χιωτέλης Ιωάννης¹, Μπακόπουλος Νικόλαος², Παπαδημάτος Κωνσταντίνος³**¹ Φυσικός, Πειραματικό Λύκειο Πανεπιστημίου Πατρών
johnchiotelis@yahoo.gr² Καθηγητής Πληροφορικής, Πειραματικό Γυμνάσιο Πατρών
nmpako@gmail.com³ Πειραματικό Λύκειο Πανεπιστημίου Πατρών
ntinospap333@gmail.com

Ο προσδιορισμός του σημείου δρόσου είναι μια πολύ σημαντική διαδικασία για την προστασία πειραματικών διατάξεων, όπως των ανιχνευτών και επιταχυντών του CERN. Ο προσδιορισμός του σημείου δρόσου μπορεί να γίνει με πολύ απλές, χαμηλού κόστους διατάξεις που στηρίζονται σε μικροϋπολογιστές όπως το Arduino. Στο πλαίσιο συνεργασίας του CERN με το Πειραματικό Λύκειο του Πανεπιστημίου Πατρών προτάθηκε το project μέτρησης από τους μαθητές του σημείου δρόσου με χρήση Arduino. Τον εξοπλισμό προμήθευσε στο σχολείο το CERN, ενώ οι μαθητές κλήθηκαν να συναρμολογήσουν και να προγραμματίσουν κατάλληλα το μικροϋπολογιστή ώστε να λαμβάνει μετρήσεις. Η συνεργασία σχολικής μονάδας με ερευνητικό κέντρο είναι ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία αυτής της προσπάθειας.

Μελέτη του φαινομένου της σκέδασης του φωτός με τη χρήση Laser και την αξιοποίηση του συστήματος συγχρονικής διάταξης (MBL), με αισθητήρα φωτός**Ξανθόπουλος Νικόλαος¹, Ζησιμόπουλος Γεώργιος², Σταύρος Τελιτζίδης³, Ευγενία Πιερρή⁴**¹ Ph.D. Υπεύθυνος ΕΚΦΕ Πατρών
xanthni@otenet.gr² Φυσικός M.Sc., Υπεύθυνος ΕΚΦΕ Αιγίου
gzesim@sch.gr³ Φυσικός, ΕΚΦΕ Πατρών
telista@otenet.gr⁴ Ph.D., ΕΚΦΕ Πατρών
epierrri@upatras.gr

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων των ΕΚΦΕ Αχαΐας, αναπτύχθηκαν καινοτόμες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, που υποστηρίζουν διδακτικά τη μελέτη του φαινομένου της σκέδασης του φωτός, μέσω της διασύνδεσης εννοιών των φυσικών επιστημών και της αξιοποίησης πρωτότυπης και ευαίσθητης πειραματικής διάταξης. Για τη μελέτη αυτή χρησιμοποιήσαμε το σύστημα Συγχρονικής Διάταξης MULTILOG της εταιρείας Fourier σε ηλεκτρονικό υπολογιστή με το λογισμικό DBLab 3.2, αισθητήρας φωτός, και τρία laser, χρώματος κόκκινου, ιώδους και πράσινου. Με τη προτεινόμενη καινοτόμο πειραματική διάταξη μπορεί να μελετηθεί αυτό καθ' εαυτό το φαινόμενο της σκέδασης, να μελετηθούν οι παράμετροι που το επηρεάζουν και κατ' επέκταση να ερμηνευθούν φαινόμενα που σχετίζονται μ' αυτό, όπως το γαλάζιο χρώμα του ουρανού, τα μαγνητικά χρώματα του ηλιοβασιλέματος κ.λ.π. Σκοπός είναι η προώθηση της διερευνητικής-αποκαλυπτικής μεθόδου μάθησης στην εκπαιδευτική διαδικασία, με την αξιοποίηση του επιστημονικού τρόπου σκέψης στην οικοδόμηση της λειτουργικής γνώσης. Η σχετική έρευνα θα διεξαχθεί σε Λύκεια της Π.Ε. Αχαΐας με την υποστήριξη των ΕΚΦΕ Αχαΐας.

ΧΗΜΕΙΑ

Χημική Διάκριση χωρίς Εργαστηριακό Πρωτόκολλο

Πάυλος Ιωάννης Σινιγάλιας

Σχολικός Σύμβουλος Φυσικών στην Αχαΐα και στην Αιτωλοακαρνανία

spin3@otenet.gr

Συνηθισμένη πρακτική της σχολικής εργαστηριακής άσκησης στη Χημεία είναι οι μαθητές να εκτελούν με πιστότητα όσα περιγράφονται στο πρωτόκολλο της άσκησης. Η πρακτική αυτή έχει το σημαντικό μειονέκτημα ότι οι μαθητές δεν ανατρέχουν στη θεωρία στην οποία παραπέμπει η άσκηση, αλλά περιορίζονται κυρίως στην πιστή εφαρμογή των οδηγιών εκτέλεσής της. Στην εργαστηριακή άσκηση που παρουσιάζεται, ζητήθηκε από τους μαθητές να κάνουν μια χημική διάκριση, χωρίς να τους δοθεί εργαστηριακό πρωτόκολλο και χωρίς να τους υποδεικνύεται κάποια μέθοδος διάκρισης. Αντίθετα, τους ζητήθηκε να συντάξουν οι ίδιοι το πρωτόκολλο αυτό, ώστε να αναδείξουν τη σκέψη και την εργαστηριακή πορεία που ακολούθησαν. Η διδακτική παρέμβαση περιλάμβανε την εκ των υστέρων μελέτη ενός πρότυπου πρωτόκολλου χημικής διάκρισης, για άλλες χημικές ουσίες από αυτές που δόθηκαν στους μαθητές. Στη συνέχεια οι μαθητές κλήθηκαν να διαβάσουν με κριτικό πνεύμα το πρωτόκολλο το οποίο συνέταζαν αρχικά και να προσπαθήσουν να το συντάξουν πληρέστερα και σωστότερα με οδηγό το πρότυπο πρωτόκολλο που μελέτησαν. Η σύγκριση ανάμεσα στα αρχικά και στα τελικά παραδοτέα των μαθητών έδειξε ότι ο συνδυασμός εργαστηριακής άσκησης και μελέτης σύνταξης πρωτόκολλου πειράματος πέτυχε τους στόχους του σε σημαντικό βαθμό.

Υπαίθρια Εκπαίδευση “Outdoor Education”: Από τη θεωρία στην πράξη.

Βασίλης Αμαριωτάκης

Πειραματικό Γυμνάσιο Πατρών

Χημικός MEd

vassamari@yahoo.com

Σε αυτή την εργασία παρουσιάζεται μια καινοτομία για το ελληνικό Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών διδακτική πρακτική αυτή της «Υπαίθριας εκπαίδευσης» (Outdoor Education) βασισμένη στις αρχές της ομαδοσυνεργατικής και βιωματικής μάθησης. Σκοπός της εργασίας είναι η ανάδειξη των ωφελειών από τη συγκεκριμένη διδακτική πρακτική, καθώς και οι βασικές αρχές και κανόνες που τη διέπουν. Επιμέρους στόχος είναι η προτροπή των εκπαιδευτικών να εφαρμόσουν και οι ίδιοι τη διδασκαλία έξω από την αίθουσα. Τα αποτελέσματα της διδασκαλίας έξω από την αίθουσα όπως το ζωνρό ενδιαφέρον των μαθητών, η εμπέδωση των καθορισμένων εννοιών ή η ενεργοποίηση και των πιο αδύναμων μαθητών, είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικά. Η απουσία ένταξης παρόμοιων δράσεων στο ωρολόγιο πρόγραμμα, η δυσκολία μετακίνησης των μαθητών εκτός σχολείου, η ελλιπής χρηματοδότηση για την αγορά αναλώσιμων και η μη εξοικείωση των μαθητών σε αντίστοιχες διδακτικές πρακτικές αποτελούν προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν από τους συντονιστές εκπαιδευτικούς.

Ένα παράδειγμα ενσωμάτωσης της Ωκεανογραφίας στο μάθημα της Γεωγραφίας

Γιαννακόπουλος Νικόλαος

Αρσάκειο Γυμνάσιο Πατρών
Χημικός MSc, MEd
giannakopoulos.n@e-arsakeio.gr

Η εργασία επιδιώκει την ενσωμάτωση στην καθημερινή σχολική πρακτική βασικών γνώσεων της επιστήμης της Ωκεανογραφίας με όχημα το μάθημα της Γεωγραφίας για μαθητές της Α΄ τάξης του Γυμνασίου. Επιχειρείται η συνεργασία με σύγχρονα εργαστήρια Ωκεανογραφίας καθώς και η υιοθέτηση και χρήση επιστημονικών όρων που συνδέονται με συγκεκριμένα σημεία του εκπαιδευτικού υλικού του σχολικού εγχειριδίου.

Το Ιστορικό και Κοινωνικό πλαίσιο της Χημείας της Γ΄ Γυμνασίου ως λειτουργικός παράγοντας της μαθησιακής διαδικασίας

Παντελής Β. Αθανασίου

Εκπαιδευτικός ΠΕ04.02, Γυμνάσιο Καλαβρύτων
path95@otenet.gr

Μελετήθηκε και αναλύθηκε το περιεχόμενο όλων των ενοτήτων του σχολικού βιβλίου μαθητή της Χημείας Γ΄ Γυμνασίου (2015). Εφαρμόζοντας ως μεθοδολογικό εργαλείο την ανάλυση περιεχομένου στις ενότητες του βιβλίου προέκυψαν οι άξονες: Διδακτικός, Γνωστικός και Ιστορικός-Κοινωνικός με τις κατηγορίες τους. Η υπεροχή του Ιστορικού-Κοινωνικού άξονα έναντι των άλλων δυο μας οδήγησε στην ποιοτική ανάλυση αυτού του άξονα. Η ανάλυση ανέδειξε τη σημαντική εμφάνιση (εκτός των κοινωνικών) ιστορικών στοιχείων της Χημείας στην ύλη του βιβλίου, γεγονός που είχε ως συνέπεια να προχωρήσουμε στην καταγραφή της Ιστορικής/Επιστημονικής περιόδου που η επιστήμη της Χημείας εξελίχθηκε (εποχή Αλχημείας έως τη συγκρότηση της Επιστημονικής Χημείας/17^{ος}-20^{ος} αιώνας). Η περαιτέρω ποιοτική συσχέτιση των αξόνων ανέδειξε τη διείσδυση του Ιστορικού-Κοινωνικού άξονα τόσο στο Διδακτικό όσο και στο Γνωστικό, γεγονός που αναδεικνύει ως λειτουργικό παράγοντα της μαθησιακής διαδικασίας τη διδασχή της ύλης σε συσχέτισή της με το Ιστορικό πλαίσιο συγκρότησής της και το Κοινωνικό πλαίσιο παρέμβασής της. Η εργασία φιλοδοξεί να συμβάλει στην εκπαιδευτική έρευνα που αναζητά μεθόδους ανάπτυξης της Διδακτικής της σχολικής Χημείας, οι οποίες να περιλαμβάνουν ως λειτουργικό παράγοντα και το πλαίσιο συγκρότησης-παρουσίας της.

**Μια εργαστηριακή προσέγγιση στους παράγοντες «συγκέντρωση»
και «θερμοκρασία» και το πώς αυτοί, επηρεάζουν τη θέση της
Χημικής Ισορροπίας.**

Ηλίας Παπαχριστόπουλος

Χημικός, 11^ο Γυμνάσιο Πατρών, συνεργάτης του ΕΚΦΕ Πατρών
eliasmaria2@gmail.com

Το αντικείμενο της παρουσίασης αφορά στην πειραματική προσέγγιση της επίδρασης της μεταβολής της «συγκέντρωσης» και της «θερμοκρασίας» στη θέση της χημικής ισορροπίας μιας χημικής αντίδρασης. Το κυρίως θέμα που της παρουσίασης αρχίζει με την περιγραφή των δυο χημικών εξισώσεων – εφαρμογών του εργαστηριακού οδηγού. Συνεχίζεται με την αναφορά - περιγραφή τριών ακόμη χημικών εξισώσεων. Σε μία από αυτές προκαλούμε μετατόπιση της χημικής ισορροπίας με μεταβολή της θερμοκρασίας, ενώ στις άλλες δύο με μεταβολή της συγκέντρωσης. Η τελευταία μάλιστα αποτελεί περίπτωση ετερογενούς ισορροπίας. Σ' αυτή την τελευταία περίπτωση καλούμε τους μαθητές μας πρώτα να προβλέψουν την εξέλιξη του φαινομένου και έπειτα να πειραματιστούν, ώστε να επιβεβαιώσουν μόνοι τους τη σωστή ή τη λάθος πρόβλεψη που έχουν κάνει. Επίσης, απαιτούμε να τεκμηριώσουν τα πειραματικά αποτελέσματα με τη βοήθεια της αρχής Le Chatelier. Τέλος, επειδή οι τέσσερις από τις πέντε χημικές αντιδράσεις που συζητούνται περιλαμβάνουν ενώσεις των μετάλλων μετάπτωσης, γίνεται μνεία σ' αυτά τα στοιχεία που οι μαθητές μας συζητούν και σε άλλο σημείο της ύλης τους κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους..

**Διδασκαλία από ομότιμους: Μια διαχρονική καινοτομία! Πρακτική
εφαρμογή και αποτελέσματα**

Σμυρνή Σοφία¹, Παπαδοπούλου Μαρία²

¹ Χημικός, 2ο Γυμνάσιο Ξυλοκάστρου
sopnige@hol.gr

² Φιλόλογος, 2ο Γυμνάσιο Κιάτου
mpapado@sch.gr

Η προσπάθεια μετάβασης της εκπαιδευτικής πρακτικής από το δασκαλοκεντρικό στο μαθητοκεντρικό μοντέλο είναι γεγονός κατά τα τελευταία πενήντα χρόνια. Αυτό επιδιώκεται με την εφαρμογή ποικίλων παιδαγωγικών μεθόδων και τεχνικών. Μια μαθητοκεντρική διδακτική μέθοδος που είναι πάντα επίκαιρη, εφόσον χρονολογείται από το 1960 και είναι αποτελεσματική, όπως δείχνουν οι έρευνες, είναι η μέθοδος “Μαθαίνω διδάσκοντας” ή “Διδασκαλία από ομότιμους” ή “Learning by Teaching” ή “Lernen durch Lehren”, κατά την οποία οι μαθητές διδάσκονται από τους συμμαθητές τους με διάφορους τρόπους. Στην παρούσα εισήγηση παρουσιάζεται η εφαρμογή της μεθόδου “Μαθαίνω Διδάσκοντας” στην τρίτη τάξη του 2ου Γυμνασίου Κιάτου και 2ου Γυμνασίου Ξυλοκάστρου στα γνωστικά αντικείμενα των Αρχαίων Ελληνικών από Μετάφραση και της Χημείας αντίστοιχα από δυο συνεργαζόμενες εκπαιδευτικούς. Περιγράφεται η διαδικασία και παρουσιάζονται τα αποτελέσματα σχετικά με την εφαρμογή της διδακτικής προσέγγισης μέσα από τις απόψεις των μαθητών, τα οποία επιβεβαιώνουν ευρήματα προηγούμενων ερευνών για την προσφορά της μεθόδου στην ανάπτυξη γνωστικών δεξιοτήτων και δεξιοτήτων ζωής στους μαθητές.

ΒΙΟΛΟΓΙΑ

«Διερευνώντας την κληρονομικότητα» Διδακτική προσέγγιση με μοντελοποίηση διαδικασιών

Καλόσακα Κατερίνα

Βιολόγος, Πειραματικό Λύκειο Παν/μίου Πατρών
akalosaka@sch.gr

Η διερεύνηση της κληρονομικότητας μέσα από την κατασκευή φανταστικών οργανισμών, των «βαρελογουριών», παρουσιάζεται ως ένα παιχνίδι κατά το οποίο οι μαθητές έχουν το ρόλο του δημιουργού και εφαρμόζουν κανόνες και νόμους της γενετικής και της κληρονομικότητας για τη δημιουργία απογόνων από γονείς αμφιγονικά αναπαραγόμενους. Οι μαθητές επιλέγουν τους γαμέτες από κάθε γονέα, πραγματοποιούν τη γονιμοποίηση, αποκωδικοποιούν κώδικες (συσχέτιση γονοτυπικής σύστασης με φαινοτυπική) και τα κληρονομήσιμα χαρακτηριστικά που έχουν μεταβιβαστεί από τους γονείς εμφανίζονται στα παιδιά. Ορολογία όπως γονίδια, γαμέτες, χρωμοσώματα, απλοειδή και διπλοειδή κύτταρα, προσεγγίζονται βιωματικά και οι μαθητές είναι σε θέση να περιγράψουν ποιο είναι το γενετικό υπόβαθρο για την εμφάνιση κάποιων μορφολογικών χαρακτηριστικών γνωρισμάτων ενός οργανισμού.

Διδάσκοντας φωτοσύνθεση και κυτταρική αναπνοή με παιχνίδι ρόλων στο Γυμνάσιο

Γεώργιος Αρλαπάνος¹

¹ Βιολόγος Med, 15^ο Γυμνάσιο Πατρών
georgiosarlapanos@gmail.com

Το εκπαιδευτικό δράμα (educational drama, δραματοποίηση) εφαρμόζεται με επιτυχία στη διδακτική των Φυσικών Επιστημών εδώ και χρόνια συμβάλλοντας θετικά σε πλειάδα επιπέδων όπως το γνωστικό, η κριτική σκέψη, η δημιουργική φαντασία, η αυτοεκτίμηση και η συνεργατικότητα. Στην παρούσα εργασία σχεδιάστηκε μια φυσική προσομοίωση (physical simulation) με αντικείμενο τη φωτοσύνθεση και την κυτταρική αναπνοή και εφαρμόστηκε ως παιχνίδι ρόλων στη Βιολογία Α' Γυμνασίου. Στο παιχνίδι οι μαθητές χρησιμοποιούν κάρτες, κινούνται σε διαμορφωμένη χωροδιάταξη στην τάξη και ακολουθούν κανόνες (game) προκειμένου να εργαστούν σε ομάδες και να υποδυθούν μόρια, οργανίδια, κύτταρα και αφηρημένες έννοιες. Απώτερος σκοπός είναι να αναπαραστήσουν τη φωτοσύνθεση, την κυτταρική αναπνοή τη μεταξύ τους σχέση και άλλες έννοιες ενώ μια σειρά πρόσθετων δυνατοτήτων προκύπτουν στην πράξη. Το παιχνίδι έτυχε θετικής αποδοχής από τους μαθητές, τόσο στο γνωστικό όσο και σε συναισθηματικό και ψυχοκινητικό επίπεδο.

Διδάσκοντας τις αρχές της επιδημιολογίας: οι βοηθοί του John Snow**Γλυκοφρύδη Αλεξάνδρα**

Βιολόγος MSc

al_glyk@yahoo.gr

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει ένα διδακτικό σενάριο για τη διδασκαλία της ενότητας των μολυσματικών ασθενειών σε μαθητές γυμνασίου ή λυκείου. Οι μαθητές εμβαθύνουν σε βασικές αρχές και έννοιες της επιδημιολογίας μέσα από τη μελέτη μιας πραγματικής, ιστορικής επιδημίας χολέρας. Οι μαθητές καλούνται να εργαστούν ομαδικά εφαρμόζοντας την επιστημονική μέθοδο και χρησιμοποιώντας απλά επιδημιολογικά εργαλεία, για να ερευνήσουν και να λύσουν το μυστήριο της επιδημίας. Καθώς οι μαθητές ακολουθούν τα βήματα των επιστημόνων της εποχής, το σενάριο αυτό δίνει την ευκαιρία να αξιοποιηθούν στοιχεία της ιστορίας και της φιλοσοφίας των Φυσικών Επιστημών στην διδακτική πρακτική. Παράλληλα οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να αξιοποιήσουν πρακτικά τις γνώσεις τους πάνω στους τρόπους μετάδοσης των μικροοργανισμών αλλά και να αναλάβουν πρωτοβουλίες για να προτείνουν τρόπους πρόληψης και αντιμετώπισης των επιδημιών. Με αυτό το τρόπο κατανοούν τη σημασία και τις εφαρμογές της επιστήμης της βιολογίας στη δημόσια υγεία και στην καθημερινή ζωή.

Διδακτική προσέγγιση της υποενότητας «Μια περιήγηση στο εσωτερικό του κυττάρου» Βιολογία Β΄ Γενικού Λυκείου**Κούρδογλου Νίκος**

Βιολόγος, Γενικό Λύκειο Φιλιατρών

nkourdo@gmail.com

Η πρόταση διδακτικής προσέγγισης αφορά την ενότητα «Μια περιήγηση στο εσωτερικό του κυττάρου» στο μάθημα της Βιολογίας Β΄ Γενικού Λυκείου και είναι προγραμματισμένο να ολοκληρωθεί σε πέντε διδακτικές ώρες. Για την πραγματοποίησή του θα χρησιμοποιηθούν, εκτός από την αίθουσα διδασκαλίας, το εργαστήριο Φυσικών Επιστημών και η Αίθουσα Πληροφορικής. Η μέθοδος που θα χρησιμοποιηθεί είναι η ομαδοσυνεργατική μέθοδος και η μέθοδος project. Οι μαθητές/τριες θα εργαστούν σε ομάδες, θα δουν κύτταρα στα μικροσκόπια του εργαστηρίου, θα παρακολουθήσουν video, θα απαντήσουν σε φύλλα εργασίας, θα ανατρέξουν στη βιβλιογραφία και στο διαδίκτυο για να βρουν πληροφορίες, τις οποίες η κάθε ομάδα θα παρουσιάσει στις υπόλοιπες, έτσι ώστε να ανακαλύψουν μόνοι τους το εσωτερικό του ευκαρυωτικού κυττάρου. Τέλος θα κατασκευαστούν, με απλά υλικά, ως τέχνημα, ένα φυτικό και ένα ζωικό κύτταρο.

Διδάσκοντας τη Φύση της Επιστημονικής Γνώσης μέσα από εργαστηριακές ασκήσεις Βιολογίας: μια εναλλακτική προσέγγιση της άσκησης για τη μελέτη της μίτωσης**Φερτάκης Βασίλης¹**¹ Βιολόγος, Γενικό Λύκειο Κάτω Αχαΐαςfertakis@upatras.gr

Σχεδόν όλες οι δραστηριότητες των Φυσικών Επιστημών μπορούν να τροποποιηθούν προκειμένου να είναι εφικτή η διδασκαλία σημαντικών χαρακτηριστικών της Φύσης της Επιστημονικής Γνώσης. Αυτό μπορεί να γίνει εύκολα, δίχως απώλεια διδακτικού χρόνου και χωρίς να θυσιαστεί η «υποχρεωτική» ύλη που πρέπει να διδαχθούν οι μαθητές. Σε αυτή τη λογική, ως μέρος ενός ευρύτερου μαθησιακού περιβάλλοντος (Φερτάκης & Εργαζάκη, υπό προετοιμασία), περιγράφεται τροποποιημένη εκδοχή της κλασικής άσκησης που χρησιμοποιείται για τη μελέτη της μίτωσης. Με τη χρήση αναστοχαστικών ερωτήσεων που «συνοδεύουν» τις δραστηριότητες της άσκησης αλλά και ρητή αναφορά σε συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της ΦτεΓν, όταν η δραστηριότητα το επιτρέπει, είναι δυνατό οι μαθητές να αποκτήσουν, πέρα από τις τυπικές εργαστηριακές δεξιότητες και βιολογικές γνώσεις, και τη ζητούμενη γνώση για τη ΦτεΓν.

ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ**Η Διαφοροποιημένη Διδασκαλία στη διδασκαλία της Αγγλικής γλώσσας: αρχές, εφαρμογή****Μαριάνθη Κοταδάκη**

Σχολική Σύμβουλος Αγγλικής Γλώσσας Ηλείας
 Περιφερειακή Δ/ση Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης Δυτικής Ελλάδας
kotadaki@gmail.com

Ενδογενείς και εξωγενείς παράγοντες συχνά ευθύνονται για την πολυμορφία στη γλωσσική κατάρτιση των μαθητών από τα πρώτα κιόλας στάδια της εκμάθησης της Αγγλικής γλώσσας στο δημόσιο σχολείο. Η διαφοροποιημένη γλωσσική ανάπτυξη σε συνδυασμό με το ανάλογο της ετερότητας γνωστικό και πολιτισμικό υπόβαθρο των μαθητών, δημιουργούν ένα περιβάλλον πολυ-επίπεδης μαθησιακής ετοιμότητας, που δυσχεραίνει τη ροή του αναλυτικού προγράμματος. Ο συντονισμός των διαφορετικών δυνατοτήτων των μαθητών αποτελεί τον πυρήνα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, η οποία, αν και προτείνεται από τα σύγχρονα αναλυτικά προγράμματα, υιοθετείται με χαμηλή συχνότητα στη διδακτική πράξη. Η εργασία παρουσιάζει τρόπους με τους οποίους οι αρχές της διαφοροποιημένης διδασκαλίας μπορούν να ενσωματωθούν στη ξενόγλωσση διδασκαλία, όπως εκείνοι καταδείχτηκαν στο πλαίσιο επιμορφωτικής δράσης που διοργανώθηκε για τους εκπαιδευτικούς της Αγγλικής γλώσσας της Περιφερειακής Ενότητας Ηλείας. Η θεωρητική κατάρτιση διοχετεύεται σε διδακτικές πράξεις προκειμένου να γίνει κατανοητή η σημαντικότητα της προσέγγισης και στη συνέχεια να εισαχθεί ευέλικτα και τεκμηριωμένα στη διδακτική μεθοδολογία.

Art French. Μια διαθεματική προσέγγιση**Στεφανίδη Χρυσούλα¹, Διπλάρη Χριστίνα²**

¹ Καθηγήτρια Εικαστικών, Πειραματικό Γυμνάσιο Πατρών
xrisaste75@gmail.com

² Καθηγήτρια Γαλλικής Γλώσσας, Πειραματικό Γυμνάσιο Παν/μίου Πατρών
cdiplari@yahoo.gr

Οι ποικίλες κοινωνικές, πολιτικές, οικονομικές και πολιτισμικές συνθήκες της εποχής μας έχουν ως κύριο χαρακτηριστικό τη ρευστότητα, η οποία επιτείνεται από τη ραγδαία επιστημονική και τεχνολογική ανάπτυξη. Η σημερινή πραγματικότητα διαμορφώνει ένα νέο πλαίσιο μορφωτικών και κοινωνικών αναγκών για το κάθε άτομο, κυρίως όσον αφορά την αναζήτηση, απόκτηση, διαχείριση και αξιοποίηση της νέας γνώσης. Συνεπώς, η εκπαιδευτική διαδικασία πρέπει να διαμορφώνει συνθήκες που προάγουν τις αξίες της δημοκρατίας, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ειρήνης και της ελευθερίας, επιτυγχάνοντας την ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας του μαθητή καθώς και των νοητικών, συναισθηματικών και ψυχοκινητικών δεξιοτήτων του. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η ενίσχυση της πολιτισμικής και γλωσσικής ταυτότητας του μαθητή εντός μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας αποτελεί ένα διαρκές ζητούμενο (ΔΕΠΠΣ, 2003, σελ. 2). Η παρούσα εισήγηση βασίζεται σε διαθεματική διδασκαλία του μαθήματος των Εικαστικών και της Γαλλικής Γλώσσας που εφαρμόστηκε στην Α' Γυμνασίου του Πειραματικού Γυμνασίου του Πανεπιστημίου Πατρών κατά το σχολικό έτος 2013-2014, αποσκοπώντας στην ανάδειξη της σημασίας της δημιουργικής μάθησης και της διαθεματικής προσέγγισης της νέας γνώσης. Το κίνημα του ιμπρεσιονισμού και το έργο του Monet ήταν η αφορμή να συνδεθούν τα δυο μαθήματα. Πρόκειται για μια διαθεματική προσέγγιση όπου το γαλλικό κίνημα της ιστορίας τέχνης και ο Γάλλος καλλιτέχνης προσεγγίστηκαν “εικαστικά”.

**Διερεύνηση επιμορφωτικών αναγκών εκπαιδευτικών Γαλλικής
Γλώσσας της Περιφερειακής Ενότητας Αχαΐας: Μια μελέτη
περίπτωσης**

Ελένη Χάντζου-Σανιέ

Σχολική Σύμβουλος Γαλλικής Γλώσσας Δυτικής Ελλάδος
lenasangnier@gmail.com

Στην εργασία αυτή θα παρουσιάσουμε τον εκπαιδευτικό Γαλλικής της Περιφερειακής Ενότητας (ΠΕ) Αχαΐας, γύρω από τρεις άξονες: α) την επαγγελματική κατάρτιση και εμπειρία του β) την εξελικτική πορεία της μάθησής του σε συνδυασμό με την τάση του ενήλικα εκπαιδευόμενου για εκπλήρωση του δυναμικού του και αυτοκαθορισμό και γ) τον εντοπισμό και προσδιορισμό των επιμορφωτικών του αναγκών σε ένα γοργά εξελισσόμενο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Θα προσδιορίσουμε την έννοια της ανάγκης σε θεωρητικό επίπεδο, με σκοπό να βοηθήσουμε τους επιμορφούμενους εκπαιδευτικούς μας να αντιληφθούν τις συνειδητές και ρητές τους ανάγκες, ώστε να αποκομίσουν τα μέγιστα δυνατά οφέλη από την επιμόρφωση, αλλά και να οργανώσουμε αποτελεσματικότερα τις επιμορφωτικές μας παρεμβάσεις. Στη συνέχεια θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα της έρευνας, με πίνακες και ποσοτικά αποτελέσματα των απαντήσεων σε κάθε ερώτημα του ερωτηματολογίου που συμπλήρωσαν οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί. Η εργασία αυτή είναι το αποτέλεσμα μιας έρευνας που διεξήχθη το Μάρτιο του 2015 σε Πάτρα και Αίγιο και στην οποία συμμετείχαν τριάντα έξι (36) εκπαιδευτικοί Γαλλικής Γλώσσας Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, σε σύνολο 54 εκπαιδευτικών Γαλλικής της ΠΕ Αχαΐας, με τη μέθοδο της συμπλήρωσης ερωτηματολογίου. Η έρευνα βρίσκεται σε εξέλιξη και στις τρεις Περιφερειακές Ενότητες της Δυτικής Ελλάδος και μελλοντικά θα δημοσιοποιηθούν συγκριτικά στοιχεία.

ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ**Γυμναστική και Μαθηματικά: Καινοτόμες προσεγγίσεις των μαθηματικών εννοιών μέσα από παιχνίδια στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής****Κατσικαδέλης Μιχαήλ¹, Κουφού Σοφία², Φλίγκου Ιωάννα³**¹PhDc, Εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής, Πειραματικό Δ.Σ. Παν/μιου Πατρών
katsikadel@sch.gr²Δασκάλα, Πειραματικό Δ.Σ. Παν/μιου Πατρών
sofiakoufou@yahoo.gr³M.Ed., Δασκάλα, Πειραματικό Δ.Σ. Παν/μιου Πατρών
fligou@yahoo.gr

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται την εξοικείωση των μαθητών/τριων της Β' τάξης του Πειραματικού Δημοτικού Σχολείου του Πανεπιστημίου Πατρών με τα μαθηματικά μέσω σωματικών ασκήσεων στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής. Με αφορμή τη «στροφή» των αναλυτικών προγραμμάτων των μαθηματικών προς έναν βιωματικό και παιγνιώδη τρόπο εμπέδωσης αλλά και την εφαρμογή τους στην καθημερινή ζωή επιλέχθηκαν κάποιες θεματικές από το σχολικό εγχειρίδιο, των οποίων η προσέγγιση έγινε εκτός τάξης με τη βοήθεια του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής. Οι θεματικές ήταν: Γεωμετρία, μοτίβα και προβλήματα με απλές μαθηματικές πράξεις. Η παρέμβαση βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη και τα ήδη τα υπάρχοντα αποτελέσματα είναι πολύ ενθαρρυντικά καθώς μέσω του παιγνιώδους τρόπου προσέγγισης των μαθηματικών, μειώνεται το επίπεδο άγχους και οι μαθητές εμπεδώνουν πιο εύκολα το διδακτικό αντικείμενο.

Βάζω «τρίποντο» σε ένα σχολείο που αλλάζει**Καφούρου Άννα¹, Καλαντζής Παναγιώτης²**¹Καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής (12ο Γυμνάσιο Πατρών)
kafourou.anna@gmail.com²Καθηγητής Φυσικής Αγωγής (36ο Δημοτικό Πατρών)
Kalantzis26@gmail.com

Καινοτόμοι τρόποι διδασκαλίας και μάθησης με συμμετοχικές διδακτικές τεχνικές επαναπροσδιορίζουν την εμπειρία της Φυσικής Αγωγής στο σχολείο. Σε αυτή τη διδακτική ενότητα της καλαθοσφαίρισης οι μαθητές θέτουν το πρόβλημα δηλαδή την άρνηση συμμετοχής τους στην καλαθοσφαίριση προτείνουν πρωτότυπες ιδέες για την επίλυση του, υποβάλλοντας τους κανόνες στη διαμόρφωση του παιχνιδιού. Με τη χρήση διαφόρων προτεινόμενων από την βιβλιογραφία Μεθόδων διδασκαλίας και Τεχνικών που προωθούν την ενεργητική συμμετοχή (συζήτηση, καταιγισμό ιδεών, επίδειξη,), εντάθηκε το ενδιαφέρον των μαθητών για την διδασκαλία. Γεννιούνται νέες προσδοκίες για τους μαθητές, συμμετέχουν ενεργά στη μαθησιακή διεργασία αναπτύσσουν ικανότητες συνεργασίας, επικοινωνίας, διαχείρισης της πληροφορίας και καταλήγουν στη γνώση μέσα από την χαρά και την ψυχαγωγία.

Φυσική Αγωγή χωρίς αποκλεισμούς: τα κορίτσια και το ποδόσφαιρο**Κοτρέτσου Πολυξένη¹, Κυριακόπουλος Δημήτρης²**¹ Σχολική Σύμβουλος Φυσικής Αγωγής Αχαΐας
kpolyxeni@sch.gr² Καθηγητής Φυσικής Αγωγής στο Γυμνάσιο Βασιλακίου

Το εργαστήριο αυτό, φιλοδοξεί να αμβλύνει την απροθυμία των μαθητριών να συμμετέχουν στη διδασκαλία του ποδοσφαίρου, απόρροια αντιλήψεων που αμφισβητούν τη συμβατότητα της γυναικείας φύσης με τις απαιτήσεις του αθλήματος. Αρχικά, επιδιώκεται να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες ότι καταλογίζουν την ευθύνη για τις επιδόσεις τους στο άθλημα του ποδοσφαίρου, κυρίως στο φύλο τους. Στη συνέχεια, η προσπάθεια επικεντρώνεται στο σχεδιασμό δράσεων διαφοροποίησης της διδασκαλίας και στη δημιουργία συνθηκών τέτοιων, που όχι μόνο δε θα απέκλειαν αλλά αντίθετα θα διευκόλυναν την ισότιμη συμμετοχή των μαθητών των δύο φύλων στις δεξιότητες του ποδοσφαίρου. Η ενεργός εμπλοκή των μαθητών σε όλη τη διαδικασία επιζητείται, προκειμένου να εξασφαλιστεί η δέσμευσή τους στην αποσύνδεση του φύλου από την απόδοση στη φυσική αυτή δραστηριότητα, ευελπιστώντας στην επίτευξη κλίματος ισοτιμίας, αμοιβαίας αποδοχής και συνεργασίας, στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής.

**Ανακαλύπτω τον Παραδοσιακό Χορό μέσα από το Θεατρικό
Παιχνίδι: η περίπτωση του τσακώνικου χορού****Κοτρέτσου Πολυξένη¹, Γκολόης Αντώνης², Στεφανάτου Ιωάννα³**¹ Κοτρέτσου Πολυξένη, Σχ. Σύμβουλος Αχαΐας
kpolyxeni@sch.gr² Γκολόης Αντώνης, Εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής
agkolois64@gmail.com³ Στεφανάτου Ιωάννα, Εκπαιδευτικός Θεατρικής Αγωγής
stefanatou_ioanna@hotmail.com

Το εργαστήριο αυτό, σχεδιάστηκε για να παρουσιάσει έναν εναλλακτικό τρόπο διδασκαλίας των παραδοσιακών χορών, με σκοπό αυτή να καταστεί διασκεδαστική και ελκυστική για τους μαθητές. Επιδιώκει την άρση των εμποδίων που συνήθως παρεμβάλλονται προς την μάθηση του παραδοσιακού χορού σε ένα τυπικό μάθημα, προβάλλοντας στους μαθητές μια διαφορετική, καινοτόμα οπτική για τη διδασκαλία τους. Ουσιαστικά, πρόκειται για την ανακάλυψη του τσακώνικου χορού από τους ίδιους τους μαθητές με εργαλείο το θεατρικό παιχνίδι. Η ανακάλυψη και η εκμάθηση του παραδοσιακού αυτού χορού, πραγματοποιείται την ώρα του μαθήματος της Θεατρικής Αγωγής μέσα από ένα δομημένο θεατρικό παιχνίδι και η περιγραφή των στοιχείων του χορού, δηλαδή το όνομά του καθώς και τα ιστορικά και λαογραφικά στοιχεία που τον αφορούν, αναφέρονται την ώρα του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής.

Η διδασκαλία της σφαιροβολία χωρίς σφαίρα: μύθος ή αλήθεια**Μητρέλλη Γεωργία¹**¹ Καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής (12^ο Γυμνάσιο Πατρών)
gmitreli@yahoo.gr

Σ' ένα κατ' εξοχήν βιωματικό μάθημα όπως είναι η φυσική αγωγή είναι σημαντικό η διδασκαλία να μην περιορίζεται σε δασκαλοκεντρικές μεθόδους διδασκαλίας με το μοντέλο του εκπαιδευτικού πρωταγωνιστή να κυριαρχεί. Αντίθετα το μάθημα μπορεί να αποτελέσει ένα εξαιρετικό πεδίο στο οποίο οι μαθητές μπορούν να αναπτύξουν πρωτοβουλία, να πρωταγωνιστήσουν και να παράγουν γνώση. Στην συγκεκριμένη διδακτική προσέγγιση με τη χρήση διαφόρων προτεινόμενων από την βιβλιογραφία Μεθόδων διδασκαλίας και Τεχνικών που προωθούν την ενεργητική συμμετοχή (συζήτηση, καταγισμό ιδεών, ομάδες εργασίας, επίδειξη, παιχνίδι ρόλων), εμπλέχθηκαν οι μαθητές ενεργά στη διαδικασία της διδασκαλίας με αποτέλεσμα να ενταθεί το ενδιαφέρον τους για αυτήν. Συγκεκριμένα, στη διδακτική ενότητα της εκμάθησης τεχνικής της σφαίρας τέθηκε το πρόβλημα της απουσίας παντελούς υλικοτεχνικής υποδομής. Οι μαθητές συμμετείχαν ενεργά στην επίλυση του προβλήματος αναζητώντας πληροφορίες, προτείνοντας πρωτότυπες ιδέες για την επίλυσή του και παράλληλα ανέπτυξαν ικανότητες ομαδικότητας, συνεργασίας και τονώθηκε η αυτοεκτίμησή τους.

«Ο “αθέατος” μαθητής και η ενεργοποίησή του» μελέτη περίπτωσης**Μπαλάσκα Ουρανία¹**¹Καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής, Πειραματικό Λύκειο Πανεπιστημίου Πατρών
raniabal2@yahoo.gr

Η εργασία αυτή έχει σαν σκοπό α) την εντόπιση και ενεργοποίηση των μαθητών, οι οποίοι διστάζουν να ενταχθούν στην ομάδα, προσπαθώντας να περάσουν απαρατήρητοι, σχεδόν αθέατοι από το μάθημα της φυσικής αγωγής και β) την ενσωμάτωσή τους στην ομάδα δίνοντάς τους ευκαιρίες, ώστε να αξιοποιήσουν τα όποια ταλέντα μπορεί να διαθέτουν. Θα παρουσιαστούν δε σε αυτή τρόποι προσέγγισης των παιδιών, διδακτικές τεχνικές που βοηθούν αυτούς στην εκμάθηση δεξιοτήτων, αλλά και ώθησής των, έτσι ώστε να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση και ενδιαφέρον για το μάθημα. Σ' αυτή την προσπάθεια θα χρησιμοποιηθούν αντικείμενα, που δεν είναι απαραίτητα αθλητικό υλικό και ο σχεδιασμός κάποιου βιωματικού δρώμενου από τους ίδιους τους μαθητές.

Αγώνες ΑθλοΠΑΙΔΕΙΑΣ: μια διαφορετική προσέγγιση**Μπουρδανιώτης Π.¹, Μητρογιάννη Γ.², Αντωνόπουλος Π.³**¹Κ.Φ.Α., Μέλος Ο.Φ.Α. Αχαΐας
bourdaniotis@gmail.com²Κ.Φ.Α., Υπεύθυνη Ο.Φ.Α. Αχαΐας
gmitrogianni@hotmail.gr³Κ.Φ.Α., Μέλος Ο.Φ.Α. Αχαΐας
pantono@sch.gr

Το σύγχρονο σχολείο, αναζητά τρόπους για να παρακινήσει θετικά το μαθητή και να ανατρέψει την παθητική στάση του σε σχέση με τη μαθησιακή διαδικασία και τους εκπαιδευτικούς στόχους. Βιωματικοί, παιγνιώδεις και μαθητοκεντρικοί τρόποι μάθησης αξιοποιούνται στο παρόν εργαστήριο με στόχο την ηθική εκπαίδευση των μαθητών του Γυμνασίου διαμέσου της ενεργούς συμμετοχής του μαθητή, της δημιουργίας εσωτερικών κινήτρων, της ανάπτυξης αισθήματος ευθύνης και ενσυναίσθησης και της αφομοίωσης των σκοπών και στόχων που ορίζονται για τους αγώνες ΑθλοΠΑΙΔΕΙΑΣ. Επιδιωκόμενο αποτέλεσμα η μείωση των παραβατικών και αποκλίνουσων συμπεριφορών στους σχολικούς αγώνες, καθώς και η αποφυγή τιμωρητικών μεθόδων και μέτρων συμμόρφωσης που συνήθως έχουν πρόσκαιρο και αμφίβολο αποτέλεσμα, καθιστώντας έτσι την διαδικασία των σχολικών αθλητικών αγώνων, ενδιαφέρουσα και δημιουργική. Εξάλλου, η σχολική Φυσική Αγωγή λόγω του παιγνιώδους και βιωματικού χαρακτήρα της, αποτελεί ένα εξαιρετικό πεδίο εφαρμογής καινοτόμων μαθητοκεντρικών στρατηγικών διδασκαλίας με στόχο την ηθική εκπαίδευση.

Τολμώντας παρεμβάσεις στα διδακτικά αντικείμενα της Φυσικής Αγωγής: η ανακάλυψη του "τένις πονγκ"**Παλαιολόγος Γιώργος¹, Κοτρέτσου Πολυξένη²**¹Καθηγητής Φυσικής Αγωγής, 2^ο Γυμνασίου Παραλίας Πατρών-ΕΠΑΛ Παραλίας
metr1966@gmail.com²Σχολική Σύμβουλος Φυσικής Αγωγής, Αχαΐας
kpolyxeni@sch.gr

Στο παρόν εργαστήριο παρουσιάζεται μια διδακτική προσέγγιση που σχεδιάστηκε για να αναζωογονήσει το ενδιαφέρον των μαθητών προς τη Φυσική Αγωγή και να παρατείνει τον χρόνο φυσικής εξάσκησής τους. Για την εξυπηρέτηση του σκοπού, οι μαθητές εργάστηκαν ομαδικά, αξιολόγησαν τη συμμετοχή τους στη φυσική δραστηριότητα σε σχέση με τα δεδομένα της επίσημης επιστημονικής θεωρίας, αξιοποίησαν την αθλητική τους εμπειρία, τη δυνατότητα συλλογής πληροφοριών από το διαδίκτυο καθώς και τα περιθώρια πρωτοβουλιών που επιτρέπει το αναλυτικό πρόγραμμα του μαθήματος και σχεδίασαν παρεμβάσεις. Δημιουργήθηκε μια πρωτότυπη φυσική δραστηριότητα με την ονομασία "τένις πονγκ" που έλκει στοιχεία από το πινγκ πονγκ και το τένις. Η δραστηριότητα αυτή, παρακίνησε σημαντικά το ενδιαφέρον των μαθητών για το μάθημα και παρέτεινε το χρόνο άθλησής τους, αξιοποιώντας τα διαλείμματα και τις "κενές" ώρες. Είναι σημαντικό ότι δεν απαιτεί ιδιαίτερους αθλητικούς χώρους, δαπανηρό εξοπλισμό ή κάποια υψηλού επιπέδου αθλητική δεξιότητα, ενώ αποτελεί ένα ιδιαίτερα διασκεδαστικό τύπο φυσικής εξάσκησης.

ΤΠΕ**Οι καθηγητές συμμετέχουν στη διαμόρφωση των αλλαγών στη διδασκαλία της αλγοριθμικής στο Λύκειο.****Μπίρμπας Θεόδωρος¹, Βογιατζάκη Ελένη²**¹ Σύμβουλος Πληροφορικής Π.Ε. Αχαΐας και Ηλείας
tbirbas@sch.gr² Καθηγήτρια Πληροφορικής, ΓΕΛ Καστρίτσίου
evoyiatzaki@yahoo.com.

Οι αλλαγές στο εκπαιδευτικό μας σύστημα είναι συνήθως αντικείμενο έκπληξης για τους εκπαιδευτικούς πρωτίστως, και μετά για τους μαθητές και τους γονείς. Το θέμα που αντιμετωπίζουμε ως εκπαιδευτικοί είναι κατά πόσο οι αλλαγές είναι σωστές και μέσα από ποια επιστημονική μέθοδο προτάθηκαν, αν προηγήθηκαν μελέτες και με ποιο περιεχόμενο, και τέλος ποια τα αποτελέσματα της πιλοτικής εφαρμογής τους. Αυτό μας επιβάλλει να παραθέσουμε κάποιες μεθόδους που λειτουργούν στα εκπαιδευτικά συστήματα άλλων χωρών. Επίσης με το ερέθισμα της αλλαγής της διδασκαλίας του ΑΕΠΠ, με την εισαγωγή της γλώσσας προγραμματισμού Python, που τελικά δεν εφαρμόστηκε, παρουσιάζεται ποιες είναι οι ανησυχίες των εκπαιδευτικών και πως οργανώνονται ερευνητικές διεργασίες, που μπορούν να προτείνουν αλλαγές στο αναλυτικό πρόγραμμα, εν προκειμένω στο μάθημα της πληροφορικής.

Η επιλογή θεμάτων για την εξέταση του μαθήματος Ανάπτυξης Εφαρμογών σε Προγραμματιστικό Περιβάλλον: Ποιοι ευνοούνται**Καρράς Νίκος¹, Βογιατζάκη Ελένη², Μπίρμπας Θεόδωρος³**¹ Καθηγητής Πληροφορικής, Πειραματικό Λύκειο Παν/μίου Πατρών
karrasnikos@sch.gr² Καθηγήτρια Πληροφορικής, ΓΕΛ Καστρίτσίου
evoyiatzaki@yahoo.com.³ Σύμβουλος Πληροφορικής Αχαΐας και Ηλείας
tbirbas@sch.gr

Η εργασία αφορά μία έρευνα στις βαθμολογίες των γραπτών δοκιμίων στου μαθήματος ΑΕΠΠ, το οποίο μέχρι το σχολικό έτος 2014-15 διδάσκονταν στην Τεχνολογική κατεύθυνση, ενώ από το σχολικό έτος 2015-16 διδάσκεται στον προσανατολισμό Οικονομίας και πληροφορικής. Η Έρευνα δεν αφορά απλά μια στατιστική για το πού κυμάνθηκαν οι βαθμολογίες αλλά προσπαθεί να αναλύσει θέμα-θέμα αλλά και ερώτημα-ερώτημα τις δυνατότητες και κυρίως τις αδυναμίες των μαθητών. Σε τι είδους ερωτήματα οι μαθητές αποδίδουν και σε τι είδους ερωτήματα δεν αποδίδουν. Τι φταίει και τι θα μπορούσε να αλλάξει. Στο τέλος γίνεται μια αναπροσαρμογή στην βαθμολογία ανα θέμα σε μια προσπάθεια να καταδειχτεί που πρέπει να δίνεται περισσότερο βάρος από την επιτροπή θεμάτων έτσι ώστε να ξεχωρίζουν καλύτερα οι μαθητές που έχουν κατανοήσει το αντικείμενο που πραγματεύεται το μάθημα

Εισαγωγή σε Arduino και αισθητήρες για μαθητές Α' και Β' Λυκείου στο πλαίσιο προγράμματος αγωγής σταδιοδρομίας.

Κάτσενος Ιωάννης¹

¹ Φυσικός M.Sc., Καθηγητής Β'Θμιας, Γενικό Λύκειο Καστριτσίου, Πάτρα
ikatsenos@gmail.com

Η ρομποτική ως μέσο μάθησης δίνει προκλήσεις στους μαθητές και τους φέρνει κοντά στα γνωστικά αντικείμενα που συνδυάζει με τρόπο διασκεδαστικό. Στο ΓΕΛ Καστριτσίου λειτουργεί ομάδα Ρομποτικής και Ηλεκτρονικών στο πλαίσιο των προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας. Στο παρόν άρθρο παρουσιάζεται η διδακτική προσέγγιση του προγράμματος Αγωγής Σταδιοδρομίας του έτους 2015-2016, που περιλαμβάνει δραστηριότητες προετοιμασίας, κύριες καθοδηγούμενες δραστηριότητες και αποστολές όπου πρέπει να επιλυθεί συγκεκριμένο κάθε φορά πρόβλημα και παρέχεται δικτυακός σύνδεσμος προς το εκπαιδευτικό υλικό που αναπτύχθηκε. Επιπλέον περιγράφονται οι εμπειρίες από το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, η λογική επιλογής συγκεκριμένων παραμέτρων, π.χ. η λογική επιλογής της πλατφόρμας Arduino με βάση προηγούμενες εμπειρίες από την εφαρμογή προγραμμάτων εκπαιδευτικής ρομποτικής.

Ανάπτυξη διδακτικών σεναρίων με κόμικς για το μάθημα Αρχαίων Ελληνικών με χρήση εργαλείων δημιουργίας comic strip

**Μαζαράκη Αγγελική¹, Λαζαρίνης Φώτιος¹, Δαβράζος Γρηγόριος¹,
Γρίβα Ελένη²**

¹ Καθηγητές Πληροφορικής ΠΕ19
amazaraki@sch.gr, fotis.lazarinis@ac.eap.gr, gregory.davrazos@gmail.com

² Φιλόλογος ΠΕ02
lirkgr@hotmail.com

Στην εργασία παρουσιάζεται διδακτικό σενάριο για το μάθημα Αρχαίων Ελληνικών που αναπτύχθηκε με τη χρήση εφαρμογής δημιουργίας κόμικς (comic strip creator). Στόχος της εργασίας είναι η διερεύνηση των δυνατοτήτων που παρέχουν οι εφαρμογές δημιουργίας κόμικς ευρείας χρήσης να χρησιμοποιηθούν για τη δημιουργία διδακτικών σεναρίων σε κόμικς. Με τη χρήση αυτών των εφαρμογών οι εκπαιδευτικοί που δεν διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις σχεδίασης γραφικών μπορούν να αποκτήσουν ένα εργαλείο χρήσιμο για την ένταξη των κόμικς στη διδασκαλία. Στο πλαίσιο της εργασίας δημιουργήθηκε διδακτικό σενάριο και εφαρμόστηκε σε διδασκαλίες. Καταγράφηκαν οι παρατηρήσεις της εκπαιδευτικού από τη χρήση της εφαρμογής, αλλά και από την ανταπόκριση των μαθητών κατά τη διεξαγωγή του μαθήματος. Από τα αποτελέσματα της έρευνας προκύπτει ότι το εργαλείο κατασκευής κόμικς που χρησιμοποιήθηκε μπόρεσε να ανταποκριθεί σε ικανοποιητικό βαθμό στις απαιτήσεις αναπαράστασης του διδακτικού σεναρίου. Επίσης προέκυψε ότι οι μαθητές υποδέχθηκαν το διδακτικό υλικό με ενθουσιασμό και σημειώθηκε αυξημένη συμμετοχή τους στο μάθημα.

Ανάπτυξη εφαρμογών σε περιβάλλον Scratch με συνδυασμό της παιχνιδομηχανής Kinect.

Μπακόπουλος Νικόλαος¹, Χιωτέλης Ιωάννης², Συμεωνίδης Ανδρέας

¹ Καθηγητής Πληροφορικής, Πειραματικό Γυμνάσιο Πατρών
nmpako@gmail.com

² Φυσικός, Πειραματικό Λύκειο Παν/μίου Πατρών
johnchiotelis@yahoo.gr

Καθώς η τεχνολογία συνεχώς εξελίσσεται, ήταν αναπόφευκτη η διείσδυση της και στην εκπαίδευση. Η συντριπτική πλειοψηφία των εκπαιδευτικών έχει κάνει χρήση τεχνολογικών εκπαιδευτικών εφαρμογών στην καθημερινή διδακτική τους πρακτική. Η διείσδυση των υπολογιστών στα ελληνικά σχολεία όλων των βαθμίδων είναι ήδη γεγονός εδώ και αρκετά χρόνια. Το τελευταίο καιρό σταδιακά κάνουν την εμφάνισή τους στην εκπαιδευτική πρακτική, συσκευές κινητής μάθησης, όπως smartphones και tablets. Παράλληλα, στον τομέα των παιχνιδομηχανών έχουν κάνει την εμφάνισή τους ευφυή εργαλεία διάδρασης. Ένα από αυτά είναι η κάμερα Kinect που συνοδεύει την παιχνιδομηχανή Xbox. Η κάμερα αυτή έχει τη δυνατότητα να ανιχνεύει την υπέρυθρη ακτινοβολία που εκπέμπεται από το ανθρώπινο σώμα. Ουσιαστικά μπορεί να ανιχνεύει τις κινήσεις των χεριών, καθιστώντας έτσι εφικτό τον εξ' αποστάσεως χειρισμό του ηλεκτρονικού υπολογιστή. Υλοποιήσαμε σειρά εξ' αποστάσεως εκπαιδευτικών εφαρμογών που στοχεύουν εκτός όλων των άλλων και σε άτομα με κινητικά προβλήματα. Ένας μαθητής καθηλωμένος σε αναπηρικό καροτσάκι δεν μπορεί να «σηκωθεί» στον πίνακα, χωρίς να κινηθεί από τη θέση του.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΨΗΦΙΑΚΟ ΚΟΣΜΟ: Η περίπτωση των μαθητών του Πειραματικού Γυμνασίου Πάτρας.

Τέγας Χρήστος¹, Καμπύλης Νίκος²

¹ Εκπ/κος ΠΕ19 1^ο Εσπερινό Γυμνάσιο Πατρών
tegaschris@yahoo.com

² Εκπ/κος ΠΕ11 Πειραματικό Γυμνάσιο Πατρών
kabinikos@yahoo.gr

Το θέμα της παρούσας ερευνητικής εργασίας, αφορά στη χρήση του διαδικτύου, τους πιθανούς κινδύνους, τις δυνατότητες και τα μέσα αυτοπροστασίας που αναγνωρίζουν και χρησιμοποιούν οι μαθητές του Πειραματικού Γυμνασίου Πατρών. Σκοπός της εργασίας είναι η διερεύνηση των χρήσεων του διαδικτύου από τους μαθητές, ο βαθμός συνειδητοποίησης των κινδύνων που η χρήση του διαδικτύου εμπεριέχει, καθώς και ο βαθμός της λήψης μέτρων αυτοπροστασίας που λαμβάνουν οι μαθητές. Η έρευνα διενεργήθηκε το 2012 στο Πρότυπο Πειραματικό Γυμνάσιο Πάτρας. Το δείγμα της μελέτης αποτέλεσαν οι μαθητές της Α', Β' και Γ' Τάξης. Για τη συλλογή των ερευνητικών δεδομένων διανεμήθηκε σε όλους τους μαθητές ανώνυμο ερωτηματολόγιο με 21 κλειστού τύπου ερωτήσεις. Από τα αποτελέσματα της έρευνας είναι φανερό η ευρύτατη χρήση του διαδικτύου για πολλούς και διαφορετικούς σκοπούς. Επίσης, είναι φανερό ότι μεγάλο ποσοστό των μαθητών δεν συνειδητοποιεί τους κινδύνους που η χρήση του διαδικτύου εμπεριέχει, ενώ ιδιαίτερα μεγάλο είναι το ποσοστό των μαθητών οι οποίοι δεν λαμβάνουν καθόλου προληπτικά μέτρα αυτοπροστασίας, με αποτέλεσμα πολλοί από αυτούς να έχουν αποτελέσει θύματα διαδικτυακού εκφοβισμού.

Αξιολόγηση Κομβικών Δεξιοτήτων με χρήση ηλεκτρονικών χαρτοφυλακίων (ATS2020 project)

**Χριστακούδης Χρήστος¹, Φουντάνα Μαρία², Χριστοδούλου Σπύρος³
, Νούσια Δώρα⁴**

¹Δρ. Πληροφορικής, Διευθυντής 2ου Γυμνασίου Παραλίας Πατρών, ΙΤΥΕ "Διόφαντος"/ΔΕΠ
christak@cti.gr

²Φιλολόγος-M.A. in ICT in Education, ΙΤΥΕ "Διόφαντος"/ΔΕΠ
fountana@cti.gr

³Δρ. Πληροφορικής, Τ.Ε. ΚΕΠΛΗΝΕΤ Αιτωλοακαρνανίας, ΙΤΥΕ "Διόφαντος"/ΔΕΠ
shristod@cti.gr

⁴Μηχανικός Πληροφορικής, Υπεύθυνη έργου Erasmus+ ATS2020, ΙΤΥΕ "Διόφαντος"/ΔΕΠ
nousia@cti.gr

Το έργο ATS2020 (<http://ats2020.eu>) αφορά στην καλλιέργεια και εκτίμηση κομβικών δεξιοτήτων (transversal skills) μαθητών αξιοποιώντας τα ηλεκτρονικά χαρτοφυλάκια (eportfolios). Απευθύνεται κυρίως σε εκπαιδευτικούς με κατάρτιση και εμπειρία στην παιδαγωγική αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (επιμορφωτές ή επιμορφούμενους Β Επιπέδου) χωρίς να αποκλείονται οι μάχιμοι εκπαιδευτικοί που επιθυμούν να εφαρμόσουν καινοτόμες τεχνικές διδασκαλίας στην καθημερινή, διδακτική πράξη.

Ψηφιακές Δυνατότητες στην Εκπαίδευση: Διείσδυση της Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας στα Σχολεία της Ανατολικής Ευρώπης

Χιωτέλης Ιωάννης¹, Δημακόπουλος Γεώργιος², Θεοδωροπούλου Μαρία³, Νικολάου Άννα⁴

¹Φυσικός, Πειραματικό Λύκειο Πανεπιστημίου Πατρών
johnchiotelis@yahoo.gr

²Φιλολόγος, Πειραματικό Λύκειο Πανεπιστημίου Πατρών
geodimako@gmail.com

³Φυσικός, Γενικό Λύκειο Κρεστένων
mariatheodoropoulou@ymail.com

⁴Δασκάλα, Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο Πανεπιστημίου Πατρών
nikoldim.anna@gmail.com

Η εκπαιδευτική τεχνολογία προσφέρει νέες, σημαντικές δυνατότητες στην καθημερινή εκπαιδευτική διαδικασία. Μέσα από το δίκτυο δέκα συνεργαζόμενων σχολείων e-lis (E-Learning Interactive Open School) είχαμε τη δυνατότητα να γνωρίσουμε το βαθμό διείσδυσης της νέας τεχνολογίας σε χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Κυρίως ανιχνεύσαμε το βαθμό διείσδυσης νέων τεχνολογιών στην καθημερινή εκπαιδευτική πρακτική, το επίπεδο επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, τον αριθμό δυσπρόσιτων και απομακρυσμένων σχολείων ανά χώρα με ανάγκες εξ' αποστάσεως μαθημάτων και τις δυνατότητες προσβασιμότητας στο διαδίκτυο. Παράλληλα, εξετάσαμε τις πρωτοβουλίες και τις δράσεις που έχουν αναληφθεί σε κεντρικό επίπεδο ανά χώρα ώστε να επιτευχθεί η ψηφιακή σύγκλιση. Αναζητήσαμε τις στρατηγικές που έχει αναλάβει κάθε χώρα ώστε να ενσωματώσει στην εκπαιδευτική διαδικασία τις νέες τεχνολογίες και να καλλιεργήσει κατ' αυτό τον τρόπο τις ψηφιακές δεξιότητες των μαθητών και των εκπαιδευτικών. Στον ίδιο άξονα στρέψαμε την προσοχή μας στους εκπαιδευτικούς των συνεργαζόμενων σχολείων εντοπίζοντας τις δυσκολίες που συναντούν στην ενσωμάτωση τεχνολογικών εφαρμογών στην καθημερινή διδακτική τους πρακτική, αλλά και στην πρόθεσή τους για δημιουργία σύγχρονου και ασύγχρονου, διαδραστικού εκπαιδευτικού υλικού.

ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Η ανάγκη επιμόρφωσης εκπαιδευτικών σε ζητήματα Βιωματικής Εκπαίδευσης: ένα σχέδιο δράσης

Ασπρογέρακα- Αργύρη Σοφία

Κοινωνική Ανθρωπολόγος- M.Ed. Επιστημών της Αγωγής
s_asprogeraka@yahoo.gr

Η παρούσα εργασία έχει ως σκοπό να παρουσιαστεί η σημαντικότητα της επιμόρφωσης εκπαιδευτικών σε βιωματικές μεθόδους μάθησης, τις οποίες και θα μπορούν στη συνέχεια να εντάξουν στη διδασκαλία τους. Στόχο της βιωματικής εκπαίδευσης αποτελεί το να προσφέρει ποικιλία ερεθισμάτων, ώστε οι εκπαιδευόμενοι να εκφράσουν δημιουργικές θέσεις μέσα από ελεύθερους συνειρμούς, να καλλιεργήσουν την κρίση τους σε πιθανά σενάρια, να συνεργαστούν σε κοινωνικό αλλά και σε συναισθηματικό επίπεδο και τελικά να βιώσουν την ευχάριστη συμμετοχή τους στις βιωματικές δράσεις. Για να μπορέσουν επομένως οι εκπαιδευτικοί να συμβάλλουν στην καλλιέργεια μιας ολοκληρωμένης προσωπικότητας των μαθητών τους, χρειάζεται και οι ίδιοι να εκπαιδευτούν βιωματικά, να επικοινωνήσουν τις εμπειρίες τους, να εμπλακούν στις συμμετοχικές διαδικασίες μιας βιωματικής εκπαίδευσης. Μια τέτοιου τύπου επιμόρφωση προτείνεται και στο σχέδιο δράσης που παρουσιάζεται στη συνέχεια.

Παρουσίαση προγραμμάτων περιβαλλοντικής αγωγής από μαθητές γυμνασίου σε μαθητές δημοτικού με τη χρήση βιωματικών- παραστατικών τεχνικών και της αλληλοδιδασκτικής μεθόδου.

Δέσποινα Χριστάκου

Εκπαιδευτικός Δ/θμιας Εκπ/σης ΠΕ 10, Msc Προαγωγή και Αγωγή Υγείας
2^ο Γυμνάσιο Πάτρας- Δ/νση Δ/θμιας Εκπ/σης Αχαΐας
debchristac@yahoo.com

Στο πλαίσιο της Βιωματικής Δράσης της Γ γυμνασίου, δυο τμήματα της Γ γυμνασίου είχαν ως αντικείμενο να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν προγράμματα περιβαλλοντικής αγωγής για παιδιά του Δημοτικού σχολείου. Ο γενικός σκοπός του προγράμματος ήταν η ενδυνάμωση της σχολικής κοινότητας. Σε ότι αφορά στη μεθοδολογία χρησιμοποιήθηκε η αλληλοδιδασκτική μέθοδος, η οποία βασίζεται στην αξιοποίηση της επιρροής των συνομηλίκων. Κάθε τμήμα παρουσίασε και υλοποίησε 4 προγράμματα με τη χρήση εναλλακτικών τεχνικών και παραστατικών τεχνών. Η κάθε ομάδα χωρίστηκε σε 4 υποομάδες των 3- 4 ατόμων και κάθε υποομάδα δημιούργησε ένα διαφορετικό περιβαλλοντικό πρόγραμμα. Ο σχεδιασμός των προγραμμάτων περιβαλλοντικής αγωγής χωρίστηκε σε 3 φάσεις. Στην πρώτη φάση τα παιδιά προσδιόρισαν τα θέματα, στη δεύτερη κατέγραψαν τους σκοπούς και τους στόχους και στην τελευταία φάση σχεδίασαν τις δραστηριότητες. Στη συνέχεια, ακολούθησε η υλοποίηση του προγράμματος, η οποία βασίστηκε σε βιωματικές και δημιουργικές μεθόδους και στο τέλος, έγινε αξιολόγηση. Μελέτες έχουν δείξει την αποτελεσματικότητα των παραστατικών τεχνών, τόσο ως εργαλείο μάθησης, όσο και ως μέσο ανάπτυξης δεξιοτήτων (Γραμματάς, 2014). Οι δράσεις αυτές, υλοποιήθηκαν με επιτυχία και είχαν θετικό αντίκτυπο με βάση ένα αυτοσχέδιο ερωτηματολόγιο. Τέλος, οι ίδιοι οι μαθητές που υλοποίησαν το πρόγραμμα βίωσαν θετικά το όλο εγχείρημα και ενισχύθηκε η αυτοποτελεσματικότητα τους.

«Μείλιχος ποταμός: χθες και σήμερα». Μία διαθεματική προσέγγιση ενός περιβαλλοντικού μονοπατιού.**Μακρίδου Θεοδώρα¹, Αργύρη Ελένη²**¹ Γεωλόγος, Περιβαλλοντολόγος MSc, 16^ο Γυμνάσιο Πατρώνthmakrid@sch.gr² Θεολόγος, 16^ο Γυμνάσιο Πατρώνelenargyri@hotmail.com

Σε αυτή την εργασία παρουσιάζεται το πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης «Μείλιχος ποταμός: χθες και σήμερα», που υλοποιήθηκε το τρέχον σχολικό έτος. Πρόκειται για μία βιωματική διαθεματική μελέτη ενός περιβαλλοντικού μονοπατιού, που ξεκινά από το σχολείο και συνεχίζεται κατά μήκος του γειτονικού χειμάρρου Μειλίχου. Στην εξέλιξη της εργασίας υπήρχε συχνά σύνδεση με το αναλυτικό πρόγραμμα και οι μαθητές αξιοποίησαν τις γνώσεις τους από διάφορα μαθήματα. Ιστορία, Γεωλογία, Γεωμυθολογία, Φυσική, Γλώσσα, και Περιβάλλον είναι οι πτυχές του θέματος που μελέτησαν οι μαθητές. Βασικοί στόχοι ήταν η ενεργή συμμετοχή των μαθητών σε όλα τα στάδια της εργασίας, η ανάπτυξη της συνεργασίας και της ομαδικότητας, ο προβληματισμός, η απόκτηση γνώσης και η εναισθητοποίηση σε περιβαλλοντικά θέματα τοπικά, αλλά και παγκόσμια. Για την υλοποίηση των στόχων οι μαθητές περπάτησαν στην περιοχή τους, παρατήρησαν, φωτογράφησαν, κατέγραψαν και σχολίασαν, εντόπισαν προβλήματα, ερεύνησαν, συζήτησαν, πρότειναν λύσεις και τέλος παρουσίασαν την εργασία τους. Έγινε ενδιαμέση διαμορφωτική αξιολόγηση του προγράμματος, αλλά και τελική με σκοπό τον έλεγχο της επίτευξης των στόχων του.

Προσαρμογή του φινλανδικού προγράμματος κατά της ενδοσχολικής βίας KiVa στην Ελλάδα – Προσαρμόζοντας τη διεθνή εμπειρία στις εθνικές ανάγκες**Γερούκη Μαργαρίτα¹, Χυτήρη Έλενα-Φοίβη²**¹ Σχολική Σύμβουλος Α/θμιας Εκπ/σης, 4^η Περιφέρεια Χανίων, Κρήτηmgerouki@gmail.com² Καθηγήτρια Γερμανικών, Γυμνάσιο Αγ. Βασιλείου, Πάτραhfchitiri@yahoo.gr

Η παρούσα εισήγηση αναφέρεται στην προσαρμογή του διεθνώς αναγνωρισμένου φινλανδικού προγράμματος KiVa κατά της ενδοσχολικής βίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα. Το πρόγραμμα KiVa, το οποίο υποστηρίζεται από ερευνητικά δεδομένα, δημιουργήθηκε από το πανεπιστήμιο Turku της Φινλανδίας. Λόγω της αποτελεσματικότητας του στη μείωση των περιστατικών βίας, το πρόγραμμα KiVa έχει μεταφραστεί και εφαρμοστεί σε διάφορες χώρες του κόσμου με σταθερή επιτυχία. Στην παρούσα εισήγηση παρουσιάζεται η προσαρμοσμένη εφαρμογή του προγράμματος στην Ελλάδα, αναπτύσσονται οι διάφοροι τομείς του σε σχέση με το θεωρητικό υπόβαθρο και γίνεται μια σύντομη αναφορά στην εμπειρία από την εφαρμογή του προγράμματος στην Κρήτη.

Επικαιροποίηση των Γνώσεων Εκπαιδευτικών ΔΕ μέσω των Open Courses και «Κάλλιπου»: Μια Πρόταση Επιμόρφωσης μέσω διασύνδεσης Δευτεροβάθμιας-Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Σπυρίδων Κάππας

Εκπαιδευτικός, Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. Αγρινίου
kappass@yahoo.gr

Η γήρανση των εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που προκύπτει από τα τελευταία στατιστικά στοιχεία σε συνδυασμό με τη γρήγορη απαξίωση των γνώσεων, ειδικά για τις τεχνικές ειδικότητες, θέτει το ζήτημα της ανανέωσης των γνώσεών τους για να ανταπεξέλθουν στις νέες απαιτήσεις της διδασκαλίας. Τα Πανεπιστήμια μπορούν να είναι αυτά που θα προσφέρουν αυτή την επικαιροποίηση χρησιμοποιώντας μεθόδους ηλεκτρονικής μάθησης για να εξασφαλιστεί η χρονική διάρκεια αυτής της επιμόρφωσης, αλλά και για να επιλυθούν πρακτικά προβλήματα της δια ζώσης μορφής. Η παρούσα εργασία παρουσιάζει μια πρόταση συνεχούς υποστήριξης και οργανωμένης επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (με έμφαση στην Τεχνική λόγω ορισμένων ιδιοτεροτήτων) μέσω της αξιοποίησης των Open Courses των Πανεπιστημίων και συμπληρωματικά των ηλεκτρονικών εκδόσεων των Πανεπιστημίων «Κάλλιπος». Η συγκεκριμένη πρόταση με τα χαρακτηριστικά που θα αναλυθούν φιλοδοξεί να προτείνει λύσεις στα ζητήματα που τίθενται. σε μια απόπειρα διασύνδεσης Δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

«Όταν η θάλασσα στέλνει μήνυμα μέσα σε μπουκάλι...» Ένα πρόγραμμα στα πλαίσια της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης του Γυμνασίου

Αντωνία Ντρίνια¹, Παναγιώτα Τσολακίδου²

¹Βιολόγος, 4ο Γυμνάσιο Αιγίου
ntrin77a@yahoo.gr

²Καθηγήτρια Οικιακής Οικονομίας, 4ο Γυμνάσιο Αιγίου
mhlo@freemail.gr

Στα πλαίσια της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης κατά τη διάρκεια των σχολικών ετών 2014-15, 2015-16 υλοποιήσαμε τα προγράμματα με τίτλο «Θάλασσα πηγή ζωής και χαράς ή χώρος απόθεσης των σκουπιδιών μας» και «Όταν η θάλασσα στέλνει μήνυμα μέσα σε μπουκάλι» αντίστοιχα. Το θέμα των προγραμμάτων αυτών αφορούσε στα σκουπίδια στις παραλίες και τις επιπτώσεις τους στο θαλάσσιο περιβάλλον. Συνδέεται γνωστικά με τα μαθήματα της Βιολογίας και Οικιακής Οικονομίας Β' Γυμνασίου που αφορούν στη μελέτη των ανθρώπινων παρεμβάσεων στα οικοσυστήματα. Και τις δύο χρονιές η ομάδα μας συμμετείχε στο Ευρωπαϊκό δίκτυο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης «Το σχολείο μου ταξιδεύει με τον ΠΕΡΣΕΑ». Κατά τη διάρκεια των προγραμμάτων ακολουθήθηκε η στρατηγική της ερευνητικής βιωματικής δράσης (Project). Οι μαθητές ήρθαν σε επαφή με το φυσικό περιβάλλον και το πρόβλημα των απορριμμάτων στις ακτές, τα κατέγραψαν και συγχρόνως τα κατηγοριοποίησαν. Εκτίμησαν το ρυθμό απόθεσης κι απομάκρυνσής τους από το πεδίο μελέτης. Διερεύνησαν την πηγή προέλευσης αυτών, αλλά και τις επιπτώσεις τους στο θαλάσσιο περιβάλλον. Η παρακολούθηση σχετικών διαλέξεων, η αξιοποίηση της δικτυογραφίας, αλλά και η συμμετοχή μιας μικρής ομάδας μας στη μαθητική ερευνητική αποστολή «Andromeda II» βοήθησαν τους μαθητές να προσεγγίσουν το θέμα των απορριμμάτων μ' έναν επιστημονικό τρόπο και να υιοθετήσουν στάσεις και συμπεριφορές σεβασμού στο περιβάλλον.

Κοινωνικές Δεξιότητες και Ευρωπαϊκά Εκπαιδευτικά Προγράμματα: η περίπτωση της Περιφέρειας Πελοποννήσου

Πετρόπουλος Παναγιώτης¹, Παπαδόγιαννης Ηλίας², Πλιώτα Μαρία³

¹ Εκπαιδευτικός ΠΕ20/ΠΕ02, Περιφερειακός Διευθυντής Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Πελοποννήσου

² Διοικητικός ΠΕ1, Προωθητής Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Περιφερειακής Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Πελοποννήσου

³ Εκπαιδευτικός ΠΕ05, Αναπληρώτρια Προωθήτρια Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Περιφερειακής Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Πελοποννήσου

Η ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών έχει αναγνωριστεί διεθνώς ως βασικό ζητούμενο της σχολικής - και όχι μόνο- εκπαίδευσης. Η παρούσα εργασία διερευνά την επίδραση που έχει η συμμετοχή των μαθητών/τριών στα Ευρωπαϊκά Προγράμματα Κινητικότητας στην ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων τους. Τα δεδομένα που αναλύονται αφορούν στις απόψεις εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας και της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Περιφέρειας Πελοποννήσου που συμμετείχαν με μαθητές/μαθήτριες σε κάποιο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Κινητικότητας κατά την τριετία 2013-2016. Από την έρευνα προκύπτει ότι σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς, οι μαθητές/τριες - μέσα από τη συμμετοχή τους σε αυτά τα προγράμματα - αναπτύσσουν καταρχάς κοινωνικές δεξιότητες σε διάφορα επίπεδα όπως η συνεργασία και η επικοινωνία με μαθητές/τριες με διαφορετικές πολιτισμικές αναφορές. Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί εκτιμούν ότι καλλιεργείται η υπευθυνότητα, η αυτοπεποίθηση, η ανεξαρτησία και η κριτική σκέψη των μαθητών/τριών και ταυτόχρονα ενισχύεται η κατανόηση άλλων πολιτισμών. Τέλος, αναδεικνύεται η ανάγκη για ενίσχυση της συμμετοχής των εκπαιδευτικών και διεύρυνση της συμμετοχής των σχολικών μονάδων στα Ευρωπαϊκά Προγράμματα.

Στάσεις – Αντιλήψεις εκπαιδευτικών σχετικά με τις εναλλακτικές τεχνικές αξιολόγησης της επίδοσης των μαθητών

Κόττης Ιωάννης¹, Ρέζου Παρασκευή², Δρ. Πιερρή Ευγενία³

¹ Αρχιτέκτονας Μηχανικός, ΑΣΠΑΙΤΕ Πάτρας
ikottisikottis@yahoo.gr

² Μηχανολόγος Μηχανικός, ΑΣΠΑΙΤΕ Πάτρας
paraskeviri@gmail.com

³ Χημικός, ΑΣΠΑΙΤΕ Πάτρας
epierri@upatras.gr

Η αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά σύγχρονα ζητήματα προβληματισμού και έρευνας της εκπαιδευτικής και ακαδημαϊκής κοινότητας. Ο εκπαιδευτικός καλείται να αξιολογήσει τη μάθηση αξιόπιστα, αντικειμενικά και αποτελεσματικά. Για τον σκοπό αυτό τα τελευταία χρόνια έχουν αναπτυχθεί εναλλακτικές τεχνικές αξιολόγησης των μαθητών όπως είναι η ρουμπρίκα αξιολόγησης, τα τεστ αυτοαξιολόγησης, ο εννοιολογικός χάρτης, ο φάκελος εργασιών μαθητή (Φ.Ε.Μ.), η ετεροαξιολόγηση και η σύνθετη ερευνητική εργασία (project). Η παρούσα έρευνα έχει ως σκοπό τη μελέτη των στάσεων και των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών σχετικά με τις εναλλακτικές τεχνικές αξιολόγησης της επίδοσης των μαθητών. Οι εκπαιδευτικοί εκτιμούν ότι η εφαρμογή των εναλλακτικών τεχνικών αξιολόγησης ενισχύει σε μεγάλο βαθμό τη διδακτική διαδικασία. Από την έρευνα προκύπτει ότι όλοι οι εκπαιδευτικοί γνωρίζουν το φάκελο εργασιών μαθητή ενώ ελάχιστοι τη ρουμπρίκα αξιολόγησης. Παρατηρήθηκε ότι κάθε τεχνική αξιολόγησης που οι εκπαιδευτικοί γνωρίζουν σε μεγάλο ποσοστό την εφαρμόζουν στην διδασκαλία τους. Τέλος, οι εκπαιδευτικοί αξιοποιούν τις εναλλακτικές τεχνικές αξιολόγησης κυρίως για τη διερεύνηση των ικανοτήτων και δεξιοτήτων καθώς και για την ανίχνευση των μαθησιακών ελλείψεων των μαθητών.

KULTURKIOSK – Erasmus+KA2: Νέοι από επτά ευρωπαϊκά κράτη παρουσιάζουν πέντε Μουσεία της πόλης τους με τη χρήση Νέων Τεχνολογιών

Χαρδαλούπα Ιωάννα

Καθηγήτρια Γερμανικών, Πειραματικό Γυμνάσιο Παν/μίου Πατρών
johanna@sch.gr – johanna.gr@gmail.com

Το Πειραματικό Γυμνάσιο Πανεπιστημίου Πατρών συμμετέχει από τον Σεπτέμβριο του 2014 σε Πρόγραμμα Erasmus +/Δράση KA2 - «Συνεργασία για καινοτομία και ανταλλαγή καλών πρακτικών στον τομέα της Σχολικής Εκπαίδευσης» - Στρατηγικές Συμπράξεις αποκλειστικά μεταξύ σχολείων. Το Σχολείο μας μαζί με τα άλλα έξι συμμετέχοντα Σχολεία (Γερμανία, Αυστρία, Ουγγαρία, Πολωνία, Φιλανδία και Ιταλία) προσπαθούν να αναδείξουν το σημαντικό ρόλο που μπορεί να έχει το Μουσείο ως πολιτιστικός θεσμός, σε σχέση με το επίπεδο εκπαίδευσης των νέων. Το πρόγραμμα επιτρέπει την τόσο πολύτιμη ανταλλαγή μαθητών/μαθητριών, η οποία οδηγεί στον εμπλουτισμό της γνώσης και στη βελτίωση των κοινωνικών και πολιτιστικών δεξιοτήτων τους. Τελικό αποτέλεσμα-παραδοτέο του Προγράμματος είναι ένας διαδικτυακός (online) οδηγός, ο οποίος θα έχει δημιουργηθεί από τους μαθητές/τριες και θα είναι προσβάσιμος σε όλους μέσω διαδικτύου (Open Educational Resource-OER). Η παρούσα εισήγηση εστιάζει στο σκεπτικό του προγράμματος και θα παρουσιάσει τα στάδια προετοιμασίας και υλοποίησης της επίσκεψης των εταίρων (καθηγητών/τριών και μαθητών/τριών) τον Μάιο του 2016, στην Πάτρα. Η ιδιαιτερότητα του ελληνικού Σχολείου είναι ότι όλοι οι εκπαιδευτικοί του συλλόγου διδασκόντων συμμετέχουν στην Παιδαγωγική Ομάδα του Προγράμματος καθώς και οι γονείς και κηδεμόνες των μαθητών/τριών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, οι οποίοι όχι απλώς το αγκάλιασαν αλλά το στήριζαν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Το Τείχος του Βερολίνου: Μαθητές της Β΄ Λυκείου το ανακαλύπτουν μέσα από την Ιστορία, τη Λογοτεχνία και την Μουσική (μάθημα project 2015-16)

Χαρδαλούπα Ιωάννα

Καθηγήτρια Γερμανικών, Πειραματικό Γυμνάσιο Παν/μίου Πατρών
johanna@sch.gr – johanna.gr@gmail.com

Η Εισήγηση αναφέρεται σε ένα σενάριο-πρόταση υλοποίησης του μαθήματος project της Β΄ Λυκείου, κατά το σχολικό έτος 2015-2016 στο ΠΛΠΠ. Το όλο έργο βασίστηκε στη μέθοδο της ιστοεξερεύνησης (WebQuest). Οι μαθητές χωρίστηκαν από την αρχή σε τέσσερις (4) ομάδες, που επέλεξαν μόνοι τους βάση των προτιμήσεών τους. Για διευκόλυνση της εργασίας των ομάδων και της όλης διαδικασίας δημιουργήθηκε από την υπεύθυνη καθηγήτρια ένας διαδικτυακός φάκελος για κάθε ομάδα σε google drive. Οι ιστότοποι που καταχωρήθηκαν εκεί από την διδάσκουσα περιείχαν αρκετές και σημαντικές πληροφορίες για την ολοκλήρωση των εργασιών των ομάδων. Η χρήση του Διαδικτύου έπαιξε σημαντικό ρόλο στην πραγματοποίηση της ερευνητικής εργασίας. Το μεγαλύτερο μέρος της εργασίας των ομάδων ολοκληρώθηκε στο χώρο του Σχολείου. Όπως προβλέπεται για το μάθημα αυτό, υπήρξε μια ενδιάμεση παρουσίαση της πορείας των ομάδων στην ολομέλεια της τάξης και μια τελική παρουσίαση όλης της δουλειάς των μαθητών του project στην ολομέλεια των μαθητών του Σχολείου.

Πάμε μια βόλτα στο φεγγάρι

**Αδαμοπούλου Ελένη¹, Δρίβας Ανάργυρος², Τσιάρα Γεωργία³,
Πρασίδου Ευαγγελία⁴**

¹Φιλολόγος, 3^ο Γυμνάσιο Ναυπάκτου
elardriv@hol.gr

²Φυσικός, MSc, 3^ο Γυμνάσιο Ναυπάκτου
anargy@sch.gr

³Γαλλικής Φιλολογίας, Μ.Δ.Ε., 3^ο Γυμνάσιο Ναυπάκτου
gtsiara@gmail.com

⁴Αγγλικής Φιλολογίας, 3^ο Γυμνάσιο Ναυπάκτου
evaprass@hotmail.com

«Άνω θρώσκοντες» τις ανέφελες βραδιές ονειρευτήκαμε τη Σελήνη, όταν νεαρή έδνε αφήνοντάς μας μόνους. Συναπαντηθήκαμε μαζί της καθώς γέμιζε ο δίσκος της ως την εκθαμβωτική ολοκλήρωσή του. Παίξαμε κρυφτό κάθε που η σκιά της γης τη μισοσκέπαζε. Τη βλέπαμε, την παρατηρούσαμε κι αρχίσαμε τις απορίες. Γιατί κρύβει το μισό είναι της δείχνοντας πάντα την ίδια πλευρά του εαυτού της; Πώς μπορούμε να ταξιδέψουμε ως τις θάλασσες και τους κρατήρες της; Με το μυαλό; Με διαστημοσυσκευές; Ποιος περπάτησε στο έδαφος της πρώτος, ο Άρμστρογκ ή ο Βερν; Κι ο Λουκιανός, που αφηγείται αληθινές ιστορίες τι ανακάλυψε σαν έπλευσε έξω από τη γη; Μήπως οι επιστήμονες ήρθαν πιο κοντά της; Στο σινεμά φέρθηκε σαν αστέρας; Μπορούμε να γράψουμε και δικές μας ιστορίες για ταξίδια στο διάστημα; Τα μυστήρια αυτά διερευνήσαμε μαζί με τους μαθητές μας ταξιδεύοντας τη σχολική χρονιά 2014-15 ως το δορυφόρο μας, τη Σελήνη. Το ταξίδι μας ήταν επιστημονικό, φανταστικό, ρομαντικό και παιχνιδιάρικο προσφέροντάς μας γνώσεις και συγκινήσεις. Σήμερα σας δείχνουμε το άλμπουμ των εμπειριών μας.

Ο εκπαιδευτικός όμιλος «Επιχειρηματολογία & Αντιλογία» του Πειραματικού Λυκείου Πανεπιστημίου Πατρών: λειτουργία & διάχυση στην εκπαιδευτική κοινότητα

**Μητρούλια Σοφία¹, Κωτσελένη Σοφία², Ψυχογυιοπούλου
Παναγιώτα³**

¹Φιλολόγος Med, Πειραματικό Λύκειο Παν/μίου Πατρών
smitroulia@gmail.com

²Φιλολόγος Phd, Πειραματικό Λύκειο Παν/μίου Πατρών
sofiakots@hotmail.com

³Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων νομού Αχαΐας
ppsxo1@gmail.com

Οι εκπαιδευτικοί όμιλοι μπορεί να λειτουργήσουν ως εργαλείο επιμόρφωσης και επαγγελματικής ανάπτυξης του σύγχρονου εκπαιδευτικού. Στην παρούσα έρευνα επιχειρείται η καταγραφή των απόψεων των εκπαιδευτικών-φιλόλογων που παρακολούθησαν το επιμορφωτικό-βιωματικό σεμινάριο με θέμα: «Η Ρητορική στην Εκπαίδευση». Πιο συγκεκριμένα στο προαναφερόμενο σεμινάριο παρουσιάστηκε η λειτουργία και η θεματολογία του ομίλου «Επιχειρηματολογία & Αντιλογία» του Πειραματικού Λυκείου του Πανεπιστημίου Πατρών. Ο σκοπός του επιμορφωτικού σεμιναρίου ήταν να έρθουν οι επιμορφούμενοι εκπαιδευτικοί σε επαφή με τα ρητορικά αγωνίσματα και τις συμμετοχικές και βιωματικές τεχνικές, όπως αυτές παρουσιάστηκαν μέσα από τον εκπαιδευτικό όμιλο «Επιχειρηματολογία & Αντιλογία» που λειτούργησε κατά το σχολικό έτος 2013-2014 στο Πειραματικό Λύκειο του Πανεπιστημίου Πατρών. Από τα αποτελέσματα της έρευνας προέκυψε πως η λειτουργία και το περιεχόμενο του ομίλου παρείχε σημαντική βοήθεια στην επιμορφωτική και επαγγελματική ανάπτυξη των επιμορφούμενων εκπαιδευτικών. Η επιμόρφωση μέσα από τον προαναφερόμενο εκπαιδευτικό όμιλο ανέδειξε τη σπουδαιότητα της αξιοποίησης της ρητορικής τέχνης ως

εκπαιδευτικού εργαλείου στο σύγχρονο σχολείο και επηρέασε τις πεποιθήσεις των εκπαιδευτικών-φιλολόγων για τη χρήση των ρητορικών αγωνισμάτων στην εκπαιδευτική πράξη. Τέλος αναδείχθηκε η δυνατότητα που προσέφερε ο εκπαιδευτικός όμιλος στην προώθηση συνεργατικών σχημάτων επαγγελματικής ανάπτυξης.

Μάθε, παιδί μου, ...δεξιότητες...

Παπαδοπούλου Μαρία¹, Σμυρνή Σοφία²

¹ Φιλόλογος, 2ο Γυμνάσιο Κιάτου

mpapado@sch.gr

² Χημικός, 2ο Γυμνάσιο Ξυλοκάστρου

sopnige@hol.gr

Στη σημερινή «μεταβιομηχανική κοινωνία», την αποκαλούμενη και “κοινωνία της γνώσης” έχει ανατεθεί στο εκπαιδευτικό σύστημα η παραγωγή και η διαμεσολάβηση της γνώσης στη δημιουργία νέων εκπαιδευτικών αρχών και αξιών που θα είναι προσανατολισμένες στην οικονομία. Με δεδομένη την πολυπλοκότητα και την αέναη μεταβολή του οικονομικού και κοινωνικού περιβάλλοντος, το παγκόσμιο εκπαιδευτικό σύστημα εντέλλεται να εκπαιδεύει το άτομο στην ευελιξία και στην προσαρμοστικότητα και να το εφοδιάζει με δεξιότητες κλειδιά/δεξιότητες ζωής. Έτσι, όμως, η αποκτώμενη γνώση δεν οδηγεί πλέον στη μόρφωση και στην αυτοπραγμάτωση αλλά μετουσιώνεται σε εργαλείο που θα εξυπηρετεί την οικονομία και τις επιχειρήσεις. Η δια βίου μάθηση θα είναι αυτή που θα διατηρεί το άτομο ενήμερο και καταρτισμένο στις διαρκώς ανανεούμενες δεξιότητες σύμφωνα με τις απαιτήσεις της αγοράς. Η εθνική εκπαιδευτική πολιτική και το σύγχρονο σχολείο καλείται αρχικά να κατανοήσει και ν’ αναγνωρίσει τις εκπαιδευτικές αλλαγές που συντελούνται και στη συνέχεια να παρέμβει, ώστε να τις μετασχηματίσει προς όφελος των πολιτών και των λαών. Η Κριτική Παιδαγωγική μπορεί να συμβάλλει στην κριτική ανάγνωση της εκπαιδευτικής πολιτικής, και μπορεί ν’ ανοίξει το δρόμο του μετασχηματισμού της. Αυτόν τον προβληματισμό καταθέτουμε μέσα από αυτήν την εργασία.

Πλατφόρμες μάθησης από τα Πανεπιστήμια διεθνώς

Καπραβέλου Αλεξία

M.Ed., Υπ. Δρ. Παντείου Παν/μίου

akaprave@gmail.com, akaprave@sch.gr

Καταργώντας ανισότητες, διαφορές, γεωγραφικές αποστάσεις και σύνορα, η σύγχρονη και ασύγχρονη ηλεκτρονική μάθηση, μέσα από πλατφόρμες συζήτησης και ανάρτησης ανακοινώσεων, οδηγιών, ποικίλων τύπων εκπαιδευτικού υλικού και ερευνητικών δεδομένων, στέλνει ελπιδοφόρα μηνύματα διά βίου ανανέωσης των γνώσεων και απόκτησης εξειδικευμένων πιστοποιήσεων, χρήσιμων για την επαγγελματική αναβάθμιση του ατόμου. Σε ό,τι αφορά μάλιστα την ακαδημαϊκή φοίτηση, παρουσιάζονται εδώ δείγματα, με οπτικοακουστική και σχεδιαγραμματική μορφή, προγραμμάτων διδασκαλίας on-line από αγγλόφωνα Πανεπιστήμια διεθνούς αναγνώρισης, όχι μόνον σε ποικίλους επιστημονικούς τομείς αλλά και διαθεματικά. Έτσι, τα θέματα μπορεί να είναι η ενίσχυση της συλλογικής μνήμης, για παράδειγμα με την ιστορική ανάδειξη του Ολοκαυτώματος ή με την ιστορία των πολιτικών δικαιωμάτων, το Διεθνές Δίκαιο, η οργανωσιακή αποτελεσματικότητα, παιδαγωγικά θέματα όπως η βελτίωση της μάθησης, νέες τεχνολογικές δυνατότητες ηλεκτρονικών προγραμμάτων, η εκμάθηση ξένων γλωσσών, νέα πορίσματα στην Ιατρική και στην Ψυχολογία. Επιπλέον, μέσω των φιλεκπαιδευτικών οργανισμών Coursera και FutureLearn, πολλά αγγλόφωνα Πανεπιστήμια προσφέρουν δωρεάν μαζικά ηλεκτρονικά ανοιχτά μαθήματα και χορηγούν σχετικό πιστοποιητικό. Το αποτέλεσμα είναι η αύξηση του επιστημονικού ενδιαφέροντος για συμμετοχή σε διαφόρους κύκλους ηλεκτρονικών διαλέξεων και διαλόγου, σε εξετάσεις ελέγχου των γνώσεων και στην εκπόνηση σχετικών επιστημονικών εργασιών, προς όφελος όλων των συντελεστών της εκπαίδευσης και της κοινωνίας.

Εκπαίδευση για τον παγκόσμιο πολίτη. Η περίπτωση του Πειραματικού Γυμνασίου και Λυκείου του Πανεπιστημίου Πατρών

Καννά Ελένη¹, Αργυρίου Αγγελική²

¹Φιλολόγος, Πειραματικό Λύκειο Πανεπιστημίου Πατρών

elenikanna@gmail.com

²Φιλολόγος, Πειραματικό Γυμνάσιο Πανεπιστημίου Πατρών

anga1958@hotmail.com

Η έννοια της παγκόσμιας πολιτότητας εστιάζει κυρίως στη θετική ανταπόκριση των ανθρώπων σε παγκόσμια ζητήματα και στη διάθεσή τους για δράση προκειμένου να επιφέρουν θετικές αλλαγές. Η νέα αυτή πολιτότητα κρίνεται σκόπιμο να καλλιεργηθεί στους νέους μέσα από την εκπαιδευτική διαδικασία σε μια προσπάθεια να εμπεδωθεί στις συνειδήσεις των αυριανών πολιτών λειτουργώντας λυσιτελώς για την πολυπολιτισμική και πολυσύνθετη σύγχρονη κοινωνία, αλλά και καταδεικνύοντας τη δυναμική και τον πρωτοποριακό προσανατολισμό του σύγχρονου δημόσιου σχολείου. Η εργασία που ακολουθεί αποτελεί μελέτη περίπτωσης και αφορά αφενός την καλλιέργεια της νέας πολιτότητας στο Πειραματικό Γυμνάσιο και Λύκειο του Πανεπιστημίου Πατρών μέσα από συγκεκριμένες δράσεις, στις οποίες δύνανται να συμμετάσχουν οι μαθητές, και αφετέρου την ανταπόκριση των μαθητών και το βαθμό επίτευξης του στόχου. Τα όποια συμπεράσματα εξάγονται μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο περαιτέρω έρευνας και θέμα γενικότερου προβληματισμού.

Συναισθηματική μάθηση μέσω της τέχνης: Παράδειγμα εφαρμογής στη Β/θμια εκπαίδευση

Καμπύλης Νίκος¹, Χαλκιοπούλου Αντιγόνη²

¹Εκπ/κος ΠΕ11 Πειραματικό Γυμνάσιο Πατρών

kabinikos@yahoo.gr

²Εκπ/κος ΠΕ11 Πειραματικό Γυμνάσιο Πανεπιστημίου Πατρών

chalkianty@yahoo.gr

Μια σειρά εκπαιδευτικών μεθοδολογικών εργαλείων που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της εκπαίδευσης ενηλίκων, θεωρούνται και αποτελούν πλέον και μεθοδολογικά εργαλεία της τυπικής εκπαίδευσης. Είναι φανερό πως η ώσμωση ανάμεσα στα διακριτά επιστημονικά πεδία των επιστημών της εκπαίδευσης, επιτρέπει μια μεγάλη διαπερατότητα προκειμένου να εξυπηρετήσουμε τη μαθησιακή διαδικασία. Η τέχνη σαν κύριο μεθοδολογικό εργαλείο μάθησης αξιοποιήθηκε από την εκπαίδευση ενηλίκων, στην κατεύθυνση του μετασχηματισμού των δυσλειτουργικών παγιωμένων αντιλήψεων με σκοπό οι άνθρωποι να συνειδητοποιούν τις δυνατότητές τους, να γίνονται κοινωνικά υπεύθυνοι και αυτοδύναμοι μαθητές, να οδηγούνται σε πιο συνειδητές επιλογές με το να σκέφτονται περισσότερο κριτικά. Εύλογα λοιπόν γεννάται το ερώτημα, γιατί οι παραπάνω στόχοι δεν θα πρέπει να αποτελούν μεγάλο μέρος των βασικών επιδιώξεων της τυπικής εκπαίδευσης; Αναγνωρίζοντας τον κομβικό ρόλο της συναισθηματικής μάθησης στην ανάπτυξη της συναισθηματικής νοημοσύνης των μαθητών, θεωρούμε πως η τέχνη σαν μαθησιακό εργαλείο μπορεί να συνδράμει στην ολιστική ανάπτυξη των μαθητών της τυπικής εκπαίδευσης. Στην παρούσα εργασία, επιχειρούμε κατά κύριο λόγο, τη θεωρητική υποστήριξη της σκοπιμότητας της συναισθηματικής μάθησης με βάση τα συμπεράσματα της έρευνας των νευροεπιστημών, ενώ παρουσιάζουμε ένα παράδειγμα εφαρμογής στην καθημερινή εκπαιδευτική πράξη, χρησιμοποιώντας μεθοδολογικά εργαλεία που αντλούμε από το χώρο της τέχνης.

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Multi-Intelligent Maths: Καινοτόμος προσέγγιση των Μαθηματικών μέσα από πολλαπλές νοημοσύνες.

Φλίγκου Ιωάννα¹, Παρούση Μαρία², Κατσικαδέλης Μιχαήλ³

¹M.Ed., Δασκάλα, Πειραματικό Δ.Σ. Παν/μιου Πατρών
fligou@yahoo.gr

²M. Ed., Εκπαιδευτικός Αγγλικής Γλώσσας, Πειραματικό Δ.Σ. Παν/μιου Πατρών
m.parousi@gmail.com

³PhD, Εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής, Πειραματικό Δ.Σ. Παν/μιου Πατρών
katsikadel@sch.gr

Η παρούσα εργασία επικεντρώνεται στη θετική προσέγγιση των Μαθηματικών από τους μαθητές-τριες της Δ' τάξης ενός δημοτικού σχολείου της αστικής περιοχής υπό το πρίσμα των πολλαπλών νοημοσύνων. Πρόκειται για ένα πρόγραμμα «αλλαγής» της στάσης τους απέναντι στο εν λόγω γνωστικό αντικείμενο, με απώτερο σκοπό την ενίσχυση της αυτοπεποίθησής τους και της αντίληψης των πράξεών τους, όταν κάνουν μαθηματικά. Κατανοώντας τι ξέρουν τα παιδιά και τι χρειάζονται να μάθουν, τα παρακινήσαμε να ανακαλύψουν τα ταλέντα τους και να τα αξιοποιήσουν κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας των Μαθηματικών, της Φυσικής Αγωγής, της Μουσικής, των Εικαστικών, των Αγγλικών. Ένα τέτοιο εγχείρημα δεν θα μπορούσε να είναι εφικτό, δίχως τα απαραίτητα «εργαλεία» μας στη μαθησιακή διαδικασία, που δεν είναι άλλα από τις πολλαπλές νοημοσύνες. Η υιοθέτηση της θεωρίας της πολλαπλής νοημοσύνης διαμορφώνει έναν αλλιότιο «χάρτη» στον χώρο της εκπαίδευσης, συνθέτοντας τις διαφορετικές κλίσεις και ικανότητές τους.

Erasmus+ project: “Discovering 10 countries’ Traditional Songs through innovative learning methods

**Παρούση Μαρία¹, Ρέντι Μαρία², Κουτσομητρόπουλος Δημήτριος³,
Αλεξόπουλος Χαράλαμπος⁴**

¹ Εκπαιδευτικός Αγγλικής Γλώσσας, Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο Πανεπιστημίου Πατρών
m.parousi@gmail.com

² Εκπαιδευτικός Μουσικής, Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο Πανεπιστημίου Πατρών
re.marion@gmail.com

³ Εκπαιδευτικός Πληροφορικής, Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο Πανεπιστημίου Πατρών
koutsomi@gmail.com

⁴ Διευθυντής, Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο Πανεπιστημίου Πατρών
balexop@upatras.gr

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζεται μία από τις δράσεις που πλαισιώνουν το πρόγραμμα Erasmus+ που υλοποιεί το σχολείο μας με τίτλο "Discovering Europe", σε συνεργασία με 9 Ευρωπαϊκές χώρες. Στόχος του προγράμματος να "ανακαλύψουμε" την Ευρώπη μέσα από εναλλακτικές μαθησιακές μεθόδους (modified Webquest, CLIL approach, PBL, Peer Learning και Learning-by-Teaching. Βασική στρατηγική που εφαρμόζεται κατά την υλοποίηση όλων των δράσεων είναι και η καλλιέργεια της δεξιότητας της 'Διαμεσολάβησης' (Mediation). Στην συγκεκριμένη εργασία παρουσιάζουμε τη δράση που αφορά στα Παραδοσιακά Τραγούδια όλων των εμπλεκόμενων χωρών. Η υιοθέτηση των συγκεκριμένων εναλλακτικών μαθησιακών προσεγγίσεων φαίνεται να ενισχύει τα εγγενή κίνητρα των μαθητών, να προωθεί την αυτόνομη συνεργατική και διαπολιτισμική μάθηση, να διασφαλίζει την ανάπτυξη νέων πολλαπλών γραμματισμών, να ενδυναμώνει τις συγγραφικές τους δεξιότητες αλλά και τις διαμεσολαβητικές και μεταγνωστικές στρατηγικές τους, εδραιώνοντας σταδιακά τη μαθησιακή αυτονομία.

Η Φωνολογική Επίγνωση στο Νηπιαγωγείο: Ερευνητική και Διδακτική προσέγγιση

Ιωάννα Μανωλοπούλου, Παναγιώτα Κοκιοπούλου

Παιδαγωγικό Τμήμα Πανεπιστημίου Πατρών
ioanmanol@gmail.com, panagiota4122@gmail.com

Τις τελευταίες δεκαετίες γίνεται λόγος για την ανυπολόγιστη αξία του «γραμματισμού» και τις επιπτώσεις που έχει τόσο στην πρόοδο των ατόμων όσο και των κοινωνιών. Η προετοιμασία για μια κοινωνία γραμματισμού ξεκινά στα πρώτα στάδια της ζωής του ανθρώπου και καλλιεργείται σε μεγάλο βαθμό στην προσχολική ηλικία. Η ανάδυση, ανάπτυξη και καλλιέργεια του γραμματισμού είναι το πρόταγμα των αναλυτικών προγραμμάτων της προσχολικής ηλικίας. Πιο συγκεκριμένα, η κατάκτηση της φωνολογικής επίγνωσης από τους μαθητές του προνήπιου και του νήπιου αποτελεί βασική προϋπόθεση στην μετέπειτα κατάκτηση της απόκτησης της συμβατικής ανάγνωσης και γραφής, καθώς και της κατανόησης. Προκαθορίζει τη σχολική επιτυχία και διαμορφώνει τις προϋποθέσεις για μια ολοκληρωμένη διαπαιδαγώγηση ενός κριτικά γραμματισμένου πολίτη. Με βάση τις συγκεκριμένες θεωρίες διεξήχθη η παρούσα έρευνα σε τρεις τάξεις νηπιαγωγείων της Πάτρας. Συγκεκριμένα, με βάση τις υποθέσεις της έρευνας, διερευνήθηκε η σχέση του επιπέδου φωνολογικής επίγνωσης των μαθητών και της συστηματικής διδασκαλίας της από τον νηπιαγωγό. Τα αποτελέσματα της έρευνας επιβεβαίωσαν το διδακτέο της φωνολογικής επίγνωσης και τόνισαν την σημαντικότητα της επιστημοσύνης του εκπαιδευτικού πάνω σε θέματα ανάπτυξης του γραμματισμού.

Φιλαναγνωστικές διαδρομές και διδακτικές εμπνεύσεις σε πέντε παραμύθια του Χανς Κρίστιαν Άντερσεν

Μανικάρου Μεταξούλα

Δρ. Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων
manikarou.m@gmail.com

Η παρούσα εργασία έχει ως στόχο να προτείνει διδακτικές εμπνεύσεις, δημιουργικές και παιγνιώδεις πρακτικές και δραστηριότητες, καθώς και φιλαναγνωστικές διαδρομές σε πέντε παραμύθια του Χανς Κρίστιαν Άντερσεν. Συγκεκριμένα επιλέγονται τα εξής παραμύθια: «Το αηδόνι του αυτοκράτορα», «Το μολυβένιο στρατιωτάκι», «Τα καινούργια ρούχα του αυτοκράτορα», «Το κοριτσάκι με τα σπέρτα», «Το ασχημόπαπο». Αρχικά, παρατίθενται κάποια σύντομα βιογραφικά στοιχεία του Δανού παραμυθά και καταγράφονται κάποια βιώματά του, τα οποία αποτέλεσαν πηγή έμπνευσης και δημιουργίας. Στη συνέχεια, αποδίδεται περιληπτικά το περιεχόμενο των παραμυθιών και γίνεται μια ενδεικτική και μη δεσμευτική αποκρυπτογράφηση του μηνύματός τους, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο αναγνώστης είναι ο νοηματοδότης και ο «αφέντης» του κειμένου, γιατί έχει όλο τον χρόνο δικό του να το διαβάσει, να το ξαναδιαβάσει με την άνεσή του και να το αναδημιουργήσει. Η διδακτική μας προσέγγιση με τις συνοδευτικές προτάσεις, με σκοπό την απόλαυση των παραμυθιών και τη μεταφορά της αλήθειας που κρύβουν, αφορά δραστηριότητες πολυαισθητηριακής κωδικοποίησης και αναπαράστασης, όπως οπτικής, ακουστικής-λεκτικής, κιναισθητικής-πραξιακής, απεικονιστικής-σχηματικής, συμβολικής, που καλλιεργούν ποικίλους γραμματισμούς (γλωσσικός, οπτικός, κριτικός, ψηφιακός) και διάφορα είδη πολλαπλής νοημοσύνης, αλλά και διαμορφώνουν «επαρκείς», «ενεργούς» και «κριτικούς» αναγνώστες.

“Σε ρόλο επιστήμονα” Μια διδακτική πρόταση στα πλαίσια της προσέγγισης Φιλοσοφία για Παιδιά

Σισσαμπέρη Νίκη¹, Μπαλασοπούλου Ρούσα²

¹ Δασκάλα, Διδάκτορας Διδακτικής Φυσικών Επιστημών
nsissam@sch.gr

² Θεατρολόγος, Master in Education, Leadership and Emerging Technologies
mrousa@hotmail.com

Η διδακτική πρόταση «Σε ρόλο επιστήμονα» αποτελεί μια προσπάθεια εισαγωγής της προσέγγισης Φιλοσοφία για Παιδιά στο αναλυτικό πρόγραμμα του Δημοτικού Σχολείου. Πρόκειται για ένα δομημένο σύνολο δραστηριοτήτων που αξιοποιούν τη διαθεματική και ομαδοσυνεργατική προσέγγιση της γνώσης. Μέσω της διδακτικής αυτής πρότασης η οποία έχει χαρακτηριστικά σχεδίου εργασίας επιδιώκεται η δημιουργία ενός μαθησιακού περιβάλλοντος όπου οι μαθητές/ριες της Ε΄ τάξης θα έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν τις αρχές του φιλοσοφικού διαλόγου αλλά και να τις εφαρμόσουν σε κατάλληλες και ειδικά σχεδιασμένες μαθησιακές περιστάσεις. Δίνεται έμφαση ώστε να κατανοήσουν τον τρόπο που σκέφτονται και μελετούν τα θέματά τους οι επιστήμονες. Η κύρια υπόθεση είναι ότι η εμπλοκή των μαθητών/ριών σε τέτοιου είδους περιστάσεις θα έχει σημαντική επίδραση στην ανάπτυξη της ικανότητάς τους να εφαρμόζουν τον επιστημονικό/ φιλοσοφικό τρόπο σκέψης. Από την αξιολόγηση του σχεδίου εργασίας μέσω της παρατήρησης φάνηκε ότι οι μαθητές/ριες έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και συμμετείχαν ενεργά και εποικοδομητικά στις διάφορες δραστηριότητες. Έτσι, εκτιμάται ότι οι στόχοι της διδασκαλίας επιτεύχθηκαν και ότι ο “ρόλος του επιστήμονα” προσεγγίστηκε ικανοποιητικά.

Μελέτη των Αλλαγών Κατάστασης του Νερού στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση με την χρήση Συστήματος Συγχρονικής Λήψης και Απεικόνισης

Μαρία Λιάπη¹ και Μιχαήλ Δ. Γαλάνης²

¹ Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, 3^ο Δημοτικό Σχολείο Ν. Αρτάκης, Χαλκίδα
maria.liapi15@gmail.com

² Φυσικός, Μουσικό Σχολείο Πατρών
michalis.galanis@gmail.com

Στην εργασία αυτή παρουσιάζεται μια πειραματική διαδικασία για την μελέτη της αλλαγών κατάστασης του νερού με την χρήση συστήματος συγχρονικής λήψης και απεικόνισης. Οι μαθητές της Ε΄ τάξης Δημοτικού παρατηρούν σε πραγματικό χρόνο την μεταβολή της θερμοκρασίας σε σχέση με τον χρόνο με την χρήση αισθητήρα θερμοκρασίας και της κατάλληλης διασύνδεσης της συσκευής. Η παρουσίαση πειραματικών δεδομένων τήξης του πάγου και βρασμού του νερού με μορφή διαγράμματος βοηθούν τους μαθητές να εξαλείψουν αποτελεσματικότερα λανθασμένες ιδέες για την σχέση θερμότητας και θερμοκρασίας. Επίσης, η παρούσα εργασία προάγει την χρήση Νέων Τεχνολογιών στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση.

**«Μεταβάσεις στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία:
Ανίχνευση των δικτυώσεων μέσω της εκπαιδευτικής μηχανικής»**

**Σταματοπούλου Γεωργία – Αναστασία (Νάγια)¹, Καλαβάσης
Φραγκίσκος²**

¹Νηπιαγωγός

nayia.stam@gmail.com

²Καθηγητής ΤΕΠΑΕΣ Πανεπιστημίου Αιγαίου

kalabas@aegean.gr

Στην παρούσα εργασία γίνεται προσπάθεια ανίχνευσης των δικτυώσεων που προκύπτουν στις φαινομενολογίες της μετάβασης και ιδιαίτερα μέσα στην ποικιλία των πρωταγωνιστών και των ρόλων που περιβάλλουν και αλληλεπιδρούν με τα παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας. Στόχος της μηχανικής αυτής προσέγγισης είναι η αποσαφήνιση των παραγόντων και ο προσδιορισμός των ρυθμίσεων που διευκολύνουν τη μετάβαση των παιδιών από το ένα εκπαιδευτικό ίδρυμα στο επόμενο. Πιο συγκεκριμένα εξετάζουμε τον τρόπο με τον οποίο συνδέονται στο φαινόμενο της μετάβασης όλοι οι πρωταγωνιστές, επιχειρώντας να διαπιστώσουμε συμβατότητες ή/και αποκλίσεις που δημιουργούνται ανάμεσα στις διαφορετικές περιγραφές-πραγματικότητες του φαινομένου. Μέσα από την ανάλυση τριών διακριτών αλλά ολοκληρωμένων προγραμμάτων-εγχειριδίων επιχειρήσαμε να εντοπίσουμε τα βασικά σημεία της προσέγγισης της μετάβασης σε επίπεδο εκπαιδευτικού σχεδιασμού. Επιλέξαμε το εγχειρίδιο της UNICEF «School Readiness and Transitions», την αναφορά του Συμβούλιου Ανώτατης Εκπαίδευσης του Québec «Transitions du préscolaire et enjeu de la continuité éducative», και το πρόγραμμα που εφαρμόστηκε στην Ελλάδα το 2007-2008 «Ομαλή μετάβαση του νηπίου από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό Σχολείο». Στη συνέχεια εξετάσαμε την πρόσληψη αυτών των σημείων στις περιγραφές-πραγματικότητες των ερευνητών, μέσα από την αρθρογραφία, των διοικητικών, μέσα από τα ελληνικά έγγραφα και τη νομοθεσία, αλλά και των πρωταγωνιστών του πεδίου, που λαμβάνουν μέρος στις μεταβάσεις. Από τη μελέτη αυτή αναδύεται το φάσμα των δικτυώσεων επί του οποίου μπορούν να σχεδιαστούν αξιόπιστες συνδέσεις.

Εικαστικές τέχνες: Διδακτική προσέγγιση της Γλυπτικής τέχνης.

Μητσούλα Ιωάννα¹, Αραπάκη Ξένια²

¹Προπτυχιακή Φοιτήτρια/ ΠΤΔΕ Παν/μίου Πατρών,
pde6972@upnet.gr

²Επίκουρη Καθηγήτρια/ ΠΤΔΕ Παν/μίου Πατρών,
parap@upatras.gr

Η παρούσα εργασία έχει ως στόχο την προβολή, την ανάδειξη αλλά και τη διερεύνηση της σημασίας του κυκλαδίτικου γλυπτού ο Αρπιστής στα πλαίσια αξιοποίησής του στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Λαμβάνοντας υπόψη τη θεωρία των αναπτυξιακών σταδίων στη γνωστική ανάπτυξη των παιδιών σχολικής ηλικίας, αποσαφηνίζονται τα γνωστικά όρια ως προς τη διαθεματική ένταξη του έργου τέχνης στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η κυκλαδική τέχνη και ο κυκλαδικός πολιτισμός εξετάζονται υπό το πρίσμα διαφορετικών γνωστικών πεδίων γονιμοποιώντας το έδαφος για διαθεματικότητα στη μάθηση. Με την πεποίθηση πως η γνώση είναι μια δράση, ο μαθητής υπό την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού θα ενεργήσει προς την ανάλυση του γλυπτού έργου τέχνης των Μικρών Κυκλάδων. Η ανάλυση συντελείται σε δύο φάσεις σύμφωνα με τις αρχές της Ιστορίας της Τέχνης: α) την πραγματολογική ερμηνεία που αφορά στη χρήση του Αρπιστή και τη β) τη μορφολογική ανάλυση που αφορά στην εξωτερική μορφή (φόρμα) του γλυπτού. Οι νέες τεχνολογίες ενδείκνυνται τέλος, να χρησιμοποιηθούν ως υποστηρικτικά εργαλεία διδασκαλίας και μάθησης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Δημιουργία λαογραφικής έκθεσης στο Μέγαρο Λόγου και Τέχνης, εκπόνηση εκπαιδευτικού προγράμματος και ξενάγηση μαθητών

Κοκκινάκη Αριάδνη¹, Μπούρα Σοφία²

¹ Δασκάλα, Πειραματικό Δημοτικό Παν/μίου Πατρών
ariadnikok@gmail.com

² Δασκάλα, 25 Δημοτικό Πατρών
stapol1@otenet.gr

Στην παρούσα εργασία θα παρουσιαστεί ένα συνεργατικό πολιτιστικό πρόγραμμα που υλοποιήθηκε μεταξύ των μαθητών της Β τάξης του ΠΣΠΠ και της Α τάξης του 25ου Δημοτικού σχολείου Πατρών. Στα πλαίσια αυτά, δημιουργήθηκε από κοινού μια λαογραφική έκθεση με εκθέματα από τις προσωπικές συλλογές των μαθητών, η οποία παρουσιάστηκε στο Μέγαρο Λόγου και Τέχνης στο ευρύ κοινό. Οι μαθητές των προαναφερόμενων σχολείων ανέλαβαν την ξενάγηση μαθητών άλλων σχολείων της Πάτρας και εκπόνησαν διαδραστικό μουσειο-παιδαγωγικό πρόγραμμα με στόχο την αναβίωση μιας εποχής άγνωστης γι αυτούς. Μέσα από αινίγματα, παρουσιάσεις και παιγνιώδεις δραστηριότητες έκαναν αναφορά στα παλαιά επαγγέλματα και στον τρόπο διεκπεραίωσης των αγροτικών κυρίως εργασιών του παρελθόντος, συγκρίνοντας τες με τον τρόπο που διεκπεραιώνονται αυτές σήμερα. Μέσα από αυτόν τον παραλληλισμό, επισημάνθηκαν οι διαφορές του τρόπου ζωής του παρελθόντος με το σημερινό, καθώς και η συμβολή του τεχνολογικού πολιτισμού στην καλύτερευση και απλοποίηση του τρόπου ζωής.

Τρόποι προσέγγισης και παιδαγωγική αξιοποίηση έργων τέχνης στο Νηπιαγωγείο

Βέρρα Μαριλίνα¹

¹ Νηπιαγωγός, Νηπιαγωγείο Λυγιά Αιτωλοακαρνανίας
verramaril@sch.gr

Η τέχνη στο πρώτο σχολικό περιβάλλον του παιδιού μπορεί να αναδειχθεί σε πολύ σημαντικό παράγοντα ανάπτυξης του νηπίου. Όπως υπογραμμίζεται και στο Πρόγραμμα Σπουδών του Νηπιαγωγείου, όλες οι μορφές τέχνης συνδέονται με την προσωπική και την κοινωνική ανάπτυξη, καθώς τα βιώματα, οι ιδέες και τα συναισθήματα αποτελούν βασικό στοιχείο για τη δημιουργία κάθε μορφής τέχνης. Ταυτόχρονα οι επικοινωνιακές και κοινωνικές δεξιότητες, αλλά και η αίσθηση της προσωπικής και πολιτιστικής ταυτότητας αναδύονται με φυσικό τρόπο στο πλαίσιο της ενασχόλησης με τις τέχνες. Στο Νηπιαγωγείο δίνεται η ευκαιρία, λόγω της ευελιξίας της επιλογής στα θέματα διδασκαλίας και στον τρόπο επεξεργασίας τους, να προσεγγίσουμε σταδιακά και συχνά με παιγνιώδη τρόπο ποικίλες μορφές καλλιτεχνικής έκφρασης, οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν ως χρήσιμα εργαλεία σε όλες της μαθησιακές περιοχές του προγράμματος για τη σφαιρική και ολοκληρωμένη κατανόηση ενός θέματος. Με αφορμή διάφορες θεματικές ενότητες που γίνονται αντικείμενο διδασκαλίας καθ' όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, υπάρχει η δυνατότητα να γνωρίσουμε σχετικούς πίνακες ζωγραφικής γνωστών ζωγράφων και να τους αξιοποιήσουμε παιδαγωγικά κατάλληλα. Παρατηρούμε, συζητούμε, εκφραζόμαστε, αναλύουμε, αναπαριστούμε, επικοινωνούμε, αναπτυσσόμαστε πολύπλευρα, προσεγγίζοντας διαθεματικά τη γνώση και εμπλέκοντας ευχάριστα και αβίαστα όλους τους γνωστικούς τομείς στη διαδικασία της μάθησης.

POSTERS**Η Εικονογραφική Αποτύπωση της Πεντηκοστής: Ιστορική και Θεολογική Προσέγγιση.****Κυριακούlopoulos Ευάγγελος**Καθηγητής Θεολόγος, Πειραματικό Λύκειο Παν/μίου Πατρών
vaggeliskyriak@yahoo.gr

Η παρούσα εργασία προβάλλει την ιστορική και θεολογική ερμηνεία της εικόνας της Πεντηκοστής και σκοπεύει στην ανάδειξη αυτής της ερμηνείας ως διδακτικής πρότασης του θέματος « Πεντηκοστή και Εκκλησία». Μέσα από τον αισθητικό υπομνηματισμό της εικόνας της Πεντηκοστής θα προβληθούν οι βασικές αρχές της ορθόδοξης εκκλησιολογίας. Ειδικότερα η πληρότητα της Εκκλησίας, η καθολικότητά της, η ενότητά της, η αποστολικότητά της, ο εσχατολογικός της εικονισμός καθώς επίσης ο χριστοκεντρικός της χαρακτήρας και η αγιοπνευματική της θεμελίωση. Ενώ μέσα από την προσέγγιση της ιστορικής αποτύπωσης της Εικόνας θα αναδειχθεί η ασυμβατότητα της Εικόνας με τις πληροφορίες του αγιογραφικού κειμένου των Πράξεων, στοιχείο που κατοχυρώνει τον λειτουργικό χαρακτήρα της και εστιάζει στο βαθύτερο νόημα του γεγονότος της Πεντηκοστής που είναι η Κάθοδος του Αγίου Πνεύματος μέσα στην Εκκλησία διηγεκώς. Επιπλέον η συγκεκριμένη πρόταση αποτελεί ένα παράδειγμα της υφιστάμενης σύνδεσης – σχέσης μεταξύ του «κανόνα της πίστης» με τον «κανόνα της λατρείας» και παράλληλα αναδεικνύει την πανθομολογούμενη αποτελεσματικότητα των εποπτικών μέσων διδασκαλίας.

«Τα παραμύθια της Τετάρτης»: Πρόγραμμα φιλιαναγνωσίας**Βασιλική Ρεσβάνη¹ Ανδριανή Σταθοπούλου² Σοφία Νικολετάτου³
Κωνσταντίνος Λέκκας⁴**¹ Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης,
vasw.res@gmail.com² Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης,
andastathop@hotmail.com³ Νηπιαγωγός,
snikol101@gmail.com⁴ Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης,
konstantinoslek11@gmail.com

Η λογοτεχνία στην εκπαίδευση λειτουργεί ως μέσο για την ανάπτυξη γνώσεων (Yokota, 2009) αλλά και για την αποδοχή του άλλου (Allerano, 2011). Ένα πρόγραμμα φιλιαναγνωσίας έγινε συνδυαστικός κρίκος αλληλεπίδρασης τάξεων και εκπαιδευτικών. Δεκατέσσερα λογοτεχνικά βιβλία μελετήθηκαν από διαφορετικές τάξεις σε παράλληλες παρουσιάσεις. Ένα νηπιαγωγείο, δύο τμήματα της Β' τάξης και ένα Δ' τάξης μελέτησαν λογοτεχνικά έργα. Το πρόγραμμα γινόταν τις Τετάρτες στη βιβλιοθήκη και μετά από πρόσκληση σε άλλες τάξεις. Σκοπό είχε την ανάπτυξη κλίματος αγάπης για το λογοτεχνικό βιβλίο και γνώσης του τρόπου παρουσίασης – ανάγνωσής του. Τα παιδιά απέκτησαν κριτική σκέψη και επέλεξαν στη συνέχεια καλύτερα τα βιβλία που δανείζονταν από τη βιβλιοθήκη του σχολείου. Μάλιστα αυξήθηκε και ο αριθμός των παιδιών που δανείζονταν βιβλία. Συναντήσαμε από κοντά τον Μάνο Κοντολέων. Φιλοτεχνήσαμε κοινόχρηστους χώρους του σχολείου μας με τις ομαδικές μας αφίσες από την ανάγνωση των λογοτεχνικών βιβλίων. Μια από τις αφίσες μας απέσπασε το βραβείο δημιουργικής φαντασίας.

**Μια πρόταση διαθεματικής - διεπιστημονικής προσέγγισης Χημείας,
Πληροφορικής & Οικονομίας**

**Γιαννακόπουλος Νικόλαος¹, Σταυρουλοπούλου Όλγα², Ταβλά
Χριστίνα³**

¹ Καθηγητής Χημικός (MSc, MEd), Αρσάκειο Γενικό Λύκειο Πατρών
giannakopoulos.n@e-arsakeio.gr

² Καθηγήτρια Πληροφορικής, Αρσάκειο Γενικό Λύκειο Πατρών
ostavrol@gmail.com

³ Υπάλληλος Εθνικής Τράπεζας
tavla.k@nbg.gr

Η παρούσα εργασία αναφέρεται σε μια σχετικά συνοπτική αλλά ολοκληρωμένη πρόταση διαθεματικής - διεπιστημονικής προσέγγισης με σκοπό την πολύπλευρη διερεύνηση και μελέτη ενός θέματος από τους μαθητές που άπτεται πολλών γνωστικών αντικειμένων, αλλά παράλληλα εξετάζεται και από τη σκοπιά της πραγματικής ζωής. Συγκεκριμένα στο πλαίσιο ενός προγράμματος επιχειρηματικότητας προτείνεται η σύσταση μιας εικονικής επιχείρησης, η οποία αποτελείται από μαθητές και αναλαμβάνει την παραγωγή, την προώθηση και πώληση προϊόντων καθημερινής χρήσης με βάση την ελιά αλλά και τεχνολογικών προϊόντων που αναδεικνύουν την υψηλή διατροφική αξία του ελαιόλαδου και το τοποθετούν στην παγκόσμια αγορά στην κατηγορία των εξειδικευμένων και πολυτελών ελαίων. Τέλος, επιδιώκεται η ανάδειξη του κοινωνικού χαρακτήρα που μπορεί να έχει μια επιχείρηση με βάση το μοντέλο κοινωνικής επιχειρηματικότητας «ΕΝΑ ΠΡΟΣ ΕΝΑ».

«Κατασκευή διπλής έλικας DNA»

Κούρδογλου Νίκος¹, Καλογεροπούλου Χριστίνα²

¹ Βιολόγος, Γενικό Λύκειο Φιλιατρών
nkourdo@gmail.com

² Φιλολόγος, Γενικό Λύκειο Γαργαλιάνων
xristinakal68@gmail.com

Η κατασκευή του συγκεκριμένου μοντέλου της διπλής έλικας του DNA έγινε στο πλαίσιο του μαθήματος της ερευνητικής εργασίας τη σχολική χρονιά 2012-2013 στο ΓΕΛ Γαργαλιάνων. Το πρωτόκολλο για την κατασκευή του μοντέλου αντλήθηκε από την ιστοσελίδα Eurovolvox. Το συγκεκριμένο τρισδιάστατο μοντέλο του DNA μπορεί να κοσμήσει το εργαστήριο Φυσικών επιστημών ή κάποια γωνιά του σχολείου. Η κατασκευή του μοντέλου, θα βοηθήσει τους μαθητές στην κατανόηση του μοντέλου της διπλής έλικας, της μεγαλύτερης βιολογικής ανακάλυψης του 20ου αιώνα, ενώ παράλληλα στοχεύει στην ανάδειξη δεξιοτήτων των μαθητών στην προσέγγιση και κατασκευή βιολογικών μοντέλων.

Διαμόρφωση κλειστού χώρου άθλησης**Τσιακμάκης Χαράλαμπος¹**¹Κ.Φ.Α., Δημοτικό Σχολείο Κλειτορίας
demipapag@hotmail.com

Το διδακτικό αντικείμενο της Φυσικής Αγωγής στο Δημοτικό Σχολείο συμβάλλει σημαντικά στην επίτευξη του στόχου της ολόπλευρης ανάπτυξης του σημερινού μαθητή και στη δημιουργία ενός υγιή ενήλικα που ασκείται δια βίου. Πολλές φορές όμως-ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια-οι εκπαιδευτικοί Φυσικής Αγωγής συναντούν δυσκολίες στο μάθημά τους που αφορούν στην έλλειψη χώρων άθλησης και σε ελλείψεις αθλητικού υλικού, απόρροια των περιορισμένων οικονομικών πόρων που προορίζονται για το μάθημα. Με τη παρούσα εργασία επιδιώκουμε να διευκολύνουμε τους εκπαιδευτικούς Φυσικής Αγωγής συμβάλλοντας στην κατεύθυνση της εξεύρεσης λύσεων που να αντιμετωπίζουν το πρόβλημα. Προτείνεται η αξιοποίηση οποιουδήποτε άνετου κλειστού χώρου διαθέτει η σχολική μονάδα (αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, αίθουσα εκδηλώσεων κλπ) και η προσωρινή μετατροπή του σε κλειστό γυμναστήριο, χρησιμοποιώντας απλά και καθημερινά υλικά. Σύμμαχος στη προσπάθεια αυτή είναι η ευρηματικότητα και η δημιουργικότητα του κάθε εκπαιδευτικού.

**Ένας κρυμμένος Θησαυρός... μέσα στο Μαύρο Χρυσό της Αχαΐας:
Ανακαλύπτουμε τη χρυσή εποχή της σταφίδας στο Μουσείο
Σταφίδας του Αιγίου**

**Αβραμίδου Καλλιφρόνη¹, Αργυρίου Αγγελική ², Πλακούδα
Αικατερίνη³, Σιδηρά Μαρία⁴**

¹ Φιλολόγος, Πειραματικό Γυμνάσιο Παν/μίου Πατρών, ΜΑ Κλασικής Φιλολογίας
noniavram@sch.gr² Φιλολόγος, Πειραματικό Γυμνάσιο Παν/μίου Πατρών
anga1958@hotmail.com³ Φιλολόγος, Πειραματικό Γυμνάσιο Παν/μίου Πατρών, ΜΑ Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας
katplalin2@gmail.com⁴ Φιλολόγος, Πειραματικό Γυμνάσιο Παν/μίου Πατρών, ΜΑ Λογοτεχνίας
marysidira@yahoo.gr

Η εργασία μας παρουσιάζει μια καινοτόμο δράση που υλοποιήθηκε τον Απρίλιο του 2016 στα πλαίσια του διδακτικού ωραρίου στο Μουσείο Σταφίδας ΚΟΥΝΙΝΙΩΤΗ στο Αίγιο. Πρόκειται για διαθεματική προσέγγιση του σταφιδικού ζητήματος στην Πάτρα και την ευρύτερη περιοχή μέσα από την Ιστορία, την Τοπική Ιστορία, την Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, και τη Λογοτεχνία της Γ' Γυμνασίου του Πειραματικού Γυμνασίου Παν/μίου Πατρών με παράλληλο συσχετισμό με τους στόχους του Πολιτιστικού Προγράμματος «Γλώττα». Στόχος ήταν να ανακαλύψουν οι μαθητές μέσα από τη διαθεματική προσέγγιση του σταφιδικού ζητήματος στα τέλη του 19ου αιώνα τον τρόπο με τον οποίο επηρέασε την ευρύτερη περιοχή των Πατρών το εμπόριο της σταφίδας, σε όλα τα επίπεδα (πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό, καλλιτεχνικό).

Η Πάτρα με τα μάτια των παιδιών**Αργυρίου Αγγελική¹, Καννά Ελένη²**¹ Φιλολόγος, Πειραματικό Γυμνάσιο Παν/μίου Πατρών
anga1958@hotmail.com² Φιλολόγος, Πειραματικό Λύκειο Παν/μίου Πατρών
elenikanna@gmail.com

Το μάθημα της Τοπικής Ιστορίας μετρά ήδη αρκετά χρόνια στην εκπαίδευση. Η μεθοδολογία του μαθήματος διαχωρίζεται από τις παραδοσιακές διδακτικές προσεγγίσεις της Ιστορίας, γεγονός που αποτελεί ισχυρό χαρτί για τον εκπαιδευτικό, αλλά και ευκαιρία για το μαθητή να ξεφύγει από το ρόλο του παθητικού αποδέκτη της γνώσης και να μετατραπεί σε ερευνητή και δημιουργό, ανάλογα με τα ενδιαφέροντά του. Στην εισήγηση αυτή παρουσιάζεται η απόπειρα δύο εκπαιδευτικών, οι οποίες προσπάθησαν να καλλιεργήσουν στους μαθητές τον πολυγραμμaticισμό μέσα από το μάθημα της Τοπικής Ιστορίας. Η θερμή ανταπόκριση των μαθητών αποτέλεσε για τις εκπαιδευτικούς ισχυρή ανατροφοδότηση.

Εφαρμογή του μοντέλου της «Αντεστραμμένης Τάξης» (flipped classroom) στο μάθημα της Βιολογίας με τη χρήση των LAMS, σε δύο διαδοχικά σχολικά έτη.

Γαριού Αγγελική¹, Αρλαπάνος Γεώργιος²¹Βιολόγος, PhD, Med, Διευθύντρια 15ου Γυμνασίου Πατρών,
gariou@sch.gr²ΜEd, Βιολόγος, 15^ο Γυμνάσιο Πατρών,
georgiosarlapanos@gmail.com

Στην παρούσα εργασία αξιοποιήσαμε το μοντέλο της «Αντεστραμμένης Τάξης» στη διδασκαλία του μαθήματος της Βιολογίας, και συγκεκριμένα στο αντικείμενο της Φωτοσύνθεσης, για δύο διαδοχικές σχολικές χρονιές με την υποστήριξη του Συστήματος Διαχείρισης Μαθησιακών Δραστηριοτήτων LAMS. Το μοντέλο προσεγγίζει ένα διαφορετικό τρόπο οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας κατά τον οποίο αντιμετωπίζονται οι παραδοσιακές διδακτικές μέθοδοι μεταξύ διδασκαλίας στο σχολείο και εργασίας στο σπίτι και υποστηρίζει την ενεργό συμμετοχή του μαθητή, ενισχύει την αυτονομία του, αξιοποιεί τις ΤΠΕ. Παρουσιάζονται τα στάδια προετοιμασίας και εφαρμογής του μοντέλου, τα συμπεράσματα και οι δυσκολίες κατά το πρώτο και το δεύτερο έτος εφαρμογής καθώς και προτάσεις αντιμετώπισής τους.

Ομιλούντα θέατρα: μία διαφορετική γνωριμία με το αρχαίο θέατρο του Άργους

Κορομπόκη Δήμητρα¹, Μακρή Αναστασία², Παπαγεωργίου Ιω³.¹ΠΕ 07²ΠΕ08³ΠΕ 16

Η οργάνωση ενός εναλλακτικού τρόπου διδασκαλίας και προσέγγισης αρχαιολογικών χώρων μέσα από τη διαθεματικότητα και τη διεπιστημονικότητα με όχημα το θεατρικό παιχνίδι, τις υλικοκατασκευές και τη μουσικοκινητική μέθοδο.

ΒΙΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

Εκπαιδευτικοί και εφαρμογές Android, ιδέες για την διδακτική πράξη στο σύγχρονο σχολείο με όχημα το app inventor.

Μπακόπουλος Νικόλαος¹, Χιωτέλης Ιωάννης², Μπακόπουλος Εμμανουήλ³

¹ Πληροφορικός, Πειραματικό Γυμνάσιο Πατρών
nmpako@gmail.com

² Φυσικός, Πειραματικό Λύκειο Παν/μίου Πατρών
johnchiotelis@yahoo.gr

³ Φοιτητής, Τμήμα Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών & Πληροφορικής (ΤΜΗΥ&Π)
της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Πατρών.
bakopoulos@ceid.upatras.gr

Η εργαστηριακή παρουσίαση αφορά το περιβάλλον προγραμματισμού app inventor που έχει αναπτυχθεί από το MIT σε συνεργασία με την Google. Το app inventor είναι ένα περιβάλλον προγραμματισμού με το οποίο οι εκπαιδευτικοί αποκτούν την ικανότητα δημιουργίας των δικών τους ψηφιακών εφαρμογών για κινητά τηλέφωνα και tablet. Τις εφαρμογές αυτές μπορούν να τις χρησιμοποιήσουν στην εκπαιδευτική τους διαδικασία. Απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς όλων των ειδικοτήτων δευτεροβάθμιας και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Ρομποτική και Arduino στην διδακτική πράξη του σύγχρονου σχολείου, καλές πρακτικές.

Νικόλαος Μπακόπουλος¹, Ιωάννης Χιωτέλης², Αικατερίνη Μαρία Μπακοπούλου³

¹ Πληροφορικός, Πειραματικό Γυμνάσιο Πατρών
nmpako@upatras.gr

² Φυσικός, Πειραματικό Λύκειο Πανεπιστημίου Πατρών
johnchiotelis@yahoo.gr

³ Φοιτήτρια, Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Τεχνολογίας Υπολογιστών
της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Πατρών
up1019963@upnet.gr

Καθώς η τεχνολογία συνεχώς εξελίσσεται, ήταν αναπόφευκτη η διείσδυση της και στην εκπαίδευση. Η συντριπτική πλειοψηφία των εκπαιδευτικών έχει κάνει χρήση τεχνολογικών εκπαιδευτικών εφαρμογών στην καθημερινή διδακτική τους πρακτική. Η διείσδυση των υπολογιστών και της ρομποτικής στα ελληνικά σχολεία όλων των βαθμίδων είναι ήδη γεγονός εδώ και αρκετά χρόνια. Οι μαθητές χρησιμοποιούν την τεχνολογία με την εμπλοκή στην καθημερινή διδακτική διαδικασία αλλά και σε διάφορες δράσεις. Ο προγραμματισμός μικροελεγκτή είναι ένα παράδειγμα δράσης όπου εκπαιδευτικοί και μαθητές έρχονται σε επαφή με την τεχνολογία μέσα από μία διαφορετική προσέγγιση επίλυσης πραγματικών προβλημάτων.

Διδακτικές δραστηριότητες με τη γλώσσα προγραμματισμού Scratch

Νικολός Δημήτρης¹, Καρράς Νίκος²

¹Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία

²Καθηγητής Πληροφορικής
dimnikolos@sch.gr, karrasnikos@sch.gr

Το βιωματικό εργαστήριο «Διδακτικές διαδρομές με τη γλώσσα προγραμματισμού Scratch» χωρίζεται σε δύο άξονες. Ο πρώτος άξονας αφορά σε ένα αναλυτικό πρόγραμμα διδασκαλίας της γλώσσας προγραμματισμού Scratch για τις μεγάλες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου και τις μικρές τάξεις του Γυμνασίου στο πλαίσιο των αντίστοιχων μαθημάτων Πληροφορικής. Ο δεύτερος άξονας αφορά στη χρήση της γλώσσας προγραμματισμού Scratch ως εργαλείο κατανόησης αντικειμένων διαφορετικών από αυτών της Πληροφορικής και κυρίως αυτών που αφορούν το επανομαζόμενο STEAM, δηλαδή τις Φυσικές Επιστήμες (Sciences), την Τεχνολογία (Technology), την Μηχανική (Engineering), τις Τέχνες (Arts) και τα Μαθηματικά (Mathematics).

Εργαλεία διαχείρισης ηλεκτρονικών χαρτοφυλακίων (eportfolios)

**Χριστακούδης Χρήστος¹, Χριστοδούλου Σπύρος², Κοζιώρη
 Βαρβάρα³, Παλαιολόγος Γεώργιος⁴**

¹ Δρ. Πληροφορικής, Διευθυντής 2ου Γυμνασίου Παραλίας Πατρών, ΙΤΥΕ
 "Διόφαντος"/ΔΕΠ
christak@cti.gr

² Δρ. Πληροφορικής, Τεχνικός Υπεύθυνος ΚΕΠΛΗΝΕΤ Αιτωλοακαρνανίας, ΙΤΥΕ
 "Διόφαντος"/ΔΕΠ
shristod@cti.gr

³ MEd TESOL, Καθηγήτρια Αγγλικής Φιλολογίας, 2ο Γυμνάσιο Παραλίας Πατρών
koziori@gmail.com

⁴ Καθηγητής Φ. Αγωγής, 2ο Γυμνάσιο Παραλίας Πατρών
metr1966@gmail.com

Η εργαστηριακή παρουσίαση στοχεύει στην πρακτική εξάσκηση μάχιμων εκπαιδευτικών στο περιβάλλον του Mahara και του MS Onenote που είναι δύο χαρακτηριστικά παραδείγματα εργαλείων διαχείρισης ηλεκτρονικών χαρτοφυλακίων (eportfolios). Η πρόταση παιδαγωγικής αξιοποίησης των εργαλείων γίνεται στο πλαίσιο του έργου Erasmus+ ATS2020 (Assessment of Transversal Skills) και απευθύνεται κυρίως σε εκπαιδευτικούς με ικανότητες παιδαγωγικής αξιοποίησης των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (επιμορφωτές ή επιμορφούμενοι Β Επιπέδου) χωρίς να αποκλείονται οι μάχιμοι εκπαιδευτικοί που επιθυμούν να εφαρμόσουν καινοτόμες τεχνικές διδασκαλίας στην καθημερινή, διδακτική τους πράξη.

**Παρατηρώ, φαντάζομαι και γράφω. Διαθεματική προσέγγιση της
Αστρονομίας μέσα από την παρατήρηση, το πείραμα και τη
δημιουργική γραφή.**

Δημακόπουλος Γεώργιος¹, Χιωτέλης Ιωάννης²

¹ Φιλολόγος, Πειραματικό Λύκειο Παν/μίου Πατρών
geodimako@gmail.com

² Φυσικός, Πειραματικό Λύκειο Παν/μίου Πατρών
johnchiotelis@yahoo.gr

Στο παρόν διαθεματικό εργαστήριο γίνεται καινοτόμος προσέγγιση της αστρονομίας μέσα από τη δημιουργική γραφή, τον πειραματισμό και την αυτενέργεια. Το εργαστήριο απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς κυρίως της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και καθηγητές Γυμνασίου. Με τη χρήση εκπαιδευτικών λογισμικών όπως το STELLARIUM και το SALSJ οι εκπαιδευτικοί μπορούν να δομήσουν ένα ενιαίο, ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό σενάριο και να εισαγάγουν τους μαθητές στην αστρονομία του νυχτερινού ουρανού σε όλες τις εκφάνσεις του. Παράλληλα, στους εκπαιδευτικούς θα παρουσιαστεί η μελέτη πραγματικών παρατηρήσεων, όπως οι κρατήρες σε πλανήτες του ηλιακού συστήματος. Η μελέτη αυτή μπορεί να γίνει με το εκπαιδευτικό λογισμικό down2earth, αλλά και με πειραματισμό με απλά υλικά. Πλάθοντας τη μυθολογία των αστερισμών από την άλλη μεριά οι εκπαιδευτικοί θα παρακολουθήσουν προσεγγίσεις δημιουργικής γραφής, ώστε να κατευθύνουν τους μαθητές στη δημιουργία των δικών τους κειμένων. Προσεγγίζουμε τις θετικές επιστήμες μέσα από το πρωταρχικό τους χαρακτηριστικό την εμπνευσμένη έκφραση.

**Μετρήσεις παραμέτρων για καλύτερη ακουστική ποιότητα σε μια
σχολική αίθουσα**

Χατζηαντωνίου Παναγιώτης¹, Φύττας Γεώργιος², Κοντομίχος Φώτης³

¹ Καθηγητής Πληροφορικής, Πειραματικό Σχολείο Παν/μίου Πατρών
hagianito@sch.gr

² Φυσικός, Πειραματικό Σχολείο Παν/μίου Πατρών
gfyttas@upatras.gr

³ Μεταδιδακτορικός Ερευνητής, Πανεπιστήμιο Πατρών
fotkon@upatras.gr

Ο ήχος είναι μια σημαντική μεταβλητή για ένα χώρο εκπαίδευσης και ειδικά για μια σχολική αίθουσα διδασκαλίας. Το επίπεδο και η ποιότητα του ήχου σε μια αίθουσα μπορούν να οδηγήσουν σε βελτίωση της μάθησης. Η εργαστηριακή μας πρόταση απευθύνεται σε διδάσκοντες και έχει σαν στόχους τη μέτρηση κάποιων σημαντικών παραμέτρων στην ακουστική των σχολικών αιθουσών αλλά και προτάσεις βελτίωσης με απλά υλικά και χωρίς μεγάλο κόστος. Οι παράμετροι που θα μετρήσουμε είναι: ο περιβαλλοντικός θόρυβος (background noise), ο χρόνος αντήχησης (Reverberation Time) και η αντιληπτότητα σε μια αίθουσα διδασκαλίας με απλά μέσα και διατάξεις. Το workshop θα είναι τέτοιου επιπέδου ώστε οι συμμετέχοντες εύκολα θα μπορούν να επαναλάβουν τις μετρήσεις στις δικές τους αίθουσες διδασκαλίας ώστε να μπορέσουν να βελτιώσουν οι ίδιοι την ακουστική ποιότητα των αιθουσών τους.

Ευρωπαϊκό Έργο Inspiring Science Education: Καινοτομία στη Διδακτική των θετικών επιστημών

Αργύρη Παναγιώτα¹, Χιωτέλης Ιωάννης²

¹ Μαθηματικός, Πρότυπο Γενικό Λύκειο Ευαγγελικής Σχολής Σμύρνης
argiry@gmail.com

² Φυσικός, Πειραματικό Λύκειο Παν/μίου Πατρών
johnchiotelis@yahoo.gr

Το ευρωπαϊκό έργο Inspiring Science Education (www.inspiringscience.eu) είναι μία ανοιχτή διαδικτυακή πύλη και προτείνεται από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.) του Υπουργείου Παιδείας (26/11/14, αρ. π. 192096/Δ2) ως μία από τις βασικές τεχνολογικά-υποστηριζόμενης δράσεις εκπαιδευτικής έρευνας και καινοτομίας που πραγματοποιούνται στη χώρα μας. Ο βασικός στόχος της εργαστηριακής παρουσίασης είναι να προβληθούν οι δυνατότητες που προσφέρει το έργο στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών των θετικών επιστημών καθώς και τα πλεονεκτήματα που θα αποκομίσουν τα σχολεία που θα δραστηριοποιηθούν μέσω αυτού του προγράμματος, όπως επίσης και να καθοδηγήσει τους συμμετέχοντες στη μεθοδολογία, τα ψηφιακά εργαλεία και τους πόρους του έργου ISE, ώστε να δημιουργήσουν και να παραδώσουν διερευνητικά εκπαιδευτικά σενάρια που θα υλοποιήσουν στις σχολικές τάξεις για τα μαθήματα των θετικών επιστημών.

Κόκκινη κλωστή δεμένη ...γράφω, δρω, δημιουργώ με την πένα στην ανέμη

Ισμήνη Καβαλλάρη¹, Παναγιώτα Ψυχογυιοπούλου²

¹ Υπεύθυνη Πολιτιστικών Προγραμμάτων Δ/θμιας Εκπ/σης Αχαΐας
ikaval@gmail.com

² Σχολική Σύμβουλος φιλολόγων Αχαΐας (έδρα Πάτρα)
ppsxo1@gmail.com

Το παρόν εργαστήριο αφορά τη σύζευξη αφήγησης και συγγραφής λαϊκών παραμυθιών μέσα από καινοτόμες διδακτικές πρακτικές, που συνδυάζουν την αφήγηση και τη διδασκαλία του παραμυθιού σε μαθητές Δημοτικού και Γυμνασίου αλλά και τη δημιουργική έκφρασή τους μέσα από τη συγγραφή παραμυθιών. Απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης όλων των ειδικοτήτων, που αξιοποιούν το παραμύθι στο μάθημά τους αλλά και σ' όσους υλοποιούν πολιτιστικά προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων. Στο πλαίσιο αυτό σχεδιάζονται και εφαρμόζονται δημιουργικές δραστηριότητες με τη μορφή ατομικής, εταιρικής και ομαδικής γραφής και οι επιμορφούμενοι γράφουν και αφηγούνται παραμύθια. Σκοπός του εργαστηρίου είναι να καταδείξει την παιδαγωγική αξία των παραμυθιών, που ψυχαγωγούν και ταυτόχρονα απομακρύνουν αφηγητή και ακροατές από την πραγματικότητα. Η πρακτική άσκηση των εκπαιδευτικών στη λογοτεχνική γραφή θα τους επιτρέψει να εκφράσουν δημιουργικά σκέψεις και συναισθήματα, να ξεδιπλώσουν τη δική τους εμπειρία, να οδηγηθούν σε συμπεράσματα και να σχεδιάσουν τα δικά τους φύλλα εργασίας.

Ελένη του Ευριπίδη: Μεταμορφώσεις σε ένα μύθο**Μαρία Ανδρ. Σπυροπούλου**Θεατρολόγος-Φιλολόγος, Υπ. Δρ. Τ.Θ.Σ. Ε.Κ.Π.Α., Μουσικό Σχολείο Πάτρας
spuoroulou_maria@yahoo.gr

Το εργαστήριο προτείνει βιωματική προσέγγιση πάνω στην Ελένη του Ευριπίδη (ΟΕΔΒ και Τραγωδίες του Ευριπίδη, 1994) βασισμένη στη δραματοποίηση-θεατροπαιδαγωγική μέθοδο (Thistle, 1995). Η βιωματική εργασία δίνει προτεραιότητα στα ζητήματα ανάπτυξης των μελών της συγκεκριμένης ομάδας, στα θέματα δυναμικής της ομάδας, δηλαδή στους τρόπους συνεργασίας, επικοινωνίας και στις τεχνικές ανάπτυξης της δραματικής πλοκής του μύθου μέσα από τη συνοχή, την εναρμόνιση και το σεβασμό τόσο στο θεατρικό έργο του Ευριπίδη (Lesky, 1993 και Lesky 2003) όσο και στην παραστατική δύναμη του αρχαίου δράματος (Taplin, 2003) εν γένει, με κινήτρια δράση τη δημιουργική, ολόπλευρη και αποκαλυπτικά διαδραστική ανάγνωση του αρχαίου κειμένου. Το ταξίδι της διερεύνησης θα ξεκινήσει από το πέρασμα της οικείας μετεγγραφής των ανθρώπινων συναισθημάτων των ηρώων (Romilly, 2000) και της μεταφοράς τους σε σύγχρονες καταστάσεις. Το τελικό αποτέλεσμα του εργαστηρίου θα έχει τη δυνατότητα να παρασταθεί (Taplin, 2003). Απαραίτητα άνετα ρούχα και παπούτσια. Η διάρκεια του εργαστηρίου είναι τρεις (3) ώρες και απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς, ηθοποιούς και θεατρολόγους. Ο αριθμός των συμμετεχόντων δεν πρέπει να ξεπερνά τα είκοσι (20) άτομα.

Ανατομία καρδιάς προβάτου**Δρ. Πούλου Παρασκευή¹, Δρ. Καλόσασκα Κατερίνα²**¹ Βιολόγος, Πειραματικό Γυμνάσιο Παν/μίου Πατρών
ppoulou@gmail.com² Βιολόγος, Πειραματικό Λύκειο Παν/μίου Πατρών
akalosaka@sch.gr

Το αντικείμενο της εργαστηριακής άσκησης είναι η βιωματική διερεύνηση της ανατομίας και της λειτουργίας της καρδιάς των θηλαστικών. Η προσέγγιση γίνεται χρησιμοποιώντας καρδιά από σφάγιο πρόβατο. Αναλυτικότερα διερευνάται η τετράχωρη καρδιά, τα εξωτερικά και εσωτερικά χαρακτηριστικά της καρδιάς, τα αγγεία της καρδιάς, οι βαλβίδες και ο ρόλος τους, η συσχέτιση δομής-λειτουργίας της καρδιάς και των αγγείων. Οι μαθητές εξοικειώνονται με τα νοπάρτα όργανα και ανακαλύπτουν τη δομή και τη λειτουργία τους με βιωματικό τρόπο. Η εργαστηριακή άσκηση είναι συμβατή με το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών της Βιολογίας Α' Γυμνασίου: «Κεφ3: Μεταφορά και αποβολή ουσιών» και της Βιολογίας Α' Λυκείου: «Κεφ.3: Κυκλοφορικό Σύστημα», επομένως απευθύνεται κατεξοχήν σε μαθητές των αντίστοιχων τάξεων. Το εργαστήριο συστήνεται ως μια πρόταση διδασκαλίας που έπεται της παράδοσης του αντίστοιχου γνωστικού αντικειμένου. Η πρακτική αυτή δραστηριότητα απαιτεί χρονικά περίπου 2 ώρες μαθήματος.

Διδάσκοντας ανθρωπολογία και καθημερινή ζωή με παιχνίδι ρόλων**Αρλαπάνος Γεώργιος¹**¹ Βιολόγος, MEd, 15ο Γυμνάσιο Πάτρας
georgiosarlapanos@gmail.com

Η παρούσα διδακτική προσέγγιση είναι μια προσομοίωση του ανθρώπινου σώματος με μορφή παιχνιδιού ρόλων. Υποστηρίζει τη διδασκαλία της ανθρωπολογίας στη Βιολογία Α' Γυμνασίου, και πιο συγκεκριμένα αναδεικνύει τη συνεργασία των συστημάτων του οργανισμού ενισχύοντας την εμπέδωση της ενότητας και της συντονισμένης λειτουργίας τους. Στο παιχνίδι, συνοπτικά, οι μαθητές χρησιμοποιούν κάρτες και κινούνται ή έχουν θέσεις σε μια κυκλική διαδρομή στο χώρο που προσομοιώνει τέσσερα συστήματα οργάνων του σώματος και τη μεταξύ τους σχέση: το αναπνευστικό, το κυκλοφορικό, το πεπτικό και το ουροποιητικό σύστημα. Διαφορετικοί τρόποι λειτουργίας του παιχνιδιού που αφορούν τη λειτουργία του σώματος και τη σχέση του τρόπου ζωής με την υγεία μπορούν να εφαρμοστούν ανοίγοντας δρόμους συνεργασίας και με άλλα μαθήματα. Η πρόταση απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς ΠΕ04 που διδάσκουν Βιολογία στην Α' Γυμνασίου.

Ομιλούντα θέατρα: μία διαφορετική γνωριμία με το αρχαίο θέατρο του Άργους**Βοναπάρτη Ελένη¹, Κορομπόκη Δήμητρα², Γεωργακοπούλου Παναγιώτα-Δήμητρα³, Παπαγεωργίου Ιωάννης⁴**¹ Φιλολόγος (ΠΕ02) 4^ο Γυμνάσιο Άργους
elenibona@gmail.com² Καθηγήτρια Γερμανικών (ΠΕ07) 4^ο Γυμνάσιο Άργους
dimitroulabeledlin@hotmail.com³ Καθηγήτρια Πληροφορικής (ΠΕ19) 4^ο Γυμνάσιο Άργους (Διευθύντρια)
mitsigeorga@gmail.com⁴ Καθηγητής Μουσικής (ΠΕ16) 4^ο Γυμνάσιο Άργους
pianaf@otenet.gr

Το θέατρο του Άργους, χωρητικότητας περίπου 20.000 θεατών, συγκαταλέγεται στα μεγαλύτερα αρχαία θέατρα στην Ελλάδα. Στόχος της βιωματικής μας δράσης είναι η ανάδειξη του θεάτρου, η γνωριμία με την ιστορία του και η εμπλοκή των μαθητών σε μία δράση μέσα στο χώρο του, προκειμένου να συνδεθούν μαζί του και «ενεργά». Πρόκειται λοιπόν για μία βιωματική δράση με διδακτικό-παιδαγωγικό-ψυχαγωγικό στόχο, που περιλαμβάνει 3 φάσεις: Αφόρμηση: Εγκατάσταση υπολογιστών με βίντεο σχετικά με την ιστορία του θεάτρου και της πόλης του Άργους στον αρχαιολογικό χώρο, Κύρια φάση: Μία εναλλακτική παρουσίαση του ορισμού της τραγωδίας και της κωμωδίας από την «Ποιητική» του ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ, Εμπέδωση: Παρουσίαση της ιστορίας του θεάτρου του Άργους με χρήση εικαστικών κουτιών. Η πραγματοποιηθείσα δράση και τα φύλλα δραστηριοτήτων θα είναι προσβάσιμα μέσα από έναν ψηφιακό πίνακα ανακοινώσεων και απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς όλων των ειδικοτήτων.